MEMORIA TYPOGRAPHIARUM INCLYTI REGNI HUNGARIAE ET MAGNI PRINCIPATUS TRANSSILVANIAE

QUAM IN SYSTEMA REDEGIT

JOANNES NÉMETH, PRESBYTER DIOECESIS SABARIENSIS AA. LL. ET PHILOSOPHIAE DOCTOR, IN LYCEO REGIO SABARIENSI HISTORIARUM, NEC NON DOCTRINAE RELIGIONIS PROFESSOR, ET EXHORTATOR P..O.

PESTHINI,

Typis et Sumptibus Joannis Thomae Trattner.

1818.

OSZK

A M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRÁBÓL

HORVÁT ISTVÁN KÖNYVTÁRÁBÓL

R 2

200122

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Nicolao Kasche, S. Ordinis Cisterciensium ad S. Crucem in Austria et S. Gotthardum in Hungaria Abbati, S. C. et R. A. M. Consiliario etc. Felicitatem!

Ut praesentes Lucubrationes meas qualescunque, optima certe intentione, ad Historiam Litterariam Patriae meae, cui totum me obstrictum censeo, in pleniore luce collocandam susceptas, Tuo Nomini, Illustrissime Praesul! dedicarem, debitum est, quod me obligat, pluribus titulis tibi persolvendum. Nam Lyceum hocce Sabariense, in quo instituendae Philosophicae Juventuti jam pridem operam impendo, Existentiam suam Abbatiae S. Gotthardi, quae anno 1793 Zelo publici Boni promovendi, pro quatuor Professoribus, Phisosophica Studia tradituris, annum Salarium, accedente Benigno Regio Consensu, et Approbatione, in perpetuum fundavit, et cui Tu jam a longo tempore summa cum laude praees, potissimum in acceptis refert; unde quantum regno Hungariae accedat utilitatis et ornamenti, facile quis perspexerit considerando, jam aliquot mille Juvenes virtutibus et Scientiis in isto Lyceo excultos, per totam, qua patet, Hungariam, ne dicam per totam Monarchiam Austriacam, dispersos, utilem tam in Statu Ecclesiastico, quam Saeculari, Religioni, Regi et Patriae operam navare, iisdemque se fideliter devovere. Cum igitur Lucubrationes istae, in Lyceo S. Ordinis tui munificentia potissimum erecto, et inchoato, subsecivis a Scholasticis Laboribus horis, ad finem perductae sint, eas Tuo Nomini inscribendas esse existimavi. Tum quia eximiis a natura Corporis et animi dotibus exornatus, eas virtutibus per-

fectas, non tantum in Austriae commoda, ubi plurima meritorum Tuorum exstant vestigia, consecrasti, sed etiam in Hungariam ita extendisti, ut dum Parochias dotares, populoque de faciliori SS. Sacramentorum administratione verbique divini communicatione provideres, simul illos Scientiarum Doctores, qui veram animorum culturam promovere satagunt, liberalitate tua foveres. Tandem Gratitudo, quae acceptorum beneficiorum non sinit esse immemorem, id exposcit, ut cum Tu me, tempore feriarum autumnalium, negocii litterarii Causa Viennae commorantem, Hospicio benigne exceperis, exigui hujus, e fructibus laborum meorum decerpti munusculi oblatione Tibi testatam facerem, etiamsi mihi facultas desit parem acceptis beneficiis gratiam referendi, voluntatem profecto non deesse. Modestia Tua, qua praeditus facere laudabilia, quam laudari mavis, plura me fari prohibet. Fave quaeso, Illustrissime Praesul! Studiis meis, et vale.

Illustritatis Vestrae

Devotissimus Cliens
Joannes Németh.

AD LECTOREM.

Dum Historiae docendae in Lyceo Regio Sabariensi anno 1803. *admotus, comparatis mox ad eam cum fructu praelegendam praesidiis, animadverterem, in ea potissimum Historiae Hungariae parte, quam Literariam dicimus, magnum adhuc defectum reperiri, cui nonnisi plurium virorum labore, et concursu obviari posset; coepi meam quoque operam eo conferre, et inter legendum ea, quae Historiam Litterariam Patriae meae concernebant, in peculiaria adversaria referre, quod cum pluribus annis continuarem, satis uberem materiam in hoc Studii genere consecutus sum. Quia nihilominus mihi labores Scholastici, praesertim ab anno* 1808. *a quo praeter Historiam, etiam Doctrinam Religionis tradere, et Exhortatoris munere fungi debeo, totum fere tempus eripiunt, et sibi vendicant; reliquis Historiae Litterariae partibus tantisper in herba relictis, eam partem, quae hucusque maxime neglecta jacebat, sine qua tamen Bibliographia Patriae nostrae semper manca maneret, in Systema redegi et praesenti opusculo complexus sum, in quo concinnando, praeter libros, quorum usum ipsemet habe-*

re potui, plurimum adjuvabar Catalogo Bibliothecae Hungarico-Széchényianae Regnicolaris. Qui in hoc Studii genere aliquando laboris periculum fecerunt, advertent, ni fallor, Conatum meum serium fuisse, tantam huic opusculo perfectionem conciliandi, quanta e detectis hucusque monumentis conciliari poterat, an fructus conatui huic responderit, illi judicent. Scribebam Sabariae die 6. Februarii 1317.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Prolegomena

In Memoriam Typographiarum Inclyti Regni Hungariae et Magni Principatus Transilvaniae.

Origo Artis Typographicae

I.

Si artem ope litterarum scribendi, non multo post diluvium inventam, humano generi utilissimam, qua cogitationes et actiones nostras, tum absentibus, licet sint a nobis remotissimi, tum serae posteritati, communicare, atque oblivioni eripere valemus, excipias, nulla ars tantum influxum habuit in culturam ingeniorum, et reliquarum artium celerem propagationem, emendationemque, quam ars Typographica. Huic praecipue arti debet Europa illam in Scientiis et artibus, ac consequenter in florenti Civium suorum Statu excellentiam, qua reliquas orbis partes superat. Quemadmodum autem omnes aliae, ita et

haec ars e tenuibus et rudibus initiis exsurrexit, nec nisi sensim exculta et ad hodiernam perfectionem perducta est. Imprimis litteras tabulis ligneis incidere, hisque unam saltem folii faciem imprimere, Chinenses multis saeculis noverunt prius, quam Europaei, ad quas haec ars a chinensibus per quemdam Marcum Venetum circa An. Chr. 1300 dicitur delata, et tardius a Laurentio Coster Cive Harlemensi (in Hollandia) tanta dexteritate exercita fuisse, ut ipse communiter a suis popularibus inventor typographiae haberetur, licet haec ars (Xylographia) ob immobilitatem litterarum, et exiguum, quod prae scriptione praestat emolumentum, multum sit diversa a vera typographica arte, quae litteras mobiles pro omnibus vocibus componendis aptas, et singillatim excisas, aut fusas requirit. Harum litterarum mobilium ex metallo excisarum Inventor erat Joannes Guttenberg moguntinus, cognomine Gensenfleische genere Sorgenloch, qui anno 1436. Argenterati domicilium figens inter annos 1438 et 1439. Argentorati domicilium figens inter annos 1438 et 1439 proprie dictam artem typographicam invenit, eamque initio occulte exercuit, civibus Argentoratensibus; Heilman, Dreyzehen, Eggestein, et Mentelin adjuvantibus. Libri a Joanne Guttenberg impressi, facile a recentioribus, ruditate et inaequalitate characterum distingvi possunt. Reversus Anno 1450. Moguntiam, acceptis a Joanne Faust mutuo 800. florenis, societatem cum eo inivit, et ambo Inspectorem Typographiae suae praefecerunt Petrum Scheffer (opilio) natum Gernsheimii ad Rhenum, qui ad vitandam molestam et taediosam litterarum excisionem, 1452 excogitavit modum litteras in formis fundendi, quam artem nostra aetate Henricus Didot magis perfecit, quemadmodum et D. König Saxo, reperto mechanis-

mo pro impressione, de Typographia optime meritus est.

Typographiae in Hungaria et Transsilvania Saeculis XV et XVI.

II.

Argentorato et Moguntia propagatae sunt Typographiae in reliquam Germaniam, in Galliam, Italiam, et alias Europae Regiones, a quibus Hungaria in metropoli sua Budae 1473. jam habuit Typographum Andream Hess, ex Italia evocatum, qui tamen praeter chronicon Anonymi vix quidquam ibi impresserit, morte, ut probabile est, a continuatione artis suae impeditus. Sub Uladislao 2 et Ludovico 2. Regibus exulabat Typographia, verum sub Ferdinando 1. nimius multorum hominum sic dictam Reformationem propagandi Zelus, pluribus tam in Hungaria, quam in Transilvania Typographiis originem dedit, ope quarum novae opiniones facillime, et citissime propagari poterant. Hae erant Saec. 16. in Hungaria et Transilvania juxta ordinem chronologicum Typographiae: Coronae, Sarvarini, Claudiopoli, Magyar-Ovarini, Debrecini, Albae-Juliae, Szegedini, Abrug-Bányae, Alsó-Lyndvae, Nedelischae, Sempthae, Cibinii, Papae, Neosolii, Tyrnaviae, Bartphae, Detrekö et Rárbók, Német-Ujvárini, Világos-Varini, Galgocini, Magno-Varadini, Monyorokerekini, Visolyini, Servestae, Német-Schütz, Kereszturini. Ex his 26. Typographiis tantum Tyrnaviensis erat Catholicorum, reliquae pertinebant ad Acatholicos, quare multo plura opera Acatholicorum, quam Catholicorum hoc Saeculo prodiverunt, pleraque tamen eorum

jam modo inter raros libros numerantur, quia pauca tunc exemplaria solebant imprimi, et horum quoque magnam partem belli rabies et flamma consumsit. — 1. Coronensis Typographia a Joanne Hontero fundata 1534 maxime florebat vivente Hontero, postea prodiverunt quidem ex ea libri, sed non tam frequentes, praesertim ab Anno 1565 usque ad annum 1580. — 2. In Sarvariensi circa an. 1539. inchoata, et post 1541. disparente, tantum duo opera prodiverunt, quae rarissima sunt. — 3. Claudiopolitana Casparis Heltai ab an. 1550. (Sándor in Magyar Könyvesház producens opera ad ann. 1541 et 1546 Claudiopoli impressa, errare videtur) toto Saeculo erat librorum ferax, ut singulis fere annis, quin uno anno etiam plures libri inde prodirent. — 4. Magyar-Ovarini an 1558. Unicum librum impressisse refertur Anaxius Gallus Huszár minister verbi Dei tunc Ovariensis in propria sua typographia, quam hinc postea Papam transtulit. — 5. Debrecini ab an. 1562. usque ad finem Saeculi continuo multi libri excusi sunt. — 6. Albae-Juliae Typographia circa 1566. erecta, brevi post, an. 1570. sublata est, haeredibus Raphaelis Hoffhalter Typographi in Hungariam, in Comitatum Szaladiensem migrantibus. — 7. Szegedini tantum unus liber an. 1567. absque nomine typographi impressus ad nostram notitiam pervenit. — 8. Abrug-Bányae pariter tantum unicum Typographicum fructum de anno 1569 novimus. — 9. Alsó-Lyndvae impressit Rudolphus Hoffhalter Anno 1574. Conciones Georgii Kultsár. — 10. Nedelischae idem Hoffhalter eodem anno excudit opus Verbötzii Tripartitum lingva Croatica, — 11. Semptaviae habuit typographiam Petrus Bornemiszsza, donec ibi verbi Dei minister erat; superest illius typorum memoria 1574 — 1577. — 12. Cibinii jam

1529. fuit quaedam parva typographia, sed cujus nullum productum superest amplius; ab an. 1575. usque ad exitum hujus Seculi exercebatur hic ars typographica, rariora tamen sunt illa opera quae ab an. 1577 usque 1590. prodiverunt. — 13 Papae tenebat Typographiam Anaxius Gallus Huszár Superintendens 1577. — 14. Unum tantum librum novi typis Neosoliensibus 1378 excusum. — 15. Tyrnavienses typi ab Anno 1578. usque 1600. continuo sub prelis sudabant. — 16. Bartphae Typographia instructa est 1579. verum sequentibus annis usque ad annnm 1590. nullum ejus foetum deprehendi, postea autem usque ad exitum Saeculi plura opera typis expressit, — 17 Petrus Bornemiszsza in propria sua typographia, in possessionibus Detrekő, et Rárbók V.D. Minister existens, ab An. 1582. sui potissimum ingenii foetus vulgavit. — 18. Német-Ujvarini chalcographiam exercuit Joannes Manlius ab anno 1582 usque ad annum 1597. — 19. Világos-Varinum vix differt a' Német-Ujvarino, exstat liber An. 1582. Világos-Varini excusus. — 20. Valentinus Mantskovit erat typographus Galgocini annis 1584 et 1585. hinc Visolynum profectus. — 21 Typographiam Magno-Varadinensem Rudolphus Hoffhalter circa An. 1585. possidebat, quo e vivis Sublato hoc Saeculo M. Varadinensis Typographia desiit. — 22. Monyorokerekini imprimebat ab an. 1589. usque 1591. Joannes Manlius. — 23. Visolyinensis Typographiae, cujus possessor erat Valentinus Mantskovit, producta exstant ab an. 1590 usque an. 1559. — 24. Servestae 1591-1598. exstat memoria typographiae. — 25. Német-Schützini Joannes Manlius typographus Anno tantum 1593 libros excudit. — 26. Kereszturinum unicum tantum hoc Saeculo, de Anno 1598. exhibet Chalcographiae fructum. — Ex enumeratis Saeculi XVI. Typogra-

phiis, 15. ita cessarunt, ut sequente Saeculo neque resuscitatae fuerint; reliquae 11 vero partim sine interruptione Continuatae etiam sequente Saeculo, partim veteribus typographiis evanescentibus, in iisdem locis novae erectae sunt.

Typographiae in Hungaria et Transsilvania Saeculo XVII.

III.

Typographiae, quae Saeculo XVI. exortae, etiam Saeculo XVII. in undecim locis aut permanserunt, aut restauratae sunt, hoc ordine se excipiunt: Coronensis, Sárvariensis, Claudiopolitana, Debrecinensis, Alba-Juliensis, Cibiniensis, Papensis, Tyrnaviensis, Magno-Varadinensis, Keresztúrinensis. Praeter has erectae sunt hoc Saeculo 15. Typographiae: Cassoviae, Posonii, Leutschoviae, Tsepregini, Trenchinii, Samariae, Sáros-Patakini, Eperjesini, Solnae, Nagy-Enyedini, Sopronii, in Tsikiensi monasterio, Keresdini, Zagrabiae, Udvarhelyini. — 1. Coronensis Typographia ab anno 1594, usque ad annum 1630. nullum sui vestigium nobis reliquit; ab anno 1644. usque ad exitum Saeculi multa opera ex ea prodiverunt. — 2. Sárvárini duos tantum libros impressit Joannes Manlius 1602. — 3. Quidquid Claudiopuli ab an. 1600. usque ad annum 1669. excusum est, notam raritatis praesefert; postea vero satis fatigabantur prelo. — 4. Typi Debrecinenses toto Saeculo exercebantur, sed ab An. 1634 usque 1663. remissius. — 5. Nova Typographia An. 1620. Albae-Juliae erecta, an. 1658 destructa est. — 6. Vestigia Typogra-

phiae Cibiniensis ab An. 1600. usque 1616. item ab An. 1619. usque ad An. 1646. denique ab an. 1653. usque ad Ann. 1663. vix apparent, reliquo hujus Saeculi tempore copiosa opera produxit. — 7. Nova Papensis Typographia etiam hoc Saeculo unum tantum opus an. 1628 excudit. — 8. Producta Tyrnaviensium Typorum ab An. 1605. usque ad An. 1644. paucissima sunt, sed deinceps, praesertim post annum 1679' fertilitate sua omnes alios superarnnt. — 9. Bartphensis Typographia ab an. 1612 usque ad an. 1627, item ab anno 1651. usque ad annum 1666. parum produxit, ab anno vero 1673. usque 1700. penitus quievit. — 10. Abraham Kertész Szentziensis servabat typographiam Magno-Varadini ab an. 1640. usque 1660. quo Turcae Civitatem occuparunt. Citant aliqui libros, annis 1604, 1630, 1632, 1633, 1635, Magno-Varadini impressos, sed metuo ne tituli memoratorum librorum eos in errorem induxerint. — 11 Typographia Kereszturinensis tantum initio hujus Saeculi usque ad annum (circiter) 1619. subsistebat. — 12. Cassoviae coepit existere Typographia 1610. difficulter tamen possunt inveniri libri ab anno 1637. usque ad an. 1657. item ab an. 1685. usque 1700. typis Cassoviensibus expressi. — 13. Posoniensium quoque typorum origo circa an. 1610. quaerenda est, qui initio satis terebantur, verum ab an. 1651. usque 1667. item ab anno 1677. usque ad Saeculi finem plerumque ociosi jacuerunt. — 14. Typographia Leutschoviensis ab an. 1614, initio existentiae suae, tam multos libros, toto Saeculo evulgavit, ut maximam celebritatem consecuta fuerit. — 15. Tsepreginum ab an. 1628. usque 1641. fruebatur typorum beneficio. — 16. Trenchinii erat Typographia ab anno (circiter) 1640. usque 1663. — 17. Memoria typographiae Samariensis tantum ad annum 1650.

reperitur. — 18. Sáros-Patakini vigebat ars typographica ab an. 1650 usque ad annum 1672. — 19. Eperjesini Thomas Scholtz anno solummodo 1656. impressit. — 20. Solnae ab an. 1665. usque ad exitum Saeculi fatigabantur prela, ab anno tamen 1672 usque ad annum 1688. rarissimi sunt eorum foetus. — 21. Collegium Reformatorum Nagy-Enyedinense circa an. 1672 dono accepit partem Typographiae Abrahami Kertész Szentziensis sine haerede mortui, verum haec typographia diutissime neglecta mansit. — 22. Initia Sproniensis Typographiae ad annum 1673. referenda sunt, paucissimi tamen ex ea hoc Saeculo Libri prodiverunt, illique raris accenseri possunt. — 23. Tsikiense Monsterium typos habuit ab anno 1681. usque ad annum 1685. — 24. Keresdini ab anno 1684. usque ad an. 1687. imprimebantur libri: „Lelki A, B, C, a' Kristus Oskolájában az alsó rendben bé-állittandó tsetsemőknek 'sa't. hasznokra fordította Angolyból Medgyesi Pál (2 kiadás) Keresden 1684. in 8-vo" — „Az üdvözitőnknek haláláról, 's feltámadásáról való versek, írta Badó János. Nyomtattatott Keresden 1685. in 12-mo. Reliquos vide Memor. Typogr. XXIV. — Post annum 1687. Typographia Keresdinensis evanuit. — 25. Zagrabiae primum an. 1696 erecta est Typographia. — 26. Unus tantum Udvarhelyini an. 1700. impressus liber mihi innotuit. Ex his Typographiis 8, nempe: Sárvariensis, Keresztúrinensis, Tsepregiensis, Trenchiniensis, Samariensis, Sáros-Patakinensis, Keresdinensis, Udvarhelyiensis, hoc Saeculo desierunt, reliqne 18. sequente quoque Saeculo exstiterunt.

Typographiae in Hungaria et Transsilvania Saeculis XVIII et XIX.

IV.

Typographiae, e Saeculo XVII. etiam Saeculo XVIII superstites, aut ibi sublatae, hic iterum resuscitatae, 18. sunt nempe: Coronensis, Claudiopolitana, Debercinensis, Alba-Juliensis, Cibiniensis, Papensis, Tyrnaviensis, Bartphensis, Magno-Varadinensis, Cassoviensis, Posoniensis, Leutschoviensis, Eperjesiensis, Solnensis, Nagy-Enyedinensis, Soproniensis, Tsikiensis Monasterii, Zagrabiensis. — Novae Typographiae hoc Saeculo in 27 locis sunt erectae utpote: Kesmarkini, Budae, Maria-Thall, Puchovii, Jaurini, Comaromii, Pestini, Agriae, Magno-Carolini, Balás-falvae, Strigonii, Medgyesini, Coloczae, Temesvarini, Vacii, Quinque-Ecclesiis, Varasdini, Eszekini, Bisztricii, Szakolczae, Dioszegini, Sabariae, Schemnicii, Weszprimii, Flumine, Maros-Vásárhelyini, Neoplantae. — 1. Coronensis Typographia ultra dimidium Saeculi XVIII substitit. — 2. Claudiopoli toto Saeculo sine intermissione libri imprimebantur. — 3. Debrecini initio Saeculi usque ad annum 1718. paucissimi libri, postea usque ad finem satis copiosi, vulgati sunt. — 4. Albae-Juliae nova Typographia circa An. 1702. instructa mox defecit, alia, anno 1785. erecta perduravit. —. 5. Cibiniensis florebat toto Saeculo. — 6 Papae circa medium Saeculi nova Typographia suscitata vix 4. opera produxit. — 7. Tyrnaviensis fuit omnium Typographiarum florentissima. — 8. Bartphae existebat Typographia ab anno tantum 1701. usque ad an. 1715. — 9. Magno-Varadinum circa an. 1745. iterum typos obtinuit,

qui tamen ab anno 1755. usque 1770. sine usu jacuisse videntur, deinceps usque ad finem Saeculi prelo torquebantur. — 10. Initio Saeculi usque ad ann. 1716. sterilis erat typographia Cassoviensis, postea usque ad finem uberem messem praebuit. — 11. Posonium quoque usque 1715. defectum typorum patiebatur, dein pluribus sensim Typographiis ibidem erectis, singulis annis plura opera procusa sunt. — 12. Leutschoviae typo Breweriani, hoc Saeculo minus, quam praecedenti exerciti, an. 1752. incendio destructi sunt. Abhinc nulla fuit Leutschoviae Typographia, donec an. 1777. nova instituta fuisset, quae permansit. — 13. Eperjesini circa an. 1776. erecta est typographia hucusque stabilis. — 14. Solnenses Typi tantum initio Saeculi primis decem annis superfuerunt. — 15. Nagy Enyedinensis Typographia raro, et nonnisi per magna temporis intervella quaedam excudit. — 16. Usque ad annum 1735. sparsim tantum inveniuntur Chalcographiae Sopronienis vestigia, tardius Copiosa occurrunt. — 17. Tsikiense monasterium habuit typos ab anno 1719. usque 1760. — 18. Zagrabiae ars imprimendi toto Saeculo florebat. — 19. Késmarkini tantum ab 1705. usque 1708 erant typi. — 20. Budae ab anno 1725. multi libri excusi sunt, praesertim postquam Typographia Universitatis illuc translata fuisset. — 21. Mariana Vallis (Maria Thall) sedes olim Generalium Ordinis FF. Eremitar. S. Pauli Primi Eremitae, an. 1725 typis provisa fuisse perhibetur. — 22. Puchovii imprimebantur libri 1725—1728. — 23. Jaurini ab an. 1727. existit Typographia Streibigiorum singulis annis productorum ferax. — 24. Typographus Nicol. Joan. Schmid, circa an. 2740. Comaromii habitans non multo post disparuit; nova Typographia an. 1789. erecta persistit. —

25.

25. Pestinum ab an. 1755. sedem praebet Typographiis, quae plurima rei litterariae Subsidia proferunt. — 26. Agriensis typographia ab an. 1756. existit. — 27. Magno-Carolinum ab an. 1756 usque 1792. gaudebat typorum beneficio. — 28. Balásfalvenses typi circa annum 1761. sunt exorti. — 29. Strigonii erat typographia ab an. 1762. usque ad an. 1765. — 30. Medgyesini filialis tantum typographia circa an. 1764. habebatur. — 31. Coloczae typographia existit ab an. 1765. — 32. Temesvárinum ab an. 1769. tenet Typographiam. — 33. Vaciensis Typographia ab an. 1770. subsistit. — 34. Quinque-Ecclesiis imprimuntur libri ab an. 1772. — 35. Varasdini erant in usu typi ab an. 1774. usque an. 1785. — 36. Essekini ab anno 1776. in Diwwaltiana typographia multi libri excuduntur. — 37. Bistriczii erat typographia an. 1779. — 38. Szakoltzam introducta est typographia an. 1788. quae ibi hodiedum viget. — 39. Diószegini circa annum 1789. exiguo tempore habebat typos Paulus Medgyesi. — 40. Sabariae exercetur ars imprimendi ab an. 1789. — 41. Schemnicium pariter ab anno 1789. habet chalcographiam. — 42. Similiter Weszprimiensis Typographiae origo ad an. 1789. refertur. — 43. Fluminensis typographia circa an. 1790. vigebat. — 44. Maros-Vásárhelyinum circa an. 1790. typos acquisivit. — 45. Neoplante circa an. 1791. erecta est Typographia, quae hodiedum permanet. — Accesserunt Saeculo XIX. 1. Typographia Alba-Regalensis per Michaelem Szammer Weszprimiensem typographum circa an. 1802. instructa. — 2. Kismartoniensis pariter circa an. 1802. inchoata. — 3. Szegedinensis ab an. 1803. — 4. Szigethensis in Marmatia ab an. 1804.

Conspectus omnium Typographiarum Hungariae et Transsilvaniae juxta Ordinem Chronologicum.

V.

Loca, in quibus Typographiae aliquando extiterunt, aut existunt, adnotato anno Originis, earum, haec sunt: Buda 1473., et 1725. — Corona 1534. — Sárvárinum 1539., et 1602. Claudiopolis 1550. — Magyar-Óvárinum 1558. — Debrecinum 1562. — Alba-Julia 1566, 1620, et 1785. — Szegedinum 1567 et 1803. — Abrug-Bánya 1569. — Alsó-Lyndua 1574. — Nedelische 1574. — Sempthe 1574. — Cibinium (1529) 1575. — Pápa 1577., 1628, et 1750. — Neosolium 1578 et 1785. — Tyrnavia 1578. — Bartpha 1579. — Detrekő 1582. — Német-Ujvárinum 1582. — Világos-Varinum 1582. — Galgocinum 1584. — Rárbók 1584. — Magno-Varadinum 1585, 1640 et 1745. — Monyorokerekinum (Eberau) 1589. — Visolyinum 1590. — Servesta 1591. — Német-Schütz 1593. — Keresztúrinum 1598. — Cassovia 1610. — Posonium 1610. — Leutschovia 1614. — Tsepreginum 1628. — Trenchinium 1640. — Samaria 1650. — Sáros-Patakinum 1650. — Eperjesinum 1656, et 1776. — Solna 1665. — Nagy-Enyedinum 1672 et 1767. — Sopronium 1673. — Tsikiense Monasterium 1681. — Keresdinum 1984. — Zagrabia 1696. — Udvarhelyinum 1700. — Késmárkinum 1705. — Maria-Thall 1725. — Puchovium 1725. — Jaurinum 1727. — Comaromium 1740. et 1789. — Pestinum 1755. — Agria 1756. — Magno-Carolinum 1756. — Balásfalva 1761. — Strigonium 1762. — Medgyesinum 1764. — Colocza 1765 — Temesvárinum 1769. — Vacium 1770. — QuinqueEcclesiae 1772. — Varas-

dinum 1774. — Eszekinum 1776. — Bisztritz 1779. — Szakoltza 1788. — Diószeg 1789. — Sabaria 1789. — Schemnicium 1789. — Weszprimium 1789. — Flumen 1790. — Maros-Vásárhelyinum 1790. — Neoplanta 1791. — Alba-Regia 1802. — Kismartonium 1802. — Szigethum 1804. —

Typographi Hungariae et Transsilvaniae juxta Ordinem Alphabeti, cum adnotatione locorum ubi, et temporis, quamdiu impresserunt.

VI.

Abádi Benedictus Sárvárini (Neanesi, Új-Szigeth) 1541.
Abrugius Georgius Claudiopoli 1634-1638.
Aksamitek Zacharias Posonii 1748.
Ambro Franciscus Ignatius Vacii 1772-1793.
Balent Ignatius Joannes Bapt. M. Varadini 1779-1785.
Barth Joannes Cibinii 1693-1744.
Barth Joannes Cibinii 1766-1779.
Barth Joannes Cibinii 1801. sequ.
Barth Petrus Cibinii 1780-1801.
Bauer Carolus Josephus Agriae 1759-1765.
Becskereki Michael Claudiopoli 1742, et Magno-Varadini 1754.
Belnay Georgius Aloysius Posonii 1801-1809.
Benjaminus Laurentius ab Hoge Trenchinii 1648-1654.
Berger Leopoldus Tyrnaviae 1732-1739.
Bornemiszsza Petrus. Semptaviae 1574-1577. Detrekö et Rárbok 1582-1584.
Bosytz Stephanus Cassoviae 1684.
Brewer Joannes Leutschoviae 1706.

Brewer Laurentius Leutschoviae 1624-1664.
Brewer Samuel Leutschoviae 1665-1698.
Brewer Samuelis Haeredes Leutschoviae 1706-1708.
Breweriana Sophia vidua Leutschoviae 1699-1704.
Byller Matthaeus Tyrnaviae 1669.
Chrastina Daniel Puchovii 1725-1728.
Crato Joannes Henrieus Cibinii 1590-1594.
Csáthy Georgius Debrecini 1804. sequent.
Czizek Nicodemus Trenchinii 1657-1659.
Dadan Joannes Solnae 1665-1698.
Diwaltiani typi Essekini 1811.
Diwalt Joannes Martinus Essekini 1776-1803.
Dobner Sebastianus Ferdinandus Sopronii 1692-1731.
Effmunt Jacobus Lignicensis Albae-Juliae 1628-1632.
Eitzenberger Anna Pestini 1776-1782.
Eitzenberger Antonius Pestini 1783-1784.
Eitzenberger Franciscus Magno-Carolini 1780-1781 et Magno-Varadini 1786.
Eitzenberger Franciscus Antonius Pestini 1758-1776.
Eitzenberger Joseph. Dominicus Pestini 1766-1768.
Ellinger Joannes Josephus Cassoviae 1788, 1806. sequent.
Endter Martinus Leutschoviae 1723.
Engel Christina vidua Quinque-Ecclesiis 1796-1812. sequent.
Engel Joannes Josephus Quinque-Ecclesiis 1772-1796.
Ericus Erich Cassoviae 1669-1670.
Faber Bonaventura Servestae 1591.
Faber Michael Posonii 1676.
Fabri Bonaventurae Haeredes Servestae 1598.
Fabricius Joannes Cibinii 1598.
Farkas Emericus Kereszturini 1610-1619. et Csepregini 1628-1641.

Fischer Joannes Cassoviae 1610-1618.
Fodorik Melchior Debrecini 1633-1651.
Frauenheim Joann. Henric. Cassoviae 1723-1735.
Frantl ger Gregorius Cibinii 1576.
Friedl Joannes Adamus Tyrnaviae 1690-1693.
Gall Fridericus Tyrnaviae 1717-1731.
Geich Joannes Henricus Tyrnaviae 1712.
Gottlieb Antonius Vacii 1793-1817. Magno-Varadini 4803. sequ. Szigethi 1804. sequ.
Götjen I. C. Sopronii post an. 1736.
Greus Georgius Coronae 1583.
Gründer Godoffredus Posonii 1669-1671.
Grünn Urbanus Szegedini 1803 sequent.
Gutmann Joan. Paul. M. Varadini 1799-1801.
Guttgesell David Bartphae 1590-1599.
Hauck Andreas Tyrnaviae 1689.
Heilwel Jacobus Wenceslaus Zagrabiae 1714-1716.
Heimerl Josephus Temesvárini 1769-1779.
Heltai Anna Claudiopoli 1621-1624.
Heltai Caspar Claudiopoli 1550-1577.
Heltai Casparis vidua Claudiopoli 1578-1580.
Heltai Caspar Junior 1580. sequent. Claudiopoli.
Hermannus Michael Coronae 1644-1691.
Hermelius Joannes Cibini 1691,
Hess Andreas Budae 1473.
Heusler Martinus Cibinii 1575.
Hochmeister Martinus Cibinii 1781. sequent. et Claudiopoli 1792. sequentibus.
Hoffgreff Georgius Claudiopoli 1551-1558.
Hoffhalter Raphael (Viennae 1557-1562) Debrecini 1565. Albae-Juliae 1567.
Hoffhalter Raphaelis Vidua. Albae-Juliae 1568.
Hoffhalter Rudolphus Alsó-Lynduae 1574. — Nedelischae 1574 — Debrecini 1584-1587. Magno-Varadini 1585.
Hölzdörfer Michael Claudiopoli 1702. et Cibinii 1707-1714.

Honterus Joannes Coronae 1534-1549.
Hörl Cajetanus Franciscus Zagrabiae 1759-1763.
Hörmann Joan. Andreas Tyrnaviae 1695-1703. et Cassoviae 1721.
Huszár Gallus Anaxius Magyar-Óvarini 1558 et Papae 1577.
Jandera Antonius Zagrabiae 1769-1770.
Janderiana Vidua Julianna Zagrabiae 1773.
Jankovits Emanuel Neoplantae et Belgradi 1791 seq.
Jankovits Joannes Neoplantae 1804 seq.
Jelinek Wenceslaus Tyrnaviae 1791 seq.
Jónas Jacobus Josephus Temesvarini 1790-1804.
Jónas Ludovicus Temesvarini 1806. seq.
Jüngling Stephanus Cibinii 1666-1684.
Kállai Gregorius Debrecini 1756.
Kander Wilhelmus Solnae 1707-1708.
Kapronczai Adamus Claudiopoli 1783-1784.
Karancsi Georgius Debrecini 1664-1673.
Karletzky Laurent. Aloys. Flumine 1790. seq.
Kassai Pauli Vidua Debrecini 1696.
Kassai Paulus Debrecini 1687-1693.
Kertész Abraham Szentziensis Magno-Varadini 1640-1660. Claudiopoli 1660-1662. et Cibinii 1663-1670.
Kiss Nicolaus Tótfalusiensis Claudiopoli 1690-1702.
Klemann Josephus Magno-Carolini 1790-1791.
Klemann Sigismundus Magno-Carolini 1782.
Klöss Jacobus Bartphae 1598-1657.
Kollmann Josephus Franciscus Claudiopoli 1776-1780 et 1776 simul Cibinii
Komlós (Lupinus) Andreas Debrecini 1570.
Kotsche Josephus Carolus Zagrabiae 1780-1804. seq.
Landerer Anna Budae 1802-1817.
Landerer Catharina Budae 1779-1801 et 1782. 1783 simul Pestini.
Landerer Francisci Haeredes Budae 1771. seq.

Landerer Franciscus Cassoviae 1799 seq.
Landerer Joannes Michael Posonii 1751-1808. seq. Cassoviae 1775-1794. Pestini 1784-1808. sequent.
Landerer Joannes S. Budae 1725.
Landerer Leopoldi Francisci Haeredes Budae 1765.
Landerer Leopoldus Franc. Budae 1754-1764.
Landerer Leopold. Francisc. Budae 1766-1771.
Lehmann Christianus Coronae 1755 et Bisztriczii 1779-1784.
Lengyel Andreas Claudiopoli ante 1702.
Lettner Josephus Godofredus Pestini 1785-1788.
Lipsiensis Rheda Paulus Debrecini 1601-1619.
Lipsiensis Pauli haeredes Debrecini 1619.
Lipsiensis Rheda Petrus Debrcini 1621-1628.
Löve Antonius Posonii 1777-1788.
Lutheolani Typi Trenchinii 1663.
Major Martinus Albae-Juliae 1642-1656. seq.
Makai R. Joannes Claudiopoli 1621.
Manlius Joannes (Hans Manuel) Német-Ujvarini 1582-1597. Monyorokerekini 1589-1591. Német-Schützini 1593-1604. Sarvarini 1602.
Mantskovit Walentinus Galgocini 1584-1585. Visolyini 1586-1605.
Margitai Joannes Debrecini 1742-1752.
Margitai Stephanus Debrecini 1764-1782.
Martius Nicolaus Tyrnaviae 1687.
Mayer Joseph. Carol. Leutschoviae 1803. seq.
Medgyesi Paulus Diószegini 1789. seq.
Mezleni Martinus Albae-Juliae 1624.
Müler Stephanus Coronae 1704-1707.
Némethi Michael Claudiopoli 1684. seq.
Nitreus Joan. Cibinien. Coronae 1580.
Nottenstein Joan. Georg. Budae 1728-1734.
Nottenstein Veronica vidua Budae 1739-1750.
Novoszel Antonius Zagrabiae 1796-1806. seq.

Oderlitzky Antonius Posonii 1792.
Otmar Valentinus Tyrnaviae 1584.
Páldi Székely Stephanus Claudiopoli 1754-1769.
Pallas Joan. Bartholom. Zagrabiae 1723-1727.
Pape Augustin. Henric. Eperjesini 1781-1797.
Pap Stephanus Magno-Carolini 1756-1771.
Pataki Josephus Claudiopoli 1745-1753.
Pataki Samuel Claudiopoli post 1770.
Patzkó Francisc. Augustin. Pestini 1788-1797. seq. Posonii 1772-1797 seq.
Patzkó Franciscus Josephus Pestini 1800-1807. Posonii 1801 seq.
Perger Aloysius Franciscus 1806-1817.
Pistorius Marcus Cibinii 1634-1650.
Podhoránszky Michael Leutschoviae 1777-1806. sequent.
Polumski Casparus Cibinii 1695.
Rädlitz Joan. Mich. Eperjesini 1801 seq.
Rädlitz Michaelis Vidua Eperjesini 1776.
Reiner Antonius Zagrabiae 1754-1756.
Renius Georgius Sáros-Patakini 1650-1657.
Rennauer Philippus Joannes Sopronii 1739-1745.
Rennauerin Anna Maria Vidua Sopronii 1747.
Rietmiller Matthaeus Tyrnaviae 1676.
Rikesz Michael Posonii 1631.
Riskó Samuel Huszti Debrecini 1790-1791.
Roden Georgius Andreas Tyrnaviae 1713-1715.
Rosnyai Joannes Sáros-Patakini 1658-1672. Claudiopoli 1675-1677. et Debrecini 1677-1682.
Rosnyai Joannis Vidua Debrecini 1683.
Royer Franciscus Antonius Posonii 1748-1750 seq. Agriae 1756 seq. Strigonii 1762-1765. Coloczae 1766. seq. Pestini 1775-1782.
Royer Joannes Paulus Posonii 1715-1735. seq.
Royer Haeredes Posonii 1741-1747.
Royerin Maria Magdalena Vidua Posonii 1738.
Sac. Caes. Reg. Ap. Majes. Typi Cassoviae 1773-1775.

Sanbuch Georgius Bartphae 1668.
Sárdi Samuel Cibinii 1748-1768.
Schauff Joan. Nepom. Posonii 1793-1801.
Schmid Nicolaus Joannes Sopronii 1735-1736 et Comaromii 1740.
Schneckenhaus Melchior Tyrnaviae 1655.
Scholtzius Christophorus Neosolii 1578.
Scholtz Thomas Eperjesini 1656
Schultz Daniel Leutschoviae 1617-1622 et Cassoviae 1623-1626 seq.
Schultz Danielis vidua Cassoviae 1658-1663.
Severini Marcus Cassoviae 1658-1663.
Severini Susanna Cassoviae 1664.
Seuleriana Typographia Coronae 1704 seq.
Seülerus Lucas Coronae 1693-1696.
Siess Antonii Haeredes Sopronii 1806-1817.
Siess Clara vidua Sopronii 1787-1799.
Siess Joannes Josephus Sopronii 1754-1787.
Siess Josephus Antonius Sabariae 1789-1806. et Sopronii 1800-1806.
Skarnitzl Francisc. Xaver. Szakoltzae 1803. seq.
Skarnitzl Joseph. Anton. Szakoltzae 1788-1791.
Snischek Carol. Caspar. Posonii 1815.
Srnensky Matthias Tyrnaviae 1681.
Stephani Joannes Neosolii 1797. sequent.
Stotz Joan. Leopold. Kismartonii 1802 sequ.
Streibig Anton. Joseph. Sopronii 1715-1726. et Jaurini 1727-1737.
Streibig Joan. Gregor. Jaurini 1738-1781.
Streibig Joan. Gregor haeredes Jaurini 1782.
Streibig Josephus Jaurini 1783-1806 et Weszprimii 1789 seq.
Streibig Josephi vidua Helena Jaurini 1806 seq.
Streibig Leopoldus Jaurini 1816.
Sulzerus Franciscus Joannes Schemnicii 1789 seq.
Sylvester Joannes Sarvarini (Neanesi) 1539.
Szálvasi Andreas Claudiopoli 1624.

Szammer Michael Weszprimii 1798-1806. et Albae-Regiae 1802 seq.
Szammer Michaelis Vidua Clara Weszprimii 1807 seq. et Albae-Regiae 1807 seq.
Szatmári Pap Alexander Claudiopoli 1730-1745.
Székesi P. Michael Keresdini 1684-1687.
Szentyel Mich. Veresegyh. Claudiopoli 1669-1681.
Szepes-Várallyai Bernar. Matthae. Papae 1628.
Szigethi Michael Debrecini 1794-1802 seq. et Magno-Varadini 1806. seq.
Telegdi Pap Samuel Claudiopoli 1703-1730.
Thilo Jacobus Cibinii 1616-1619.
Töltesi Stephanus Debrecini 1684-1685.
Tomentsek Joannes Coloczae 1803 seq.
Török Michael Debrecini 1562-1567.
Trattner Joan. Thom. Varasdini 1774-1776 seq. et Zagrabiae 1779-1790.
Trattner Matthias Pestini 1784-1813.
Trattner Joan. Thom. Pestini 1814. sequ.
Tumler Joan. Joseph Neosolii 1785-1794.
Türsch Joannes David Cassoviae 1666 1668.
Türsch Joan. Davidis vidua Cassoviae 1668-1669.
Tzaktornyai Joannes Debrecini 1591-1593.
Udvarhelyi Michael Cibinii 1668.
Wagner Josephus Coloczae typogr. Archi-Episcopalis.
Wagner Valentinus Coronae 1549-1557.
Válaszuti Andreas Albae Juliae 1624.
Weber Simon Petrus Posonii 1783-1817. et Comaromii 1789-1794.
Weghelius Andreas Samariae 1650.
Weichenberg Simon Taddae. Claudiopoli 1731. 1733.
Weinmüller Clara Comaromii 1801-1817.
Weinmüller Valent. Joseph. Comaromii 1794-1800.
Weitz Joannes Bapt. Zagrabiae 1734-1747.
Vincze Georgius Debrecini 1693-1700.

Vintzler Martinus Cibinii 1575.
Viski Paulus Debrecini 1723.
Vitriari Matthias Késmárkini 1705-1708.
Wocalius Venceslaus Trenchinii 1640.
Wocalii vidua Dorothea Trenchinii 1642.
Zeissel Nicodemus Trenchinii s. a.

De Typographis Hungaris in exteris Regionibus, de Bibliopolis in Hungaria etc.

VII.

Hungaros utilissimae artis typographicae cultores fuisse inde constat, quod eam multi non tantum Domi, sed etiam in exteris Regionibus diligenter exercuerint: vide Tudományos Gyüjtemény 1817. Első Kötet. p. 72. 1-mo Thomas, Cibinii in Transilvania natus, fuit typographus Mantuae et Modenae an. 1472-1481. „Conciliator Differentiarum Philosophorum et praecipue Medicorum Clarissimi viri Petri de Arano Patavini *In fine*: Laus Deo. Amen. Finit Conciliator. Ludovicus Carmelita primus hoc opus Ere imprimi jussit Mantuae per Thomam Septem Castrensem de Civitate Hermanni et Johannem Burster de Campidona socios. Anno verbi Incarnati M.CCCCLXXII. in fol." — „Tractatus Magistri Arnaldi de villa nova de arte cognoscendi venena: *Item* Tractatus de venenis a Magistro Petro de Abano editus. *In fine*: Finitum Mantuae Anno Domini M.CCCCXXIII. Char. Thomae Septem Castr. et Joh. Wurster in 4-to" — „Aesopi Fabulae (versibus Latinis) *In fine*: Finit. Esopus Mutine impressus impensa et opera Dominici Rhochociola: per Thomam Septem Castrensem et Jo-

annem Franciscum Socios: compositus per me Nicolaum Jenson. Anno millesimo quadringentesimo octuagesimo primo: die decima nona Maji in 4-to — 2-do Andreas Coronensis Transilvanus, Typographus Venetiis 1476-1484. „Alberti de Padua expositio Evangeliorum Dominicalium et Festivalium. *In fine*: Liber predicationum etc. Venetiis impressus per Magistros. Adam de Rotuuil et Andream de Corona finit. Anno 1476. 8. Kl. Janu. in fol." — „Breviarium Olomucense. *In fine*: Explicit Breviarium secundum morem Ecclesiae Olomucensis. Impressum Venetiis per Andream Corvum Burciensem de Corona: Martinum Burciensem de Czeidino: et Conradum Stachel de Blaubeurn socios: sub anno Incarnat. Domini M.CCCCLXXXIIII. die XXVIII. mensis Septembris laus deo. in fol. — 3. Bernardus Typographus 1478. „Como per virtu de sante oratione se unisce la anima con dio, et como questa anima de la quale se parla qui essendo elevata in contemplacione a domandava qualtro petecione al summa dio: Anno M.CCCCLXXVIII. die vero vicesima octava mensis Aprilis impressum per discretum virum Bernardum de Dacia. in fol." — 4. Petrus Typographus Lugduni in Gallia 1482-1501 „Gvarint Veronensis Ars diphthongandi, punctandi, et accentuandi cum Vocabulario breviloquo. *In fine*: finit Vocabularius Breviloquus triplici alphabeto (sic) diversis ex auctoribus, nec non corpore utriusque Juris collectus ad latinum sermonem Capessendum utilissimus. Impressus Lugduni per mgrum Petrum Ungarum. Anno Domini 1482. Laus Deo. fol. min." — „Tractatus de proprietatibus rerum editus a Bartholomeo Anglico Ordinis fratr. minor. (Lugduni) per Petrum Ungarum 1482. Nov XXI. in fol." — „Justiniani Instituta cum Summariis et additio-

nibus. — Impressit autem honorabilis Vir Magister Petrus Ungarus in inclita Urbe Lugdunensi totius impressoriae artis vir peritissimus. Anno Domini M.CCCCCI. Mense Januarii die ver. XII. in 4-to minor. pag. CXCIX." — 5. Martinus Typographus Venetiis an. 1484, natus Czeidini in Transilvania. (Vide hic superius numero 2-do) — 6. Simon de Gara Typographus Venetiis 1491. „Biblia Latina. Venetiis per Simonem de Gara. Venetiis M.CCCCLXXXXI in fol." — 7. Basay Typographus Cremonensis 1494. „Joannis Jacobi Cornali Epigramma et Dialogus notabilis ad Bartholom. Mar. de Fornicibus. Cremone per Basaynum Ungarorum (sic) et Caesarem Parmensem socios 1494 in 4-to. — 8. Lucius Transsilvanus, Typographus Helmstadiensis 1583. „Reineccii (Reineri) Methodus legendi, cognoscendique Historiam tam Sacram quam profanam. Accessit Oratio de Historiae dignitate etc. Helmestadii excudebat Lucius Transsilvanus 1583 in fol." — 9. Joannes Thomas Trattner (ut caeteros omittam) Viennae Typographus Aulicus et Bibliopola. Natus est an. 1717. in Comitatu Castriferrei in pago Jotmansdorf de pauperibus parentibus. Artem typographicam coepit discere Neostadii an. 1735, quam Viennae perfecit, ibique an. 1748 propriam typographiam erexit, successu temporis ita auctam, ut 34 prela numeraverit, et praeterea 5. filiales typographias habuerit: Zagrabiae nempe, Pestini, Oeniponti, Lincii et Tesgesti; possedit insuper 8. Bibliopolia, et 18 Librorum depositoria. An. 1767. primam, an. vero 1786 alteram erexit molam chartariam, amplissimas divitias consecutus Viennae am Graben magnificam domum aedificavit, et emit Dominium Ebergäszing. A Leopoldo II. Nobilis Hungariae, a Francisco I. Reg. autem Nobilis Imperii creatus, obiit 1798 die

31. Julii. — Primi post inventam artem typographicam in Hungaria Bibliopolae, qui libros propogandorem litterariam multum adjuverunt, erant: Theobaldus Feger concivis Budensis, qui exprimi curavit Augustae Vindelicorum Joannis Thuroczii Chronicon Hungariae anno 1488. apud Erhardum Rathold. Item Constitutiones Synodales Ecclesiae Cathedralis Strigoniensis. In fine hujus libri legitur: „Finiunt Constitutiones feliciter Synodales, Ecclesiae Cathedralis Strigoniensis Dioecesis, Viennae impressae, per Joannem Vinterburg, cura et expensis Theobaldi Feger Librarii, et Concivis Budensis. Anno Salutis 1494. die quarta decima mensis Aprilis. — Joannes Paep Librarius Budensis, cujus impensis Missale secundum chorum alme ecclesie Strigoniensis Venetiis 1498, per Joannem Emericum de Spira impressum fuit. — Urbanus Koym itidem Budensis Librarius, qui 1518. idem Missale impensis suis imprimi curavit Venetiis. Caeterum quia malevoli homines arte typographica quandoque abutebantur, Imperantes jus vetandi et indulgendi Typographias inter jura sua Majestatica numerare coeperunt, sic Rudolphus an 1584. die 15. Augusti Praga rescribens, typographias in Hungaria sine facultate sua erectas, praeter Typographiam Nicolai Telegdi Episcopi Tyrnaviae erectam, vetuit. Sub Ferdinando I-mo autem hac de re in Diaeta anni 1553. agebatur, Artic. XXIV. „Quod vero de editione impressioneque erroneorum librorum per Majestatem suam mentio facta est; Status et Ordines super ea re pro parte ipsorum nihil statuere; quum in eorum bonis nusquam id fieri, sibi constare affirment.” Constat ante hanc legem tres tantum in Hungaria et Transilvania Typographias, nempe Coronensem, Sárváriensem et Claudiopolitanam exstitisse.

Memoria Typographiarum Inclyti Regni Hungariae, et Magni Principatus Transsilvaniae.

Abrug-Bánya, in Comitatu Alba-Juliensi in Transsilvania.

I.

In hoc loco non videtur ulla stabilis typographia exstitisse, nec nisi sequens opusculum hic impressum mihi nosse licuit:

Comoedia, Balassi Mennihart arultatasarul, melliel elszakada az Magar Orszagi masodic valasztott János Királytól. Nyomtattatott Abrugybanyan 1569-dik Esztendőben.

Agria.

II.

Auspiciis Francisci e Comitibus Barkóczy Episcopi Agriensis, Franciscus, Antonius Royer Posoniensis Typographus, typographiam suam circa annum 1756 Agriam transtulit, ubi post-

quam aliquot e prelo suo libros emisisset, Francisco Barkóczy ad Strigoniensem Archiepiscopatum promoto, ipse quoque Strigonium migravit, ibique artem typographicam usque ad mortem Primatis Barkóczy (1765.) exercuit. Non mansit tamen Agria sine typographo, quia jam anno 1759 adfuit ibi Carolus Josephus Bauer Episcopalis Typographus, et ultra sex annos diligentem in edendis bonis libris operam navavit. Postea Carolus e Comitibus Eszterházy de Galantha, Typographiam Scholae Episcopali propriam reddidit, eamque stabilivit. Stephanus Sándor in opere suo *Magyar Könyvesház* pagin. 245. producit libellum, cui titulus: II-dik Rákótzi Fejedelemnek etc. Hadi Törvényei in 4-to Agriae 1705. impressum, qui si revera exstat, Rákótziani typographiam propriam secum circumduxerint, et in hac, Agriae commorantes, memoratum libellum impresserint oportet. Caeterum in titulos Librorum, quos idem Sándor ad an. 1726, 1731., et 1744. tamquam Agriae impressos exhibet, error videtur irrepsisse.

Szegedy Joan. — Opusculum de Hierarchia Eul. et de Primatu S. Petri Apostoli ejusque successorum Romanorum Pontificum. Agriae Typis Francisci Antonii Royer 1756. in 8-vo pag. 270.

Compendiosa Chronologia Hungariae etc. opera et impensis Reverendiss. ac Clariss. Domini Michaelis Ambrosovszky, Canonici Agriensis Abb. B. M. V. de Egress Praepos. S. Petri, Archidiac. Szabolcsensis SS. Theolog. Doctoris etc. superiorum permissu impressa. Agriae typis Franc. Anton. Royer Episcopalis Typographi anno 1758. in 8-vo Accedit appendix, in qua texitur series chronologica Palatinorum, Locumtenentium, Judicum Curiae Regiae, Banorum Croatiae, Archiepiscoporum Strigoniensium, et Episcoporum Agriensium. Gusztini János Egri Kánonok Sári Apátur, és a' Teként. Királyi Táblának Praelatussa, utóbb Nitray

tray Püspök — Üdvözség Mannája, az az: Az Ur Jésus tulajdon Szent Testének és Vérének Sacramentoma etc. Egerben Bauer Károly Jósef Püspöki Könyvnyomtató által. 1759. in fol. pag. 853.

Balajthy Matthaei Elementa Mattheseos theoretico-practicae in usum Auditorum suorum. Agriae typis Caroli Josephi Bauer Episcopalis Typographi. An. 1765. in 4-to.

Statuta Dioecesis Agriensis. Agriae Typis Scholae Episcopalis 1767. in 4-to.

Ab anno 1804, quo Sedes Episcopalis in Archiepiscopalem sublimata est, sunt Agriae Typi Archiepiscopales.

Alba-Julia (nunc Alba Carolina) in Comitatu ejusdem nominis in Transsilvania.

III.

Albae Juliae Typograghiam erexit Raphael Hoffhalter Debrecino circa an. 1566 a Joanne Sigismundo Principe Transsilvaniae accersitus, usus erat titulo Regii Typographi, quia Joannes Sigismundus Regium titulum sibi arrogavit. Ob imagines abominandas in Sanctam Trinitatem e typographia sua vulgatas, uti Schesaeus coaevus Scriptor perhibet, ulciscente divina Nemesi, repentina morte (1567. exstinctus est, — Vidua ejus cum Rudolpho filio aliquamdiu administravit typographiam adjuvantibus Stephano Császmai Pastore, et Gregorio Wagner Ludi Rectore Ecclesiae Albensis Unitariorum. Verum Rudolphus Hoffhalter, mortuo Joanne Sigismundo Principe, Protectore suo, deserta Alba Julia, in Hungariam, in Comitatum Szaladiensem se recepit. Nullum abhinc vestigium typographiae Albae-Juliae reperi usque ad annum 1620, quo Princeps Gabriel Bethlen novam Typographiam erexit, quam a Succes-

soribus quoque Principibus sustentatam administrarunt: Válaszuti Andreas et Mezleni Martinus 1624. — Effmunt Jacobus Lignicensis 1628—1632. — Major Martinus 1642. et sequentibus. Haec Typographia anno 1658. dum Turcae et Tartari, contra Georgium II-dum Rákóczi Transsilvaniae Principem missi, Transsilvaniam igni ferroque vastarent, magno litterarum damno combusta est. Exigua ibidem Typographia circa an. 1702. pro usu Valachorum imprimis instructa, brevi iterum evanuit. Tandem anno 1785. Ignatius Comes de Batthyán Episcopus Transsilvanus, partem Typographiae Episcopalis Claudiopoli transtulit Albam Carolinam, e qua usque ad hoc tempus multa opuscula vulgata sunt.

Refutatio Scripti Petri Melii, quo nomine Synodi Debrecinae docet, Jehovalitatem et Trinitarium Deum, Patriarchis, Prophetis et Apostolis incognitum. Albae-Juliae Excudebat Typogr. Regius Raphael Hoffhalter Anno Christi Dom. M.DLXVII. in 4-to. —

Epithalamium in honorem nuptialem Domini Casparis Békes etc. Scriptum D.DLXVII. Albae-Juliae ex Regii Typographi Officina typographica Raphaelis Hoffhalter in 4-to. —

Brevis enarratio Disputationis Albanae de Deo Trino et Christo Duplici, coram Sereniss. Principe et tota Ecclesia, decem diebus habita, anno Domini MDLXVIII. 8-va Martii etc. Excusum Albae-Juliae, apud Viduam Raphaëlis Hoffhalter: Anno M.DLXVIII. in 4 to. —

Epistola ad Ecclesias Polonicas super quaestione, de Regno Millenario Jesu Christi his in terris. Albae-Juliae 1570. — —

Stephani Nyilas Melotani (Principis Gabrielis Bethlen Aulae Concionatoris) Agenda. Albae-Juliae 1621. —

Exequiae Principales az az: Halotti Pompa, mellyel az Isten felö, kegyes természetü Felséges Károlyi Susannanak etc. utolsó tizteseg tete-

tet 1622. esztendőben. Ki bocsattatot Feier-varat; nyomtattak Valasz-uti Andreas, es Mezlehi Marton. Anno Dn. MDCXXIV. in 4-to pag. 263.

Az néhai Felséges Báthori Gábornak, Erdély Országának Fejedelmének, Székelyek Ispánnyának, Magyar Ország Részeinek Urának, tizenöt esztendőkkel egy holnap 's hat nap héán az előtt, árultató Szolgaitol, öldököltetett, és mind ennyi ideigh föld szinén hagyatott testének el-takaritásakor az Báthori templomban Anno 1628. 21. Sept. Alvinci Péter Cassai, és Czeglédi János Etsedi Prédikátorok által tött intések. Albae Juliae impressit Jacobus E. Lignicensis an. 1628. in 4-to.

Az Wittembergai Academianak az Euangelica Religióért Számkivetést szenvedő Csehökhez, és Morvajakhoz küldet vigasztalása, mellyet az Magyar Nemzet idvösségére magyarúl forditot Tolnay István, az Tekéntetes és Nagyságos Rákótzy Györgynek, Erdélynek ditséretes Fejedelmének Udvari Prédikátora. Fejérváratt nyomtattatot Effmunt Jacab Fejedelem Urunk Typographusa és Compactora által An. D. 1632.

Medulla priscae, puraeque Latinitatis denuo impressa Albae Juliae Typis Celsiss. Principis M.DCLXVI. in 12-mo.

Joan. Henrici Bisterfeldii Philosophiae primae Seminarium, ita traditum, ut omnium disciplinarum fontes aperiat, earumque clavem porrigat. Albae Juliae. Excud. Martin. Major Coronensis Cels. Transilv. Princ. ac Scholae Typographus Anno 1652. in 8-vo.

Baranyi Pauli Cathecismus Valachicus. Albae Juliae. An. M.DCCII. in 8-vo.

Leges Ecclesiasticae Regni Hungariae et Provinciarum adjacentium, opera et studio Ignatii Comitis de Batthyán Episcopi Transsilvaniae collectae, et illustratae. Tomus primus Albae Carolinae Typis Episcopalibus An. M.DCCLXXXV. in fol. pag. 706.

In fine hujus operis haec habentur: „Typographus Lectori: Paucis me expediam, uuum alterumve verbum auribus tuis insusurrandum habeo; scire nimirum te volo, opus hoc nunc primum, seu inclinato jam anno 1787 evasisse praelum; annum tamen refert anteriorem, quo de

edendo opere cogitatio suscepta fuerat; porro typis coeperat exscribi Claudiopoli, quia autem hic consummatum fuit, Albam-Carolinam, quorsum pars Typographiae hujus commigravit, apponere visum fuit. Vale jam."

Martonfi Antonii — Initia Astronomica Speculae Batthyanianae Albensis in Transsilvania. Albae-Carolinae Typis Episcopalis 1798. in 4-to.

Alba-Regia.

IV.

Michael Szammer Typographus Veszprimiensis transtulit huc circa an. 1802. partem Typographiae suae Veszprimiensis. —

Nagy Pauli Canon. Albaregal. Carmina in perpetuum pietatis et venerationis monimentum Francisco II. semper Augusto Patri Patriae, quum communi populorum Gaudio haereditarius Austriae Imperator renunciaretur, oblata Sacrataque 1804. Albae-Regiae Typis Michaelis Szammer.

Alsó-Lyndva.

V.

Rudolphus Hoffhalter, Raphaëlis filius, relicta non multo post obitum Patris Alba-Julia, modo Alsó-Linduae et Nedelischae in Comitatu Szaladiensi sub protectione Nicolai Bánfi de Alsó-Lindva; modo Debrecini, et Magno-Varadini in Comitatu Bihariensi artem suam exercuit. Hinc apparet Typographiam Alsó-Lindvae non fuisse stabilem.

Postilla, az az Euangeliomoknak, mellyeket Esztendő által Keresztyének gyüleközetibe szoktak olvasni és hirdetni, Praedicatio szerint való

magyarázattya az régi és mostani Szent irásbeli Doktoroknak irásokból irattatott az Kultsár György Alsó-Lyndvai Praedikator altal 1574. Esztendöben. *In fine*: Alsó-Lyndván nyomtattatot Rudolphus Hoffhalter által. in 4-to *Titulus Dedicationis*: „Az Nagyságos Urnak, Alsó-Lyndvai Bánffi Miklosnak, Szala Vármegye Fö Ispányának, és a' felséges Maximilian Császárnak Poharnokjának etc. — Plura hujus typographiae vestigia non reperi.

Balásfalva, in Comitatu Alba-Juliensi in Transsilvania.

VI.

Balásfalva (Blasendorf) est Sedes Episcopi Valachorum Graeci Ritus Unitorum Fogarasiensis. Hic anno 1761. Petrus Aaron de Bisztra Episcopus Fogarasiensis, typographiae Balásfalvensis restaurator, imprimi curavit; „Epistolam Consolatoriam ex divinitus inspiratis Scripturis opera sua et studio ad tempus tribulationum pro sui Gregis utilitate collectam, et adoptatam in 12." Josephus Benkö (Transsilvania T. 2. pag. 236). scribit: „Habetur et insigne typographaeum (Balásfalvae) a Stephano Páldi Typographo Claudiopolitano reformatae Religionis, adstructum, quo Latini quoque, sed valachici imprimis Libri imprimuntur."

Bartpha.

VII.

Ab Anno 1579. adsunt vestigia officinae Typographicae Bartphae erectae. Erant ibi Typo-

graphi: David Guttgesell ab anno 1590 usque 1599. — Jacobus Klös ab 1598 usque 1657. videntur Duo fuisse ejusdem nominis. Anno 1668 ipsa Civitas Bartphensis possedit typographiam, quam administravit Georgius Sambuch Civitatis Senator et typographus, sed ab anno 1672 usque an. 1701 ob exortas in Regno turbas neglecta jacuit Typographia Bartphensis, quia nullum ejus, toto hoc tempore, partum videre mihi licuit. Ab anno 1701. usque 1715. iterum multi Libri typis Civitatis excusi sunt, donec Typographia pro usu Collegii Societatis Jesu Cassoviensis anno 1715. vendita, Cassoviamque translata fuisset.

Kultsár (Georgii) Postilla in Dominicas (hungarice) Bartphae 1579. in 4-to. Haec est secunda hujus operis editio, nam prima fuit adornata Alsó-Lyndvae anno 1574.

Apologia Examinis Ecclesiae et Scholae Bartphensis, et jam etiam Scholae Eperiensis, opposita assertioni Regularum Calvinianarum Casparis Pilcii Pastoris Eccl. Marcivillanae. Bartphae David Gutgesell excudebat (1590) in 8-vo.

Sculteti Severini, Eccles. Bartfen. Past. — Hypomnema, sive admonitio brevis ad Christianos regni Ungarici Cives, de asserenda et retinenda veteri seu avita vere-Christiana doctrina, in Confessione Augustana comprehensa: Oppositum novae ac impiae Theologiae Ungaricorum Calvinistarum, inprimis ipsorum (falso sic dictae) Panharomoniae Jesu Christi, et Calvini etc. editae an. 1599. sub nomine Stephani Gönczini, contra bellum Calvinianum M. Alberti Graweri etc. Bartphae imprimebat David Gutgesell 1599. in 4-to fol. 60.

Soós Kristóf Sóvári — Postilla, a' vegy a' Vasárnapi Innepekre való Prédikátziók. in 4-to pag. 5c4. praeter Indicem et Praefat. fol. 8. *In fine*: Bartphán nyomtatta Jak. Klöz 1598. esztendőben.

Magyarazattia az Evangeliomoknak, mellyek az Apostoloknak és egyébb Szenteknek napiaira

rendeltettek, és Esztendő által az Keresztiéni Gyülekezetben olvastatnak és hirdettetnek Simon Pal Deák Postillaiából magyar nyelvre fordétatot. Bartphán Kloez Jakab nyomtatta 1608. in 4-to pag. 237.

Joannis Gerhardi Exercitium Pietatis quotidianum (Hungarice) Bartphae edidit Jacobus Kloesz an. 1616. in 12.

Guevara Antal. — Fejedelmec serkentö Órája. Fordította Prágai András Szerentsi Prédikátor. Bartfán nyomtattatot Klösz Jak. által M.DCXXVIII. esztendőben in fol.

Okolycznai Joan. Tripartiti operis Jurium Consvetudinariorum Regni Hungariae Compendium rhythmis vulgaribus. Bartphae typis Jacobi Klösz an. 1636 in 8-vo.

Verböczi Steph. — Decretum Latino-Hungaricum, sive Tripartitum etc. cum Enchiridio et Regulis Juris antiqui. Bartphae typis et sumptibus Jacobi Klösz 1643. in 4-to pag. 484.

Dissertatio pia et placida de Omnipraesentia Carnis Christi in Persona, quam sub Praesidio Andreae Horváth Gymnasii Cassovien. Rectoris defendere conabitur Georgius Melochowszky Melochovien. Gymnasii ejusdem Alumnus. Bartphae Typis Jacobi Klösz 1650. in 4-to fol. 12.

Hrabovszki — Manuale Latino-Hungarico-Slavonicum. Bartphae typis Jacobi Klösz 1657. in 12.

De natura peccati originalis disputatio prima, quam in illustri Gymnasio Eperien. Inclytorumf Statuum et Ordinum Regni Hungariae Augustano-Evangelicorum ad D. 22. Septemb. an. 1668. publice ventilandam sistit Praeses Samuel Pomarius SS. Theol. D. et PP. dictique Gymnasii Moderator, et Director Supremus, et respondens Georgius Rutkay Solnensis, SS. Theol. et Logicae Studiosus. Habebitur in Auditorio Majori hora VIII. matut. et sequent. Bartfae imprimebat Georgius Sambuch.

Applausus votivus dum etc. Adamus Lasius hactenus in Collegio Eperiensi Eloquentiae P. P. Comitis Stephani Tököly de Kesmark etc. Aulae Concionatoris munus felicibus auspiciis susciperet, dictus ab amicis et Collegis. 1668. Typis Civitatis Bartphensis in 4-to fol. 4.

Flammeum ruboris ac pudoris sine vulnere Castitatis piae voluptae Georgii Grünstein R. L.-que Civit. Epperiensis Jurispr. Stud. Sponsi, nec non etc. Dorotheae, Georgii Sambuci R. L.que Civit. Bartphen. Senatoris et Typographi, filiae Sponsae, piae temeritatis affectu detractum 1671. Ita vovebant M. Isaaci Zabanii Prof. etc. Commensales Hungari. Bartphae Typis Civitatis in fol. phyler. 1.

Schwarzii Ioannis Wittenberga Saxonis Bartphensis Rectoris et Prof. — Amoris, Honoris τεκμηριον quod nuptiis auspicatis etc. 1672. sacrabat et acclamabat. Bartphae typis Civitatis in fol. phyl. 1.

Jus Civile, sive Statuta, Privilegia, Praerogativaeque, ac Consvetudines municipales Reg. ac Lib. Inclyti Regni Hungariae Civitatum, oppidorum et locorum privilegiatorum jus Gladii habentium, et se his conformantium ect. Lat. et Hung. Bartphae 1701. in 4-to 124.

Selectiora Adagia Latino-Hungarica, in usum et gratiam Juventutis collecta, et in Alphabeti seriem concinnata. (Auctore Petro Kis-Viczay Cassoviens. August. Confess. Pastore) Bartphae Typis Civitatis 1713. in 12. p. 552.

Theologia polemica Propositionibus Scholasticis praefixa, sive prima orthodoxae fidei Capita in disceptationem Judice Augustino vocata a Partibus controvertentibus, quae publicae Disputationi proposuerunt Defendentes Andr. Philippi et Georg. Házi Clerici Seminarii Kisdiani. Bartphae 1715. in 12. pag. 104.

Bisztricz in Districtu Saxonum Bisztriczensi in Transsilvania.

VIII.

Bisztricz (Besztercze) Urbs libera, Regiaque. Christianus Lehmann Typographus Coronensis transtulit huc Typographiam suam.

Bericht (Kurzgefaster) von der Belagerung der Stadt Bisztricz, welch Georg Basta General

Ihro k. k. Majestät Rudolphus Röm. Kaiser, und wie derselbige diese Stadt und Gegend über zweyen Jahren beändiget, und runiret hat im Jahr 1602. vorgenommen etc. Bistritz Druckts Christian Lehmann 1779. in 8. fol. 8. —

Lengyel Felicis e S. P. — Trauer und Lobrede auf Maria Theresia Wailand Römische Kaiserin Apost. Königin von Ungarn, und Böheim Gross-Fürstin von Siebenbürgen. Da die traurige Gedächtniss über den Hintritt Ihrer Kays. Majestät bey den geheiligten Altaren zu Brisstritz in Siebenbürgen, von der Römischkatholischen Gemeinde den 18. 19. und 20. Jänner 1781. gehalten wurde. Bisztritz bey Christian Lehmann in fol. pag. 5.

B u d a.

IX.

Matthias Corvinus Rex Budam Metropolim Hungariae, emporium Scientiarum Constituturus, erecta ibi copiosorum selectorumque Librorum Bibliotheca, ne recens inventa Ars typographica, aptissimum utpote commercii litterarii vehiculum, diutius desideraretur, Ladislaum Gereb Consobrinum suum operam dare jussit. Hic circa an. 1472 evocavit ex Italia Andream Hess Typographum, qui Budae sedem fixit, ibique anno 1473. *Chronicon Anonymi*, quod vulgo *Budense* dicitur, propriis sumtibus, in octavo minori, typo elegante, charta ad pergamenam prope accedente, impressit, illudque Benefactori suo his verbis dedicavit: „Ad venerandum Dominum Ladizlaum praepositum ecclesie Budensis prothonotarium apostolicum, nec non Vice-Cancellarium Serenissimi Regis Mathie in *Chronica Hungaro-*

rum Andree prefatio. Cum superiori tempore venerande Domine in latio versarer, videremque quanto emolumento, ac decori hominum Generi hi viri forent, qui magno prestantes ingenio suam divinam industriam *comprimendis libris* adhibebant: placuit mihi tam dignum, tamque excellens studium meo pro virili capessere, ut si quid demum sequi possem, id non in meam duntaxat: verum etiam plurium mortalium utilitatem converterem: Unde cum Dei benignitate pro voto meo aliquantisper profecissem: et ob id rei ad inclytum Hungarie regnum tua gratia accersitus venirem: essemque non parum otiosus: suscepi laborem ingentem dierumque plenum: imprimendi videlicet *Cronicum pannoniae opus*: laborem, inquam, quem omnibus hungaris gratum, atque jocundum fore putavi, quando quidem: ut quisque natale solum unice diligit: reliquisque orbis terrarum partibus longe ante ponit: ita ut suorum, qualem vitam egerint quisque vernaticus scire plurimum exoptat: ut si qua praeclara: memoratuque digna conspexerit imitari debeat: si qua vero minus feliciter gesta compererit doctus praecavere possit. Sed cum animadverterem, et diu mecum volutarem, cui meam *primam in hoc sedulitatem* pluribus diebus lucubratam dirigerem: te praeter domine mi observandissime invenio neminem. Quippe et tu de me optime meritus es: et sine te susceptus labor neque iniri, neque expleri potuisset. Accipe itaque hoc munusculum nostrum jure quodam tue excellentie dedicandum: ut qui videlicet potissima laboris causa exstitisti, ipsius quoque operis particeps esse debeas. Et si qua in dies majora *excudemus*, tuo etiam illustri nomini dedicanda putabimus. „Praeter istud *Anonymi chronicon* verisimile est nullum librum Budae ab Andrea Hess impressum fuisse, cum ne-

mo adhuc ullum detegere potuerit. Cur Andreas Hess, si morte sublatus non est, ab exercitio utilissimae hujus artis cessaverit, aut cur, si e vivis ereptus est, Ladislaus Gereb, qui ab anno 1476 usque ad annum 1501 Episcopus Transsilvanus, et anno 1502 Archi Episcopus Colocensis usque 1503. supervixit, aut ipse Matthias Corvinus Rex, ambo litterarum promotores, alium Typographum, in regni Metropolim reliquis litterarum praesidiis jam exornatam, non accersiverint, nemo facile divinaverit. Deficiente in regno Hungariae Typographia " Missale secundum chorum alme Ecclesie Strigoniensis Verone 1480. in fol. idem Venetiis 1493. in fol. idem Venetiis impensis Joannis Paep librarii Budensis per Joannem Emericum de Spira 1498. in fol. — Joannis autem Thurócz Chronica (quae e Chronico Anonymi Originem trahunt) Augustae vindelic. Impensis Theobaldi Feger concivis Budensis an. 1488. eadem Brunae an. 1488. in exteris Provinciis typis impressa sunt. (vide Jacobi Ferdinandi de Miller tractatum: Ueber die erste Buchdruckerey in Ungarn. in Schedius Zeitschrift von und für Ungern 3. Band. 5. Heft. 1803. pag. 305.) Mortuo 1490. Matthia Corvino Rege, sub turbulento Regimine Wladislai II. et Ludovici II coetera quoque Scientiarum adminicula collabi coeperunt. Scissa post cladem ad Moháts in duas partes Hungaria, Solymannus a Zapolyianis evocatus Budam an. 1541. fraude jugo turcico subjecit, sub quo 145. annis gementem victricia Leopoldi M. arma an. 1686. in libertatem vindicarunt; Nondum squallorem detersit Buda, dum sequente anno 1687 Georgius Széchényi Archiepiscopus Strigoniensis, introductis Societatis Jesu Sacerdotibus, Academiam ibi fundavit, Typographiam tamen non obtinuit ante annum 1725. Ab hoc tempore erant Budae Ty-

pographi: Landerer Joannes anno 1725. — Joannes Georgius Nottenstein 1728—1734 — Veronica Nottenstein Vidua 1739—1750. — Leopoldus Franciscus Landerer 1754—1764. — Leopoldi Francisci Landerer haeredes 1765. — Leopoldus Franciscus Landerer 1766-1771. — Francisci Landerer haeredes 1771. sequ. — Catharina Landerer 1779—1801, (haec annis 1782, 1783. Pestini quoque comparet. — Anna Lenderer 1802-1817. — Typi Regiae Universitatis ab anno 1777. usque ad praesentem annum.

DoMVS spIrItVaLIs ConVentVs paVLInNI. Cujus primi lapidis impositio dicata est honoribus, peractaque in *Nostro* 2-da 7-bris felicissimis Auspiciis Excellentissimi D. C. Stephani Koháry Judicis Curiae etc. (Carmen) Budae Typis Joan. S. Landerer 1725. in fol. plag. 1.

A' Feneketlen és ki meréthetetlen mélységü Isteni titkoknak kis-oskolája, mellyben az igaz és meg tsalhatatlan, de csudálatos és meg foghatatlan hármos egységü, és egyetlenegy háromságu Istenségnek Számvetése, és az ö csak leg-elsö, 's leg kissebb neménck is a' számlálásnak meg tanúlhatatlansága elö adattatik, olly alkalmaztatással. Boldogok a' kik ezen Háromságnak egységiben számláltatnak. Az az Hajdanyi Magyar Királyok szokott lakó Helyében Apostoli Magyar Hazánk Anya-várasának az egész világra ki-terjedett nagy hirü Buda várában, a' Szent Háromság' Magyar Congregácziójának Szent Gyülekezetinek Instellatziója elsö szerzése, bé-székeztetése alkalmatosságával. Tisztelendö Biró Márton Bicskei Plébánus által a' Fölséges Királyi Magyar' Udvar, és sok Tekéntetes Urak, 's népek elött mondatott Predicátzió Kristus Urunk születése után 1725 dik Esztendöben Szent Mihály Havának második Vasárnapján. Nyomtattatott Budán Nottenstein János György által 1728-dik Esztendöben in 4-to pag. 24. —

Der Ungarische Sprachmeister, oder kurze Anweisung zu der edlen Ungarischen Sprache nebst ei-

nem Anhang von Gesprächen. ZumNutz und Dienst der Hoch-Löbl. Deutschen Nation gutherzig gestellet von Meliboeo. Ofen gedruckt, und zu finden bey Johann Georg Nottenstein an. 1734. in 12.

Instructio practica de officio Parochorum aliorumque Curatorum pro tempore pestis expositorum cum Appendice medica. Budae typis Veronicae Nottenstein in 1739. in 12-mo pag. 127.

Egyedül-Valóság az az: magános Istenes és Szent Beszélgetések, mellyek az örökké való üdvösség gondviselésére a' Szent Irásnak ezen ebresztő czikkelyekről alkalmaztattak: „Minden cselekedetidben meg emlékezzél utólsó dolgaidról, és örökké nem vétkezel Eccl. VII. 40. Deák nyelvből fordéttattak egy nevetlen Seraphicus Sz. Ferentz Üdvözitőnk Provinciajának érdemetlen fia által. Budán Nottenstein Veronica betűivel 1749. in 8-vo pag. 376.

Jani Pannonii Quinque Eccl. Episcopi Libri III. Poëmatum, Elegiarum et Epigrammatum. Praemissa, Dissertatio Ign. Norberti Conradi e S. P. de Vita et Scriptis Jani Pannonii. Budae typis L. F. Landerer. 1754. in 8-vo pag. XXIV. et 318.

Assertiones ex Universa Philosophia in Alma Archi Episcopali Soc. des Academ. Budensi 1764. publice propugnavit Erudit. D. Joseph. Knak. Budae, typis Leopoldi Francisci Landerer in 8-vo.

Letenyei János Pinczehelyi Plébanos — Princeps Maximus, az az a' leg nagyobbik Fejedelem Felséges Ferentz István Római Császár etc. kinekis a' Pécsi Püspöki Templomban etc. Szomorú Halottas Pompáján együgyü beszédjét folytatta Mind-Szent Havának 22-dik napján. Budán nyomtattatott Landerer Maradéki betüvel (1765) in Fol. pag. 31.

Pavich Emer. a Buda — Ramus viridantis Olivae in Arcam Militantis Ecclesiae relatus, seu paraphastica et topographica descriptio Provinviae nuper Bosnae Argentinae, jam vero S. Joannis a Capistrano nuncupat. Ordinis Minorum Regularis Observantiae etc. per Ungariam, Slavoniam, Syrmium et Banatum diffusae. Budae typis Leopol. Franc. Landerer 1766. in fol. pag. 391.

Le Fourneux Keresztény Esztendő etc. Magyarra fordéttatott Pater Jaroslaus Capucinus által. Budán Landerer Leop. betűivel 1771. in 4. pag. 550.

Rácz Samuelis M. D. Prolusio Academica de utili et necessaria Chirurgiae cum Medicina conjunctione habita Budae die 1-ma Novembris 1779. Budae typis Catharinae Landerer in 8 vo pag. 15.

Puchinger Emerich Beamten des k. Stiftungenhauptzahlamtes — Trauerrede über den, den 16. Märtz 1801. in der Frühe um halb sechs Uhr sich ereigneten unvergesslichen Hintritt Ihrer Kayserl. Hoheit etc. Alexandra Pawlowna etc. Gemahlin Sr. K. Hoheit. etc. Joseph. Antons des Königreichs Ungarn Palatin. Ofen bey Catharina Landererin in 8-vo fol. 4.

Adressbuch der Stadt Pest auf das Jahr 1803, Ofen bey Anna Landererin in 8 vo pag. 198.

Patachich Adami L. B. Archiepis. Colocen. — Rede an die adelige Jugend, da diese von etc. Erzbischofen Patachich als eigen dazu ernannten Königl. Gewaltträger in die neuerrichtete Erziehungsstiftung eingeführet worden den 13. Novemb. 1777. Ofen in der K. Univers. Buchdr. in 8-vo fol. 8.

Cassovia.

X.

Si in Catalogum Bibliothecae Cornidesianae pag. 227. error non irrepsit, jam an. 1600. impressus erat Cassoviae liber sub .itulo: „Heinzelir (Matthiae Rectoris Briznensis) modus praedicandi Synonyimus" Certius est ab anno 1610 Cassoviae Typographiam existere. Typographi erant: Joannes Fischer 1610—1618. — Daniel Schultz, qui Leutschovia, ubi ab an. 1617 usque 1622 libros imprimebat, Cassoviam circa an. 1623 commigravit, ibique ultra annum 1626 prelum suum fatigavit. — Danielis Schultz vidua 1633—1636. — Ab anno 1636 usque 1658. typo-

graphia Cassoviensis otiosa non jacuit, in nullius tamen typographi cognitionem venire potui. Erant deinde: Severini Marcus 1658 — 1663 — Severini Susanna 1664. — Joannes David Türsch 1666—1668. Joannis Davidis Türsch vidua an. 1668—1669. — Ericus Erich 1669—1670. Atque hucusque plerumque Protestantium Libri Cassoviae prodiverunt, verum ab anno 1671. catholicorum quoque libri imprimebantur, si tempus, quo Emericus Tököly (1682—1686.) Civitatem tenebat, Stephano Bosytz typograho ibi existente, demas. Abhinc rarus erat fructus Typographiae Cassoviensis usque ad annum 1715. quo Cassoviensis Societatis Jesu Academia, Bartphensis Civitatis typographiam jure emtionis sibi comparavit. Factores, qui initio coram gesserunt hujus typographiae academicae S.I. Copiosissimos libros evulgantis, erant: Jonn. Andreas Hörman an. 1721 (iste prius 1695-1703 erat Factor in Tyrnaviensi Societatis Jesu Typographia) — Joannes Henricus Frauenheim 1723—1735. Postea Jesuitae tam hic, quam alibi ubi Typographiam possidebant, eam peculiari Praefecto e gremio Societatis electo curandam commiserunt. Sublata an. 1773. Societate Jesu, typographiam ejus ad Sacr. Caes. et Regiam Majestatem devolutam emit anno 1775. Joannes Michael Landerer Posoniensis Typographus, ab anno autem 1799. possidet Franciscus Landerer. Alteram Cassoviae Typographiam circa an. 1788. erexit Joannes Josephus Ellinger.

Apologia Synodi Solnensis. Cassoviae an. 1610. typis Joh. Fischer.

Idea Christianorum Hungarorum in et sub Turcismo, Epistola quondam a Paulo Thurio Rectore Scholae Tholnensis ad amicos perscripta. Nunc opera Joannis Bocatii, Consularis R. P. et

Gymnasiarchae Cassoviens. in lucem edita et impressa Cassoviae calchographo Joanne Fischero Anno FIDe seD CUI VIDe (seu an. 1613.)

Sz. Hieronymus Szavanarolanak Istennek fő Martyr. etc. elmélkedési és magyarázati etc. Deák nyelvből forditotta Belleni Sigmond Abaujvármegyének Vice-Ispánnya. Cassán 1618. in 8-vo fol. 152.

Zabeler Petri Superint. et Leutschov. Post. — Eine christliche Leichpredigt auss dem 3. Cap: Esaiae bey der fürstlichen Leichenbegengnuss des weylandt Hoch- und Wohlgebohrnen Herrn Herrn Stanislai Thurzonis Palatini und Fürsten des Königreichs Hungarn etc. welcher den 1-ten Maji des 1625. Jahrs im Christo seeliglich verschieden etc. Caschaw durch Daniel Schultz 1626 in 4-to plag. 3 1/2.

Postilla az az: Egy mas vtan következő Predikatiók az Urnapi Szent Evangeliumok szerént rövid magyarázatockal és világos tanúságockal, mellyek az nemes szabad királyi városban Cassaban praedikáltattak Alvinci Péter Pap által, es mostan ki nyomtattattak ö maga gondviselése által (Elsö Rész) Cassán Schultz Danielné Typographiájába 1633. in 4-to pag. 705. praeter Dedic. et Praefat. fol. 11.

Következnek az Postillanak második Része, mellyben foglaltatnak az nyári Praedikátiók Szent Háromság Vasárnaptúl fogva Advent elsö Vasárnapig. Cassán nyomtattatott Schultz Danielné Typographiájába 1636. in 4-to praeter praef. fol. 4. pag. 500. in fine aliquid deest.

Horvát Andr. Veterosoliens. Hung. Trenchin. dein Eperjes. Gymans. Rector. — Oratio de Judaeorum Ante novissimum diem conversione futura, habita Eperjessini an. 1657. Cassoviae 1658. Typis Marci Severini in 4-to fol. 15.

Bayer Joan. (Rector Primar. Eperien.) Filum Labyrinthi vel Cynosura seu lux mentium universalis cognoscendis, expendendis et communicandis universis rebus accensa etc. Cassoviae Typis Marci Severini. 1663. in 8-vo pag. 407. —

Sertum decerptum ex horti Theologici Areolis IV. omnibus quod veritatis Studiosis adorandum et exequendum grata manu porrigunt, ad anni 1664. mensis Julii 9. in Palaestra Alnoviensi,

Praeses

Praeses Sinapius etc. et Respondens Ioannes Mathaesius Arva-Veliczensis. Cassoviae Typis Susannae Severini in 4-to plag. 2 1/2. —

Sinapii Daniel. Köviensis Past. — Vivit post funera Virtus! Supremum officium, quod, svadente virtute debito hoc Panegyrico Gabrieli Bakos de Osdgyán etc. dum an. 1666. etc. sepeliretur etc. in Castro Czetnek solvebat — Bakos Gábor Urnak etc. el temetésekor Rosnobányai Gyermekek által declamáltatott Magyar versek. Cassoviae Typis Davidis Türsch 1666. in 4-to fol. 19.

Exercitatio politico-juridica de Imperio et Juribus potestatis Imperantium in Capita Subditorum, quam Praeside Michaele Pancratio U. I. D. et Civilis Prudentiae nec non Historiarum in Ill. DD. Statuum Evangelicorum, quod Eperjessini est, Lyceo, Prof. Publ. examini submittit Christianus Lazitius Liptoviensis. Cassoviae typis Davidis Türsch 1668. in 4 fol. 8.

Zabanii Isaaci Lycei Eperj. Conrectoris — Disput. Metaph. II. de Subalternatione disciplinarum, et nominalibus Entis dispositionibus Respondente Martino Leps Bisztricio-Transylvano 1668. Cassoviae Typis Viduae Türsch in 4-to folior. 6.

Ejusdem — Disput. Metaph. V. de Perfectione, deque Unitate formali et Universali Resp. Jacobo Neschutt 1669. Cassoviae Typis Viduae Joan. David. Türsch in 4-to fol. 6. —

Ejusdem Disput. Metaph. XI. minori Entis Abstractione Resp. Joanne Braxatoris 1669. Cassoviae Typis Erici Erich in 4-to fol. 8-vo.

Dömötöri Georgii — Threnodia, sive lugubris Cantus, quem in ultimum honorem etc. super obitum placidum et beatum Gen. Nob. et maxime strenui viri Dni Stephani Wittnyédy de et in Musay etc. Illustrissimis quondam Comitibus Nicolao Zereny et Francisco Wesseleny etc. a Consiliis intimis etc. tristi cum Musa decantavit succinentibus Sympatriotis 1670. Cassoviae Typis Erici Erich in 4-to fol. 8.

Kereskényi Steph. e S. I. Philos. Profess. — Panegyris luctuosa, qua funebres exequias Cels. Transylvaniae Principis Francisci Rákóczy etc. prosecutum est Academicum Societatis Jesu Col-

legium Cassoviense. Caassoviae 1677. in 4-to fol. 10. —

Sappuhn Georgii Henrici Oratoriae P. Prof. — Oratio Eucharistica D. O. M. Sacra post salutem Inclytae Urbis Eperjessiensis obsidionem Lectionibus Rhetoricis auspicato praemissa etc. Cassoviae excudebat Stephanus Bosutz (1684.) in 4-to fol. 7. —

Warmer (Christoph. Cassoviens.) Gazophylacium decem lingvarum Europaearum apertum etc. Germanicae, Polonicae, Bohemicae, Belgicae, Anglicae, Latinae, Gallicae, Hispanicae, Italicae et Ungaricae. Cassoviae 1691.

(Kilian Daniel) Metamorphosis fidei Orthodoxae de bono in malum, et vicissim, in Comitatu Trenchiniensi, ac vel maxime in oppido Szolna Anno 1600. ex M. S. Rev. Steph. Dubnitzai etc. in ordinem redacta. Cassoviae 1707. in 8-vo.

Calendarium Oeconomicum perpetuum, az az: Esztergomi Ersek Urunk Ő Nagysága Posoni Gondviselöjének majorságrul irt lajstroma, minden esztendőre, kibül minden major-gazda hórol hóra egész esztendő által mit munkálottassón az majorság körül, meg tudhattya. Kassán az Academiai betükkel Hörmann János által 1721. in 4-to.

Rajcsányi Joan. e S. J. — Opusculum de vera et falsa fidei regula, in quo ostenditur nihil posse fide divina credi, nihil in rebus fidei controversis decidi, nisi ad Ecclesiae sensum et traditionem recurratur. Cassoviae typis Acad. S. Jes. per Joannem Henricum Frauenheim 1723. in 8. pag. 138.

Elegi Antonii L. B. Mednyánszky de Megyes Poëtae Cassoviensis, quibus nonnullorum Europae regnorum Clades a flagrantis incendio belli factae deplorantur. Cassoviae typis Academ. per Joan. Frauenheim. 1735. in 12. pag. 62.

Kogler Joan. Bapt. Soc. Jes. — Lobrede auf die heilige Elisabeth, velche zu Kaschau den 19. Wintermonats 1772. gehalten wurde. Kaschau in der Acad. Buchdruckerey. 1773. in 4-to pag. 16.

Grammatica Germanica ex Gotschedianis Collecta in usum Nationum praecipue Hungaricae et Polonicae. Cassoviae Typis Sac. Caes. Ap. Maj. 1774. in 8-vo.

Kazintzy Ferentz — Magyar Ország Geographica, az az földi Állapotjának le rajzolása, mel-

lyet egynehány fő Geographusok munkájából kiszedegetett etc. Kassan Landerer Mihály betüivel (1775) in 8-vo pag. 71.

Georgii Pray — Specimen Hierarchiae Hungaricae etc. Pars 1-ma etc. Posonii et Cassoviae Sumtibus Joannis Michaelis Landerer Typographi et Bibliopolae 1776 in 4-to.

Székely István (Tasnádi) — A' Kristus Jesusban való Hitnek általa az Idvességre böltsé tehető; a' tanéttásra, a' feddésre, a' meg jobbításra, és a' fenyitékre hasznos igazságoknak fundamentoma, mellyet le tett 51. Prédikatziókba. 2. Darab. Kassán Landerer Mihály betüivel 1794. in 8-vo pag. 463 ei 447.

Faba Simonis Pannonii Szlopna Trenchiniensis, Canonici Strigoniensis. — Carmina, edita per Michaelem Tertina Eperiensem. Cassoviae Typis Francisci Landerer 1799. in 8. pag. XII. et 222.

Endrödy Joan. Nep. e Schol. Piis — Kurzgefasste Geschichte des alten und neuen Testamentes, mit Unterrichtungen und Erklärungen zum Gebrauche des Grafen Johan. Nep. Karl Csáky. II. Theile Deutsch und Ungarisch. Kaschau bey Joh. Jos. Ellinger 1788. in 8-vo.

Cibinium (Szeben, Hermannstadt) in Sede Cibiniensi in Transsilvania.

XI.

Cibinii, ubi Martini Lutheri Reformatio primo in Transsilvania radices egit, novorum Dogmatum propagatores jam anno 1529. Typographiam instruxerunt, e qua eodem anno opusculum Thomae Gemmarii, Rectoris Scholae Cibiniensis prodivit (Seiverts Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten etc. Vorbericht p. VIII.) Verum haec Typographia videtur fuisse tantum manualis; Stabilis Typographia coepit esse Cibinii 1575, quo ibi Typographi erant: Martinus Heusler, et Martinus Vintzler, anno autem 1576.

Idem Martinus Heusler et Gregorius Frautliger. — Non multo post Joannes Henricus Crato, cujus homonymus Pater Wittebergae diu artem typographicam exercuit, Cibinium venit, librisque imprimendis operam dedit ab anno 1590 usque 1594 — sequebantur Typographi: Joannes Fabricius 1598. — Jacobus Thilo 1616—1619. — Marcus Pistorius 1634—1650. de quo Frölich in *Medulla Geograph.* praet. an. 1639 edit. pag. 372. scribit „Typographiam hujus civitatis (Cibiniensis) superioribus annis turpiter prostituit alastor Marcus Pistorius, injuriosus quandoque chartas in ea imprimendo" — Abraham Kertész Szenciensis erat Typographus primum Magno Varadini 1640. usque 1660. dein Claudiopoli 1660—1662, et tandem Cibinii 1663—1670. quo anno sine haerede decedentis omnem supellectilem typographicam in fiscum prius relatam, Transsilvaniae Princeps Michael Apafi an. 1672. Claudiopolitano et Nagy — Enyediensi Reformatorum Collegiis donavit. — Udvarhelyi Michael imprimebat Cibinii 1668. — Stephanus Jüngling 1666—1684.— Joannes Hermelius 1691. — Casparus Polumski 1695. — Joannes Barth 1693—1744. Duos fuisse homonymos existimandum est, nisi dicamus unum eundemque ultra medium Saeculum Typographiae praefuisse. — Michael Helzdörfer antea Factor Claudiopoli in Typographia Andreae Lengyel viduae, postmodum autem Typographus Cibiniensis 1707 — 1714. — Anno 1717. erant typi publici, iidem sine dubio, qui dein anno 1748 et sequentibus Typi Civitatis dicebantur, his Samuel Sárdi 1748 — 1768. multos utiles libros in lucem emisit. — Barthiana Typographia videtur post annum 1744 usque ad annum 1766. neglecta fuisse, verum deinceps absque interruptione operibus imprimendis dediti erant: Joannes Barth 1766 — 1779. — Petrus Barth 1780

— 1801. alter Joannes Barth 1801. sequen. — Martinus Hochmeister ab anno 1781. Cibiniensis, et ab anno 1792. simul Claudiopolitanus Typographus; consequenter a multo jam tempore Cibinii duae distinctae officinae typographicae habentur.

Schesaei Christiani Imago seu Typus de Lapsu et Restitutione humani generis per Christum sine operibus Legis, et Cultibus leviticis: ex Parabola Evangelica, de homine saucio et Samaritano: Additum est: Carmen de Sanctorum Angelorum Officio, et Custodia erga pios. Impress. Cibinii Transsyl. in Officina Martini Heusler, et Mart. Wintzler. 1575. in 4to.

Gebet eines Kranken: aus den Psalmen Davids zusammen gezogen, und in Gesangweise verfasset: Im Thon: Wenn mein Stündlein vorhanden ist etc. Syrach 37. Wenn du krank bist, so verachte dass nicht — von aller Missethatt. — Gedruckt in der Hermannstadt durch Merten Heusler, und Greger Frautliger, im Jahr 1576. in 8. pag. 12.

Georgii Deidrich — Programma ad Discipulos Cibinii 1591. X. Kal. Jan. Typis Joh. Henr. Cratonis. in fol.

Georgii Deidrich — Epigramma in admirandam Conservationem Ill. Principis Transsilvaniae, et Siculorum Comitis — Dni Sigismundi, nec non Magnificor. Dominor. D. Balthasaris, et D. Stephani Bathoreorum, scriptum. — Cibinii typis J. H. Cratonis. 1593. in fol.

Leonhardi Basilii — Theses Theologicae de veris Ecclesiae visibilis notis, in Gymnasio Cibiniensi die XX. Maji ad disputandum propositae An. 1594. Cibinii typis Joh. Henric Cratonis 1594. in 4to.

Evangelia et Epistolae Dominicorum et Festorum Dierum graece et latine cum gratia et privilegio Sereniss. Principis Transsil. 1598. Cibinii imprim. Joh. Fabricius in 8-vo.

Andreae Deidrich — Itinerarium Scholasticum, an. 1616. a restituto autem Cibinio tertio, pro exemplo inventionis poëticae, suis in Schola

Patriae auditoribus conscriptum. — Cibinii Excud. Jacob Thilo, impensis Benjamin Fiebik 1616. in 4-to. —

Francisci Schimer — Pacis munerum divinorum optimae sacrum Votum, Carmen gratulatorium, pro admiranda Urbis Cibiniensis, Metropoleos Saxo-Transylvaniae, post triennem captivitatem, liberationes ad circumspect. et ampliss. viros: Gallum Lutsch, Cos, Colomannum Gottsmeister Regium, et Petrum Scheiker Sedis Judices. — Cibinii imprim. Jacod Thilo 1619. in 4-to.

Conradi Dieterici Epitome Praeceptorum Rhetoricae, in usum Classicorum inferiorum, ex institutionibus Rhetoricis collecta. Cibinii excud. Marcus Pistoricus. 1648 in 4-to. —

Concio Solemnis et extraordinaria, complectens initio et progressus Reformationis primae Ecclesiarum Saxonicarum in Sede Cibiniensi in Transsilvania Constitutarum, elaborata et habita Cibinii an. 1650. ipsa Dominica Jubilate etc. — Ab Andrea Oltardo, Pastore Cibin. nec non ejusdem Capituli Decano. Cibinii Transylvaniae. Imprim. Marcus Pistorius an. 1650. in 4 to.

Disput. Theologica de Angelis. Resp. Mich. Gündesch Cibin. D. 24. Octob. 1663. apud Abraham Kertész Szentzin. in 4-to.

Comaromi Csipkés György — Igaz hit az az olly CCXLI. Magyar Predikaciók, mellyekben a' Keresztyéni igaz Hitnek és vallásnak minden ágazati ugy béfoglaltatnak, hogy mind a' Tanítók, 's mind a' Tanulók, mi legyen hiendő vallások, és vallandó Hitek, elégséges képen tanulhattyák. Mellyeket prédikállott a' Debreczeni Gyülekezetben. Szebenben. Szentzi Kertész Ábrahám által 1666. in 4-to. pag. 800.

Szathmári Ötvös István Érsek Ujvári Prédikátor — Titkok Jelenése, vagy Sz. János Apostol Mennyei látása rövid magyarázó jegyzésekkel edgyütt, mellyek a' Belgiomi ujonan forditatott, és rövid Magyarázatokkal meg-bövittetett Bibliából Magyar nyelven szedegettettek. Szebenben Udvarhelyi Mihály által 1668. in 8-vo pag. 310. —

Tyrocinium Logicum, seu brevis et perspicua totius Logices explanatio: primo quidem privatis quorundam usibus adornata, nunc vero

publicis, Juventutis Scholasticae commodis donata a G. Hutter Rect. Cibinii sumpt Steph. Jüngling 1666. in 8-vo.

Der Sachsen in Siebenbürgen Statuta. etc. Hermannstadt gedrucht durch Stephan Jüngling 1684.

Oratio Panegyrica in Solenni Pompa Exequiali Celsiss. quondam Principis ac Dni Michaelis Apafi Trans. Princ. Dum Almakerekinum sepeliendus veheretur, Fogarasini instituta 1691. Die 16. Februarii. Cibinii imprimebat Joannes Hermelius. in 4-to.

Christliches Ehrengedächtnisz des Christian Reicharts zwölfjährigen Bürgermeisters, geheimen Gubernialraths 1695. den 24. April. Hermannstadt, druckts Casp. Polumski in 4-to.

Dissert. de Fidei temporariae et justificantis differentia. Praesid. Jo. Zieglero h. t. Lectore Ill. Gymnas. Cibinien. Respond: Andrea Hörmann D. 3. Sept. 1693. Cibinii typis Joann. Barth. in 4-to.

Ex Theologia de Theologia in genere, sub moderamine SS. Trinitatis, Praeside M. Georgio Haner Schaesburgensi, Gymnasii patrii Rectore, publice disputabit Andreas Gerger. Balastalk. Coetus ibidem Orator, in Auditorio Studiosorum, an. 1696. Die 26. Novembr. Cibinii recudit Johann. Barth. in 8-vo.

Consideratio Problematis Paradoxi de Spiritu S. an non per illum Sanctorum Angelorum genus intelligi possit? ubi non modo authoris Anonymi argumenta sufficienter dilunntur, sed etiam Catholicae Ecclesiae e S. Scripturis, et SS. Patribus Ante-Nicaenis doctrina solide asseritur. — Cibinii excud. Joan. Barth 1700. in 8-vo.

Brevis et succincta dialysis Dubiorum Theologicorum, quae Joannes Becius Apostata, Pastor olim Reformatus in Brabantia, iis, qui SS. Dogma de Trinitate, cum Scriptura ex Apostolica Ecclesia mascule tuentur, Catholicam de eo sententiam asserturi, ante annos tredecim movit, adornata. Cibinii 1705. Excud. Joan. Barth. in 8-vo.

Das unzulängliche Urtheil unsrer Vernunft, über das Verhalten Gottes mit den Menschenkindern, über Sap. 9, 13—19. bey dem sel. Ableben der Fr. Maria Elisabetha Vettin, gebohrnen Teutschin. 1727. den 10. Octob. Hermannstadt druckts Joh. Barth. in fol.

Molnár Gregorii — Elementa Grammaticae pro recta Juventutis Scholasticae Institutione ex praecipuis Grammaticorum Praeceptis Contracta etc. Cibinii excudit Joh. Barth. 1731. in 8-vo pag. 206.

Kereszturi Pál — Egyenes ösvény a' sz. életre vágyósdóknak, a' melyre külömb-külömbféle Locusokat egyben válogatván 21. Prédikátziókban foglaltbé. Szebenben Barth János által 1744. in 4-to pag. 140.

Köleseri Samuelis — Dissert. de Scorbuto Mediterraneo, ad normam Philosophiae Mechanicae. Cibinii typis Mich. Helzdörfer. 1707. in 12-mo.

Klemens Joseph — Göttlicher immerwährender Fest- und Historien-Kalender, nach der Form und Eintheilung, die der h. Geist selbst gestellet, und in alten und neuen Testament gebrauchet etc. Hermandstadt, druckts Michael Helzdörfer. in 4to.

Samuelis Köleseri — Auraria Romano-Dacica. Cibinii Typis Publicis an. 1717. in 8-vo min. —

Agenda Sacra, das ist: Kirchenordnung zum heiligen Gebrauch der Hermannstädtischen, wie auch der übrigen Evangelischen Kirchen in Siebenbürgen von neuen übersehen, vermehrt, und aufgelegt in Jahr 1748. Hermannstadt in der Stadtdruckerey druckts Samuel Sárdi in 4-to pag. 321.

Wood — Gazda ember Könyvetskéje etc. ford. Weszprémi István. Szebenben Sárdi Sámuel által. 1768. in 8-vo pag. 64.

Ode auf die hohe von Baussnern, und Szulgovszkysche Verbindung zu Neudorf in Ungarn im Monath Julius des 1766. Jahrs. Hermannstadt bey Joh. Barth. in fol. —

Irstructio pro Tabula Regia Judiciaria Transylvanica (M. Theresiae) jussu eleborata, et Confirmata 1777) Cibinii Typis Joannis Barth in 4-to pag. 123.

Joh. Libelii — de oppido Thalmus, Carmen historicum 1779. Hermannstadt mit Bartischen Schriften in 8-vo.

Johan Seivert — An Dacien, bey dem Tode Marien Theresens der Grossen. Hermannstadt. Bey Peter Barth 1780. in 8-vo.

Pataki Samuel Kolosvárm. Physikussa — A' mostani uralkodó Skárlát forró Hideglelés, és torokfájásra nézve szükséges Jegyzések a' Falusiak

számokra. Szebenben Barth Péter betüivel 1801. in 8-vo fol. 14. —

Ars Joannis Gymnas. Cibin. A. C. Profess. — Agri Sabesiensis et locorum Confin. etc. Topographia Mineralogica. Dissertatio, quam pro loco inter Professores Gymn. Cibin. A. C. obtinendo etc. publice defendet. Cibinii Typis Joan. Barthii 1801. in 4-to pag. 23.

Schneider Joannis — De Educatione Dissertatio. Cibinii Typis Joannis Barth. 1805. in 8-vo pag. 15.

Norma Regia pro Scholis Magni Principatus Transsilvaniae Josephi II. Caesar. Aug. Magni Principis Trans. jussu edita 1781. Cibinii Typis Martini Hochmeister. in 4-to maj. pag. 73.

Claudiopolis (Kolosvár, Klausenburg) in Comitatu Colosensi in Transsilvania.

XII.

Caspar Heltai, vel sicut ipse se scribit Helti, absolutis Wittenbergae Studiis, an. 1545. in Transylvaniam reversus, Claudiopoli, ubi Verbi Dei Minister constitutus erat, officinam typographicam erexit, multosque ab anno 1550 usque ad annum 1577. Libros vulgavit. Post mortem ejus vidua 1578—1580. Typographiam possedit, cui successit filius Caspar Heltai, isto probabiliter sine haeredibus defuncto, typographia devoluta erat ad Sororem ejus Annam nuptam Mathiae Raw Senatori, in cujus Officina Factores erant: Joannes R. Makai an. 1621 et Andreas Szálvasi an. 1624. — Georgius Hoffgreff Factor in Typographia Casparis Heltai Senioris propriam erexit typographiam 1551—1558 — Hoffgreffio, et Heltaianis Haeredibus exstinctis Georgius Abrugius erat Claudiopoli typographus 1635—1638. — Tum Abraham

Kertész Szentziensis Varadino huc migrans 1660—1662 quo Cibinii anno 1670 sine haerede mortuo, Michael Apafi Princeps Transilvaniae Typographiam ejus ad se devolutam Claudiopolitano et Nagy-Enyediensi Reformatorum Collegiis donavit curae Michaelis Szentyel Veresegyháziensis, qui propriam quoque ab anno 1669 usque 1681. typographiam habebat, initio commissam, dein ab anno 1684. per Michaelem Nemethi administratam, ab anno vero 1690. Nicolao Kiss de Miszt Tótfalu pro reparatione traditam „ Hic (Scribit Benkö Transilv. Tom. 2. pag. 324 seq.) in pago Hungariae Alsó M. Tótfalu, non longe a Rivulis Dominarum remoto, pauperculis parentibus natus, ac litteris in Collegio Nagy-Enyedensi imbutus, postmodum a Rectoria Scholae Fogarasensis, viatico non ultra 350. Thaleros Imperiales adnumerato, munitus, Amstelodamum petivit, Conducto hic Magistro sub brevi temporis curriculo, viam adeo in sculpendis, fundendis, matricibusque imprimendis characteribus, et Arte typographica peritiam consecutus est, ut Magistro terrori, aliis admirationi et venerationi esse inciperat. Per decennalem deinde Commorationis suae in Batavia cursum, certatim ad ipsum convenere Belgae, Galli, Angli, Itali, Judaei ex Polonia et Germania, ejus opera in fundendis et sculpendis typis qua nativis, qua Latiis et Hebraicis usuri. Nationibus nonnullis, non solum Europaeis, sed et Asiaticis, puta: Samaritanis et Georgianis, qui non antea unquam Typographia gavisi erant, integram rei typographicae supellectilem paravit. Ingentibus cum pollicitationibus, Magnus Dux Hetruriae Cosmus III. ad se allicere tentavit: sed Patriae huic suae prodesse volens, obligatusque, recusavit, elegantibus tamen typis et matricibus Florentiam dictavit. Tali modo; adquisita gran-

di satis pecuniae Summa, (cum duorum annorum decursu 15000 prosperare valuerit) sculptis et fusis propria manu typis, S. Biblia, minori portatilique forma, Anno 1684, et 1685, Amstelodami impressit. Exempla Bibliorum erant 3500. Novi Testamenti seorsim 4200. Psalmorum Davidicorum 4200. Atque haec, quam adornavit; *sexta Bibliorum Hungaricorum fuit editio*, caeteris palmam multifariam eripiens. Post reditum in Transsilvaniam, inter varia vitae fata, multis Patriam libris beavit. Lucernae instar aliis inserviendo consumtus est d. 20. Mart. 1702, aeta. suae 52. relictis, vidua Maria Székely, ac Juditha et Anna filiabus „Confer Lampe Histor. Ecclae Reform. in Hungar etc. pag. 734, unde haec Benkö fere ad verbum exscripsit. Alia quoque Typographia (teste Veszprémi Succincta Medicor. Hungar. et Transsilv. Biographia Centur. 3. Tom. 4. pag. 377.) quam Gregorius Gilányi Seculo 17-mo ad exitum vergente in usus Ecclesiae et Collegii Claudiopolitani, precio mercatus est, sed diuturnitate temporis detrita erat, eidem Chalcographo Nicolao Kis M. Tótfalusi tradita est novis typorum matricibus et reliqua supellectili adornanda, ea prius posita lege, ne Tótfalusio superstite in ejus praejudicium hac supellectili Ecclesia modo quoquam uteretur. Exstincto Nicolao Kiss Tótfalusi Tyyographiam Eccl. et Collegii Reformator. Claudiopolit. ab anno 1703 Samuel Pap Telegdi administravit, illius post funera ab an. 1730 usque ad an. 1745 Alexander Papp Szathmári, post hunc Josephus Pataki ab 1745 usque 1753. Dein Stephanus Páldi Székely 1754 - 1769 tandem Samuel Pataki. — Ab an. 1778. Typi Collegii Reformatorum, omisso nomine typographiae administratoris, titularibus librorum foliis adponuntur, usque ad an. 1782. ve-

rum annis 1783, et 1784. Adamus Kaprontzai in typographia Collegii Reformatorum nominatur. Joannes quoque Rosnyai, typographus olim Sáros-Patakiensis, impressit hic librum an. 1675. tum Andreas Lengyel habuit Claudiopoli suam officinam typographicam, quam vidua ejus retinuit 1702 usa factore Michaele Helzdörfer, postea Typographo Cibiniensi. — Unitarii novam officinam typographicam, novis typis constructam Claudiopoli 1696 adornarunt, sed eam non multo post vendiderunt. Clara postmodum evasit typographia Academiae Societatis Jesu (Anno 1697 restaurata) cui praeerant Factores Simon Thadaeus Weichenberg circa 1731—1733, et Michael Becskereki 1742, qui Magno-Varadinum transiens, an. 1754 Seminarii B. V. typographus erat. Sublata anno 1773. Societate Jesu, Typographia simul cum Academia tradita est Patribus Scholarum Piarum, et Franciscus Josephus Kollman fuit typographus Universitatis Scholarum Piarum 1776 — 1780, qui an. 1776. etiam Cibinii comparet. Denique Martinus Hochmeister, Cibiniensis Typographus, ab anno 1792 habet officinam etiam Claudiopoli.

Ritus explorandae veritatis, quo Hungarica Natio in dirimendis controversiis ante annos 340. usa est, et ejus testimonia plurima in sacrario summi templi Varadiensis reperta. Colosvarii 1550. in 4-to *In fine*: Impressum Colosvarii per G. H. (i. e. Gasparem Heltum)

Chronica, az Magyaroknac dolgairól, mint iöttec ki a' nagy Scythiából Pannoniában, Es mint foglaltac magoknac az Országot: és mint birtác aszt Hertzegről Hertzegre, és Királyról Kiralyra, nagy soc tussakodássockal, és számtalan soc viadallyockal, mellyet Heltai Gaspar megirta Magyar nyelven, és ez rendre hozta, az Bonfinius Antalnac nagy könyvéből es egyeb Historias köny-

vekből nem kiczin munkával. Nyomat. Heltai Gáspár Kolosvárat in folio.

Herbarium az Faknac, Fvveknec nevekről, természetekről, és hasznairól, Magyar nyelvre és ez rendre hozta az Doctoroc könyveiből az Horhi Melius Peter. Nyomtattot Colosvárat Heltai Gáspárné Mühellyébe 1578. Esztendőben in 4-to praeter praefat. et indic. fol. 188.

Commentarius rerum a Stephano Rege adversus Magnum Moschorum Ducem gestarum an. 1580. Claudiopoli in officina relictae Casparis Heltai an. 1681. in 4-to.

Bogáthi Nicolai — Az oetedic Resze Matyas Király dolgainac mind halalaig. Claudiopoli typis Casparis Helti ann. 1580 in 4-to.

Epicteti Philosophi Stoici Enchiridion, in quo ingeniosissime docetur, quemadmodum ad animi tranquillitatem, beatitudinemque praesentis vitae perveniri possit, quam ingeniosus Lector profecto consequetur, si adjectas quoque commentationes in pectus admiserit. Claudiopoli apud Casparem Helti an. 1585. in 8-vo.

Liber Arithmeticus hungarice. In fine hujus libri Caspar Heltai Junior haec habet: „Verzeihe mir die Fehler, denn ich bin kein Unger. Gott erhalte dich! den 31. Octob. 1591. der Buchdrucker. Vide Seivert Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten etc pag. 150.

Valentini Radecii. — Funebris laudatio Ill. foeminae Judithae Kornissianae Sp. Magnif. Dni Simonis Pechi de Szent Ersebet, Sereniss. Regis Hung. Principisque Transsylvaniae Intimi Consiliarii et Cancellarii etc. Conjugis. 1. Kal. April. 1621. Cui adjunctum est Epicedium a Joanne M. Vasolcio. Lectore Scholae Claudiopol. Claudiopoli, typis Heltanis excudit Joh. R. Makai an. 1621. in 4-to.

Huszti Petri — Æneis, az az a' Trojai Enéas dolgai: mellyben Troja meg-vétele és romlása, Trójaiaknak Bújdosások Enéással együtt, Hadjok Olaszországban, és Romának eredeti, meg-iratik. Nyomt. Kolosvár. Heltai Anna Aszszony Mühellyiben Szálvasi András. 1624. in 4-to.

Summa christlicher Lehre; anderst, der kurze Cathechismus durch Caspar Helth, Pfarrern zu Klausenburg 1551. in 8-vo *zu Ende*: Zu Klau-

senburg in Siebenbürgen durch Kaspar Helth, und Georg Hoffgref 1551.

Dialysis Scripti Stancari contra primum Articulum Synodi Szekiensis, qui de doctrina contravertitur, conscripta per Franc Davidis. *Psalm. XXXI.* Muta fiant labia dolosa - et contumeliosa. in 8-vo. *In fine*: Impressum Claudiopoli Transylvaniae per Georgium Hoffgrevium Ann. MDLV.

Acta Synodi Pastorum Ecclesiae Nationis Hungaricae in Transylvania die Apostolorum Philipp: et Jacobi Anno MDLVIII. in Oppido Thorda celebratae etc. *in fine*: Impressum Claudiopoli in Officina Georg. Hoffgrevii in 4-to.

Szölösi Sigismundi — Rövid Historia, mellyben meg-iratik Szenan Bassanak Török Tsászár erejével Havasalföldinek, és Erdély Országának pusztitására való ki-jövetele 1595 Esztendőben etc. Nyomtattatott Abrugi György által 1635. Esztendőben in 4-to.

Formula administrandi Coenam Dominicam, cum annexa quarundam quaestionum ad eandem dilucidandam spectantium solutione. Item: Precationes matutinae et vespertinae. Impressae Claudiopoli typis Georgii Abrugii an. 1638. in 8-vo.

Károli Gáspár — Szent Biblia, az az: Istennek O és Új Testamentomában foglaltatott egész Szent Irás. Magyar nyelvre fordittatott Caroli Gáspar altal. Mostan pedig ujobban ez öreg formában némely nehezeb és homályossabb forditásu Sz. Irásbéli Locusoknak értelmes magyarázatival, az Istennek a' Magyar Nemzetben lévő Anyaszentegyházának hathatós épülésére ki bocsátttatott. Váradon kezdettetett nyomtatása a' veszedelem elött és el-végeztetett Colosvarat Szenci K. Abraham által MDCLXI. in fol. O Testam. pag. 777. — Uj Testament. ibidem MDCLX. in fol. pag. 271. —

Antonii Mizaldi de hortorum Cultura opera in lingvam Hungaricam translata per Joannem Nadányium Claudiopoli Typis Michaelis Szentyel Veresegyházi anno 1669. in 4-to.

Confessio et Expositio Fidei christianae, az az: Az keresztyeni igaz Hitről való Vallás-tétel, mellyet elsőb en Helvetziában irtanak és bé vöttenek, annak utanna 1567 ben Magyar Országban-is javallottanak, bé vöttenek, és mind ez ideig sok

Ecclésiákban megtartottanak. Latin. et Hungar. Colosváratt nyomtatta Veres-Egyházi Szentyel Mihály 1679. in 8-vo pag. 281. praeter Symbola fidei varia, quae sunt foliorum 4.

S. Pataki István Kolosv. Ref. Coll. Tanitója. — Ez világnak Dolgainak Igazgatásának mestersége mellyet száz jeles Reguláh, és azoknak minden ez életbeli alkalmatosságokra hathatós ki-terjesztése által, a' Deáki nyelvnek nagy ékességével adott ki nem régen egy Austriai Németh Gróf Ur, és azon formában magyarra fordította Pataki István. Kolosváratt Veresegyházi Mihály által 1681. in 4-to pag. 310. praeter fol. 5. Dedic. Mich. Teleki de Szék Consil. Principis Transyl.

Czeglédi István — Sion vára. Kezdetett nyomtatása Sáros-Patakon, 's el végeztetett Colosvárat Rosnyai János által Exiliumában 1675.

Szatmár Némethi Samuelis — Metaphysica contracta de Principiis philosophicae cognitionis de Deo, Mente et Corpore; in usum Claudiopolitani Reformatorum Collegii adornata. Claudiopoli ex Officin. Nicolai K. de M. Tótfalu 1690. in 12-mo pag. 184 et 72.

Melchioris Joan. — Fundamenta Theologiae didascalicae summarum veritatum aphoristico nexu, denudato simul hodiernorum errorum nervo in usum Auditorii sui concinnata etc. nunc vero in usum Studiosae Juventutis Hungaricae denuo in lucem edita. Claudiopoli ex Officina Nicolai Kis de M. Tótfalu 1701. in 12. pag. 268.

Arnd János — A' Kereszt nehéz terhe alatt elbágyatt sziveket élesztő jó illatu XII. Liliom, mellyeket etc. Németből Magyar nyelvre fordétott Gróf Petrőczi Kata Sidonia. Kolosvaratt Telegdi Pap Samuel által 1705. in 12. pag. 181. proprie 187. —

Dissertatio Politica de arcanis prudentiae in imperando regulis, sive ut vulgo illae vocari solent, de ratione Status etc. ad ventilandum proposita in Ill. Collegio Bethlenio-Brandeburgico-Enyediensi, Praeside Francisco Páriz-Pápai, Respondente Emerico Bánffy de Lossontz. Claudiopoli per Samuelem Pap T. 1714. in 8-vo pag. 30.

Tibullus Corvinianus, seu Albii Tibulli Triumviri, Poëtices, quae supersunt, e Codice Manuscripto Matthiae Corvini Regis Hungariae, re-

censuit Samuel Köleserius a Keres-eer. Claudiopoli impressit Samuel Pap Telegdi anno 1727. in 8-vo.

Catechismus (keresztény) az az a' Keresztyéni Hitnek ágazatira kérdések és feleletek által való rövid Tanitás, melly a' kérdéseknek, 's feleleteknek summás értelmekkel etc. végre a' Catechizálásra való út mutatással ujjabban ki-botsáttatott. Kolosvárat Szatmári Pap Sándor által nyomtat. 1732. in 12-mo pag. 271. Catechizálás fol. 24.

Gidofalvi János Uj Tordai Ref. Prédik. — A' Felséges Istennel a' kegyes Léleknek édes beszélgetései, mellyeket még e' földi életében irt vala néhai Gidofalvi János etc. mostan pedig etc. Méltóságos Lib. Bar. Matskási Kata etc. maga költségével ki-nyomtattatott Kolosváratt Szathmári Pap Sándor által 1744. in 8-vo pag. 104.

Justa Suprema Manibus viri clarissimi, Mechanici singularis Alexandri Szatmári, Reform. in Transilvania Typographi Ordinarii, juxta et sculptoris, Fusorisque longe dexterrimi (premisso vitae curriculo, Carmina variorum latina) S. l. et a (1745.) in 4-to fol. 8.

Dissertatio hist. Eccles. de Libris Reformatae, Ecclesiae Symbolicis, quam Praeside Sigismundo N. Borosnyai publice defendent Josephus S. Zilahi, et Martinus B. Onadi 1745. Enyedini. — Claudiopoli per Josephum S. Pataki 1745. in 4-to pag. 39.

Piktet Benedek Genevai Prof. — A keresztyén Ethikának Summás veleje — Mostan Deákból Magyarra fordíttatott, és nemzetének javára ki-botsáttatott Libera Baronissa Daniel Polixena M. L. Báró Hadadi Vesselényi István Ur házas társa által 1752. Kolosváratt S. Pataki Jósef által in 8-vo pag. 492.

Confessio et Expositio Fidei Christianae ab Ecclesiae Christi Ministris, qui sunt in Helvetia, Tiguri, Bernae etc. et apud Confoederatos; quibus se adjunxerunt Genevensis, et Neocomensis Ecclesiae Ministri una cum Praeconibus Evangelii in Scotia, Palonia et Hungaria, concorditer recepta et edita, az az a' keresztyéni hitről való Vallás-tétel etc. Kolosváratt Páldi István által 1755. in 8-vo pag. 291. Latin. et Hung. — Páldi Székely István Mechanicus és a' Kolosvári Ref. Collegiumnak

nak 15. Esztendeig volt Typographussa felett mondatott halotti Tanítások. I. Intze Mihályé. II. Verestói Györgyé. III. Istentőlhivatott magyar Bezaleel etc. (versek.) Kolosváratt 1769. in 4-to fol. 40.

Picteti Bened. Genev. Prof. — Medulla Theologiae Christianae didacticae et elencticae, recusa Claudiopoli Typis Colleg. Reform. per Adamum Kaprontzay. 1783. in 12-mo pagin. 442.

Dissertatio Juridica ad Decreti Tripartiti Partis 1-mae Titulum LVII. etc. Typis Collegii Reform. Claudiopol. per Adamum Kaprontzai Anno 1784. in 4-to.

Florusnak (Lucius Annaeus) — A' Római viselt dolgokról írt négy könyve, mellyet Deák nyelvből Magyar nyelvre fordított Dálnoki Benkő Márton, Maros-Vásárhelyi Scholának Mestere. Kolosváratt Lengyel Andrásnénál Helzdörffer Mihály által an. 1702. in 12. pag. 344. praeter longam dedic. et Praefat.

Catechesis az az Keresztényi vallásra való Tanítás, melly az Erdélyben lévő Unitária Ecclesiáknak és Schóláknak szükségekre mostan ki-botsáttatott Kmita Andrásné költségével. Kolosváratt az Unitaria Ecclesia Typusival 1698. in 12-mo phyler. 5.

Apologia Fratrum Unitariorum etc. Kolosvárott az Unitaria Ecclesia Typusival 1701. in 4-to pag. 145.

Dacia Siculia, brevi compendio exhibita, Laureatis honoribus Perillustrium, Reverendorum, Nobilium, Excellentium ac Doctissimorum DD. AA. LL. et Philosophiae, Neo-Magistrorum, cum in Alma Regio-Princip. Acad. S. J. Claudiopoli suprema Philosophiae Laurea Condecorarentur, per R. P. Franciscum Kunics e Soc. Jesu, AA. LL. et Phil. Doct. ejusdemque Profess. Emerit. nec non inclyt. Facult. Philos. p. t. Seniorem, ab Oratoria Facultate Claudiopolit. oblata, anno 1731. mense Julio die 19. Claudiopoli Typis Acad. Societ. Jesu per Simonem Thaddaeum Weichenberg.

Kerti Veteményekről írt könyv, mellyben mint kellen a magokkal és veteményekkel bánni elöadatik. Kolosváratt az Akademiai betükkel Weichenberg Simon által 1733. in 8-vo pag 110.

Syntagma Juris Ungarici, peculiares una Transylvaniae leges complectens Partes duae Claudiopoli Typis Acad. S. Jesu per Mich. Becskereki 1742. in 8-vo pag. 177 et 254 — Mindenkor magával hordozandó Meny-Ország Kultsa etc. öszvefoglaltatott boldog halálra készítő újj Kalendáriommal, melly Deákból Magyarra fordíttatott Kolosvárott és Szebenben Kolmann Jós. Ferentznél 1776. in 12. pag. 100 et 248.

Opus Aestheticum Angeli in Carne, et Hominis Coelestis, id est: Divi Aloysii honoribus dedicatum ex V. 178c. (P. Stephanus Bíró Exjesuita cecinit) Claudiopoli typis Jos. Franc. Kollmann in 8-vo fol. 7.

Az Erdély Országi Nagy Fejedelemség T. N. Státusinak és Rendeinek 1792-dik Esstendőben Kis Aszszony Havának 20-dik napján kezdődött Országos Gyülésekben tartatott Beszédek. Kolosvárott Hochmeister Márton által in 4-ro fol. 7.

C o l o c z a.

XIII.

Franciscus Antonius Royer, qui typographiam suam Agria Strigonium, ita disponente Francisco e Comitibus Barkótzy Archiepiscopo Strigoniensi, transtulerat, post obitum (an. 1765.) ejusdem Archiepiscopi Patroni sui, cum eadem typographia Coloczam relicto Strigonio, migravit, sed cum nec in nova hac sede prosperum negotiorum suorum Cursum haberet, vix duobus annis elapsis typographiam snam vendidit 6000. florenor. Josepho e Comitibus a Batthyán ArchiEpiscopo Colocensi, qui eam aliquandiu per Josephum Wagner typographum administratam, Colocensi Scholarum Piarum Collegio ea conditione anno 1769. transcripsit, ut istud duos continuo Ordinis sui Professores interteneret, qui Clerum

Juniorem Archidioecesis Theologicis disciplinis imbuerent, qua dispositione regio consensu firmata, tertio post Anno Batthyanius pro eadem typographia domum quondam 1000. florenis comparatam applicuit. (vide Steph. Katona Historia metropolitanae Colocensis Ecclesiae Tom. 2. pag. 338.) Ab initio hujus Saeculi est Colocza Archi-Episcopalis Typographus Joannes Tomentsek.

Csődy Pál-Szombathelyi Prépost, Gróf Batthyáni es Strattmann Lajos Magyar Ország Palatínussának etc. Érdemi, és halálára példás készülete' le-rajzolása halotti Beszédben, Német-Ujváratt. — Kalocsán 1766. in fol. plag. II.

Vita et Acta S. Josephi Calasantii Clericorum Regularium Piarum Scholarum Fundatoris in centum punctis summatim recensita, addito officio de eodem Sancto.

Colocae typis Archi-Episcopalibus per Josephum Wagner s. a. in 8-vo pag. 22 et 15.

Historia Metrepolitanae Colocensis Ecclesiae concinnata Studio Stephani Katona, Abbatis S. Petri de Bodrog-Monostor, ejusdem M. C. E. Canonici. 2. Partes. Colocae Typis Scholarum Piarum 1800. in 8-vo pag. 534 et 496.

Tekéntetes N. és V. Himer Ignátz Úrnak, Fels. Koronás Fejedelmünk Tanatsosának etc. halotti ditsérete, mellyet a' Hidvégi Templomban 1803 etc. mondott Simonovits Mihály Paksi Plébános Kalocsán Tomentsek János Érseki könyvnyomtató által in 4-to pag. 20.

C o m a r o m i u m.

XIV.

Nicolaus Joannes Schmid Typographiam suam Sopronio circa annum 1740. Comaromium transtulit, verum non multo post exercitio artis suae renunciavit. Novam ibi circa an. 1789. Typogra-

phiam erexit, et usque 1794. retinuit Simon Petrus Weber Posoniensis Typographus. Dein Possessores Typographiae erant: Josephus Walentinus Weinmüller ab 1794 usque 1800. Tum ejus Vidua Clara Weinmüller ab an. 1801 usque ad annum praesentem 1817.

Floriigeium Sponsalitium Canonico morale Foro Fori et Poli accommodatum, Essentiam proprietates, et effectus Sponsalium, nec non decisiones L. cum fundementis pro et contra discussis complectens juxta inconcussa tutissimaque Dogmata Doctoris Angelici D. Thomae Aquinatis, aliorumque probatorum Authorum, concinnatum a Ludovico Paxy Ord. S. Pauli. — Comaromii Typis Nic. Joan.Schmid. 1740. in 4-to pag. 503.

Pétzeli Jósef — a' Szent Koronának a' Magyarokhoz intézett köszöntésé, mellyet írt Novembernek 28. napján 1790. mikor ez a' drága Kints Posonyból lett viszsza jövetelekor Komárom alatt megállapodott Komáromban WeberSim. Pet. betűivel 1790. in 8-vo fol. 4.

Universa Historia Physica Regni Hungariae secundum tria regna naturae digesta Auctore Joanne Baptist. Grossinger Archi. Dioec. Strigon. Presbytero - Tomi 5. Tomus 4-tus Entomologia — Posonii et Comaromii sumptibus et Typis Simonis Petri Weber 1794. in 8-vo —

Magános és Közönséges Istennel való Beszélgetés, vagy egy hónapra való magánossan, Templomban és Háznép között mondhatandó Imádságok, mellyek Mel Konrád, Stehelin Henrik, Zollikoffer János, 's más Tudósoknak Német nyelven irott könyörgéseikből szedegettettek, és a' Magyar Országi Hiveknek mostani állapotjokhoz intéztettek E. D. T. P. által. Komáromban Weinmüller Bálint Jósef betűivel 1794. in 8 vo pag. 293.

Szabó Dávid Baroti - Ortographia és Grammaticabéli Észre-vételek a' Magyar Prosodiával egygyütt. Komáromban Weinmüller Bálint betűivel 1800. in 8-vo pag. 131.

Negyedes Pál - Lelki Kalauz. Komáromban nyomtattatott Weinmüller Klára özvegy betűivel 1801. in 8-vo

Corona (Stephanopolis, Brassovia, Brassó, Kronstadt) in districtu Coronensi seu Barciae in Transsilvania.

XV.

Joannes Honterus Coronae 1498. natus, visitatis Studiorum Causa Cracovia Witteberga, et Basilea, reversus an. 1533. Coronam, omnia ad instruendam Typographiam necessaria secum adtulit, et anno 1534. libros imprimere coepit, propagationem Augustanae Coufessionis pro principali scopo sibi proponens. Multorum Doctorum Virorum amicitia fruebatur, hos inter, saltem aliquandiu, numerabatur, Antonius Verantius, qui in Epistola ad Hieremiam Jacobinum Thordae an. 1538 signata scribit: „Hontero denuo me commendes velim, quum primam Commendationem homini puto non inhaesisse" et in alia Epistola ad eundem Albae Juliae data anno 1540 „Cujus (Honteri) Fides, Charitas, et in evangelicum ministerium pietas non solum apud nos, verum etiam apud exteros in Summa celebritate versatur; non possum illi non favere" et in Epistola ad ipsum Honterum anno 1540. missa „Nam nec negligentem me, nec oblitum tui fuisse dixeris, si binas Litteras meas, Buda ad te datas, acceperis, quarum alteris et ultimis scripseram, quam et Regi, et toti Consilo grata probataque exstiterit tua in jure Civili Epitome, aderam equidem, quum et allati, et distributi fuere libelli" vide Katona Hist. Crit. Regn. Hung. Tom 20. pag. 1147, 1335 et 1336. — Anno 1542. Honterus Intentionem suam magis patefacit imprimendo librum! „Formula Reformationis Ecclesiae Coronensis et Barcensis totius Provinciae in 8-vo" qua re ofen-

sus Georgius Martinusius Honterum et illius fautores Albam Regiam ad Comitia vocavit, ubi Ablegati Coronensium, Hontero non comparente, pro defensione Formulae Reformationis porrexerunt libellum: „Apologia Reformationis anno 1543. conscripta, et in Comitiis Isabellae Reginae oblata" — Honterus an. 1544. factus Parochus Coronensis, in Subsidium Typographiae suae Molam Chartariam instituit, mortuus est 1549. die 23. Januarii. (vide Seivert cit. op. p. 174. Successor ejus in Parochia Coronensi Walentinus Wagner curam Typographiae gessit usque ad obitum suum an. 1557. — Constat deinceps quoque, et adhuc anno 1580. impressos fuisse libros prelo Honteriano. Eodem anno etiam Nitreus Joannes (Cibiniensis) possidebat officinam typographicam Coronae, et anno 1583. Georgius Greus, verum ab anno 1594 usque ad annum 1630 prela Coronensia quievisse videntur. Reparavit jacturam officina typographica Michaelis Hermanni ab an. 1644 usque ad an. 1691. diligenter exercita. Aliam mox Typographiam instruxit 1693—1696. Lucas Seülerus ex reliquiis Honterianae conflatam, quae ab an. 1704 usque 1707. per Stephanum Müler administrata, longo postea tempore perduravit. Anno 1755, erat Coronae Typographus Christianus Lehmann.

Joannis Honteri Compendium Grammatices Latinae Libri II. Coronae 1535. in 12-mo et 1577. in 8-vo.

Sanitatis Studium ad imitationem Aphorismorum compositum Item: alimentorum vires breviter, et ordine alphabetico positae. Auctore Paulo Kyr medico, Impressum in inclyta Transylvaniae Corona 1541. in 8-vo

Καἰηχησις ϐαλεν]ινου]ϐ ώαγνέϱϐ κοϱωνέος Coronae 1550. in 8-vo

Geystliche Lieder und Psalmen, durch D. M. L. und andere gelehrte Leut gemacht-Gedruckt zu Cron in Siebenbürgen bey M. Valent. Wagner in 8-vo

Novum Testamentum graece et latine juxta postremam D. Erasmi Rot. translationem. Accesrunt in hac editione praeter concordantias marginales, succincta quaedam scholia, et communium locorum index, Industria et Impensis M. Valent. Wagneri Coronensis. Coronae Ann. 1557. in 4-to

Brevis Confessio de Sacra Coena Domini, Ecclesiarum Saxonicarum, et conjunctarum in Transylvania An. 1561. Una cum Judicio quatvor Academiarum Germaniae super eadem controversia — cum gratia et privilegio Sereniss. Principis nostri, Electi Regis Hung. etc. 1563 in 4-to *In fine*: Excusum Coronae in Transylvania. — Joannis Decani Ode congratulatoria Stephano Báthori de victoria relata de Moschis. Coronae prelo Honteriano an. 1580.

Caspari Flechner — Vita Juliani Apostatae, Imperatoris Romanorum tricesimi noni, ex Ecclesiasticis Scriptoribus excerpta Coronae in Officina Joannis Nitrei Cibiniensis 1580. in 4-to

Der Sachsen im Siebenbürgen Statuta: oder eigen Landtrecht. Durch Matthiam Fronium übersehen, gemehret, und mit Kön. Majest. in Pohlen Gnad und privilegio in Druck gebracht an. 1583. in 4 to *In fine*: Gedruckt in Kronstadt in Siebenbürgen durch Georg Greus, in Verlegung Herrn Matthia Fronii

Petri B ogner — Tröstliche Gebete wider die Türken. Kronstadt 1586 in 8-vo iterum ibidem 1594.

Walentini Wagner - Compendium Grammatices Graecae, Coronae 1535. in 12-mo iterum ibid. 1562. in 8-vo iterum ibid. 1630.

Joh. Amos Commenii Janua Lingvarum reserata cura Albelri. Coronae 1638. in 8 vo.

Petri Mederi — Lessus in luctuosum discessum Dn. Martini Clausemburgeri, Mediensis Consulis Coronae typis Mich. Hermanni 1644. in 4-to

Commercii Joan. Amos Januae Lingvarum reseratae Aureae vestibulum, quo primus ad Latinam Linguam aditus Tyrunculis paratur. Coronae typis Michaelis Hermanni 1649. in 8-vo fol. 35.

Fasciculus Disputationum Philosophicarum 1653. et 1654. Vittebergae a Joanne Fuchsio Coronens. habitarum. Coronae typis Michaelis Hermanni 1659. in 4-to —

Joh. Bucellini, Officina Epithetorum, Appellativorum et nominum propriorum, de novo revisa, et in gratiam Tyronum Poëseos manducationibus quibusdam locupletata Sedulitate Franc. Rhetheri, Scholae Coronensis Lectoris Typis Michaelis Hermanni an. 1674. in 8-vo

In B. Leonh. Hutteri Compend. locor. Theolog. Disputationes praeliminares quatuor, diversis temporibus in Gymnasio Coronensi ventilatae Praeside et Rectore Valentino Greissing, Respondentibus etc. Coronae typis Michaelis Hermanni An. 1689.

Disputationes Theologico Dialecticae, a Gymnasio Mediensi Honori novi sui Inspectoris primum se invisuri, Dn. Stephani Gundhardi - Pastoris Primarii - dicatae Theses de attributis Dei operativis etc. Respondente Daniele Schullero Mediensi A A. LL. Studioso, ad diem 13. Decembr. 1691. Coronae typis Mich. Hermanni in 4-to

Valentini Greiszing - Disputatio de Essentiali divisione Lidror. Biblicor. in Canonicos, et Apocryphos Resp. Georg. Nuszbächer Coronensi et Simone Roth Mariaevall. die 6, et 7. Januar. 1693. Typis Lucae Seüleri in 4 to

Quod diligentibus Deum et Sapientiae Studiosis faustum ac salutare esse cupit! ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΝ totius Philosophiae praeliminarem, in gratiam et usum discentium suorum breviter conscriptam, occasione examinis publici, in celebri Gymnasio Regiae Civitatis Mediensium, disputandum sistit Thom. Scharsius, Gymn. Rector, respondente Sam. Conradi, Metaph. et Theol. cu l. tore an. 1696. dieb. Decemb. Coronae typis Luca e Seülers. in 12-mo Marci Fronii Tusculanae Heltesdenses Coronae Typis Lucae Seüleri M. D. per Stephanum Müller an. 1704. in 4-to

Marci Fronii — Der Artikel von der Busse in etlichen Sermonen fürgestellt, aus den Worten

des Propheten Joëls II. 12-14. Kronstadt in der Seülerischen Druckerey Druckt, Steph. Müller 1707. in 8-vo

Evangelia Melodica, d. i. Geistliche Lieder und Lobgesänge, nach dem Sinne der ordentlichen Sonn-und Feyertags Evangelien. Kronstadt 1717. im länglichen 12 mo

Seidelischer Kathechismus Kronstadt 1727. in 8-vo

Observationspuncten, so ich Graff Khevenhiller dem mir anvertrauten Dragoner Regiment hiermit vorschreibe. 2. Theile Cronstadt, und Lintz. 1729 in 8-vo pagin. 444 et 218.

Teutsch Joseph — Kurzer Auszug der nöthigsten Stücke in der Rechenkunst. Kronstadt. 1739. et 1755. in 8-vo

Die bis zum schmähligen Kreutzestod erniedrigte Liebe Jesu; deren gesegnete Früchte, theils durch eine gebundene und ungebundene Rede; theils durch einen *Actum Scholasticum* vorgestellt worden. Nun aber auf Verlangen und Befehl einiger fürnehmer Standespersonen durch einen öffentlichen Druck zu Gemüthe geführt worden von Francisco Czako de Rosenfeld, Rectore des Kronstädtischen Gymnasii. Cronstadt, drukt Christian Lehmann 1755. in 4-to

D e b r e c i n u m.

XVI.

Primum Specimen in Arte Chalcographica editum fuisse Debrecini, impressa anno 1562. Confessione Incolarum Vallis Agriensis, Georgius Tzegledinus in praefatione sua eidem Confessioni praefixa testatur. Primus Typographus erat Michael Töröc ab an. 1562 usque 1567. Supervenit Raphaël Hoffhalter natione Polonus aliter Skrzetusky appellatus, qui relicta Patria in Belgium, inde Tigurum in Helvetiam, inde autem Viennam profectus, ibi libros impressit non tantum in pro-

pria sua Typographia an. 1556—1562, sed etiam in Typographia Collegii Caesarei Societatis Jesu anno 1559. erecta et anno 1563 sublata." Catholicae ac Christianae Religionis praecipua quaedam Capita: de Sacramentis, Fide et Operibus, de Ecclesia, Justificatione ac aliis: a Reverendissimo DD. Nicolao Olaho, Archiepiscopo Ecclesiae metropolitanae Strigoniensis, Primate Hungariae, et Legato nato etc. ex purissimis Sacrae Scripturae, Traditionum Apostolicorum, Canonum ac Sanctorum Patrum fontibus derivata, et in Synodo sua Dioecesana Tirnaviae proposita ac breviter explicata. anno MDLX. Viennae Austriae in Aedibus Collegii Caesarei Societatis Jesu. Excudebat Raphael Hoffhalter in 4-to (Vide Mich. Denis Wiens Buchdrukkergeschiht.) Hoffhalterum Reformatis addictum fuisse colligi potest ex Epistola Galli Huszár ministri Ovariensis ad Henricum Bullingerum Tigurinae Ecclesiae ministrum anno 1557. scripta (Lampe Hist. Eccl. Reform. in Hungaria pag. 115) Haec fuerit causa cur ille post annum 1562 Vienna Debrecinum migraverit; ubi 1565. artem suam exercuit, tandem Albae Juliae et vitae et peregrinationis terminum 1567. invenit. Postea erant Debrecinenses Typographii: Andreas Komlós (aliter Lupinus dictus) 1570. — Rudolphus Hoffhalter, Raphaelis filius e Comitatu Szaladiensi, quo deserta Alba-Julia discesserat, redux) ab an. 1584. usque ad an. 1587. — Joannes Czaktornyai 1591 —1593. — Paulus Rheda Lipsiensis 1601—1619. — Pauli Lipsiensis Haeredes 1619. — Petrus Rheda Lipsiensis 1621—1628. — Melchior Fodorik 1633—1651. — Georgius Karancsi 1664—1673. — Joannes Rosnyai typographus primum Sáros-Patakiensis 1658—1672, dein Claudiopolitanus 1675. tandem Debrecinensis ab anno 1677. usque ad annum 1682, quo mortuus est. — Joannis Rosnyai

vidua 1683. — Stephanus Töltesi 1684, 1685. — Paulus Cassoviensis (Kassai Pál) 1687 — 1693 — Pauli Cassoviensis vidua 1696. — Georgius Vincze 1693—1700. Paulus Viski 1723. — Joannes Margitai 1742—1752. — Gregorius Kallai 1756. — Stephanus Margitai 1764—1782. — Samuel Riskó Huszti 1790—1791. — Michael Szigethi 1794, 1802 et sequent. — Georgius Csáthy 1804. et sequ.

Confessio Catholica (Helvetica) de praecipuis fidei articulis exhibita Sacratissimo, et Catholico Romanorum Imperatori Ferdinando, et filio suae Majestatis D. Regi Maximiliano, ab universo exercitu Equitum et Peditum S. R. M. a Nobilibus item et incolis totius Vallis Agriae, in nomine S. Trinitatis ad foedus Dei custodien. juramento fidei Copulatorum et decertantium pro vera fide et Religione in Christo, et Scripturis Sacris fundata Anno 1562. (Cum Praefatione Petri Melii, et Georgii Zegledini) Debrecini 1562. in 4-to fol. 181. (Est primum Debrecinensis Typographiae Specimen)

Melius Avag Ihász Peter Somogi Fiú de Horhi Magiar Praedikatioc, kit Postillanac neveznec, a Prophetac es Apostoloc Irassabol, a regi Doctoroknac, Origines, Christomus, Theophilactus. S. Ambrus, S. Hieronymus, S. Ágoston, és a' mostani bölczDoctoroc magiarazasioc szerint. Döbröczömbe Töröc Mihál által. 1563. in 4-to plag. 74.

Brevis Confessio Pastorum ad Synodum Debrecin. pro Diebus 24, 25, 26, Februarii anno 1567, celebratum convocatorum etc. Debrecini excudebat Michael Töröc An. 1567. in 4-to plag. 10.

Melius Péter - Az ket Samuel könyveinek es az ket Kirali könyveknek az 'sidó nielvnek igasságából az igaz bölcz Magiarazók forditasaból, igazan való forditasa Magyar nielvre Debreczenben Raphael Hoffhalter nyomtatta 1565. in 4-to folior. 239.

Confessio Tsengerina Debrecini 1570. Typis Andreae Lupini (Komlós)

Caroli Peter Váradi Predik. — Az Apostoli Credonak avagy Vallasnak igaz magiarazattia (34) Praedicatiok szerint, az keresztieneknek eppületekre irattatot Debreczemben nyomtattatot Rodolphus Hoffhalter altal. 1584 in 4-to pag. 344.

Valentini Hollopaei Szikszoviensis - Cathechesis in usum Ecclesiae Reformatae Agriensis Debrecini in officina Rudolphi Hoffhalter an. 1587.

Georgii Gönci — De Disciplina Ecclesiastica, seu Gubernationis Ecclesiasticae legitima in Hungaria ratione Cis-Tibiscum ex verbo Dei petita etc. Debrecini excud. Joannes Czaktornyai An. Dni. 1591. in 4-to.

Fabricii Basilii Szikszov. — Nomenclatura, seu Dictionarium Latino-Hungaricum Debrecini excudebat Joannes Czaktornyai an. D. 1593. in 8-vo pag. 178.

Thomae Fél-Egyházi Pastoris Ecclesiae Debrecinae Loci Communes (hungarice) accedit brevis Catechesis. Debrecini per Paulum Lipsiensem 1601.

Deretskei Ambrus Váradi Lelki Pásztor — Az Szent Pál Apostol Levele, mellyet írt az Romabéli Keresztyéneknek, Magyar Predikatiókra rendeltetet és az Szent Irás szerént megmagyarásztatot. Debrecemben nyomtatta Lipsiai Pál 1603. in 4-to fol. 516 praeter Dedic. fol. 5. et Indic.

Index seu Enchyridion omnium Decretorum, et Constitutionum Regni Ungariae ad an. 1579. usque, per Causarum locos distinctum, memoriae usibusque Fori maxime utile; opera Joan. Sambuci. Debrecini excudebat Paulus Rheda Lipsiensis 1611. in 4-to pag. 92.

Historia a Bölcs Salamon Kiralynak ket versengö aszszoni allatok között valo igaz Itiletiröl és törvényteteleröl Ex 1. Reg. 2. (versekben) Debreczenben nyomtatta Lipsiai Pál 1619. Esztendöben in 4-to fol. 10.

Q. Curtiustól az Nagy Sandornak Macedoniának Királlyanak viselt dolgairól irattatot Historiája (Nagy Sándor Levelével eggyütt, melly Indiának állapotjáról, és abban történt tsoda dolgokról Aristotelesnek irattatott) Magyarra Fordítot-

ta Forro Pál Debreczenben nyomtattatott Lipsiai Pál örökösi által 1619 in 8-vo pag. 748. Dedic. Gabrieli Bethlen Transilvaniae Principi.

Kecskemeti A. Janos Patachi Eccles. L. Pásztora — Az Daniel Propheta Könyvenek az Szent Iras szerint való igaz magyarazattya, mellyet rövid Praedikátiokban foglalt volt etc. Debreczenben nyomtattatott Rheda Péter altal 1621. in 4. pag. 953. —

Margitai Peter az Kallai Eccl. Lelki Pásztora — Az Jonas Propheta Könyvenek az Sz. Irás szerint való igaz magyarázattya, mellyet rövid praedikatiokban foglalt és Szem eleiben ki botsátott. Debreczenben nyomtattatot Rheda Peter által 1621 in 8-vo, fol. 196. praeter Dedic. Praef. et Indic. fol. 7.

Kalendarium Christus Urunk Születese után az 1628. Esztendőre az Braszlai Kalendariomból Magyarra fordíttatott Debreczenben nyomtatta Rheda Peter in 16-to

Gönci Georgii Pastoris Eccl. De disciplina Ecclesiastica, seu gubernationis Ecclesiasticae legitima forma in Ungarica Natione Cis-Tibiscum Debrecini apud Melch. Fodorik 1633. in 8-vo plag. 8.

Temetéskorra való Praedikátiók, mellyeket amaz Boldogh emlékezetü Margitai Peter, egyszeris, maszoris egynehány fő Ecclesiákban temetéskor praedikállott; mostan pedig halálának utánna másodszor is újjonnan az híveknek épületekre ki-bocsáttattak. Debreczenben nyomtatta Fodorik Menyhart 1644. in 8-vo pag. 391.

Epistolae ad Romanos Scriptae brevis explanatio triplici methodo ornata, videlicet: I. Analytica. II. Explicatoria. III. Practica. In Illustri Schola Debreczinensi publice proposita, et expensa in gratiam suorum Auditorum etc. per Matthiam Nógrádi Ecclesiae Ministrum. Huic accessit Explicatio Orationis Dominicae quaestionalis una cum aliquot Scripturae Sacrae Allegoriarum elucidatione. Debrecini excusa apud Melchiorem Fodorik 1651. in 8-vo Epistola pag. 260. Appendix pag. 21 et 58.

Mártonfalvi Georgii Debrecin. Scholae Rectoris — Examen Logicum undecim Decadibus absolutum, in quo praecepta quaedam Logica Kec-

kermannii, Vendelini, Bisterfeldii, et aliorum quorundam, examinantur, ob justas Causas rejiciuntur, atque eorum objectiones refelluntur Debrecini per Georgium Karancsi 1664. in 12-mo pag. 180. praeter Praef. et Indicem.

Köleséri Sam. Varadiensis Hung. — Arany Alma, avagy alkalmatos időben mondott Ige, az az: Oly XXX. Prédikátiók, mellyeket a Debreceni égh felé nevekedő K. Gyülekezetnek oktatására prédikállott etc. Debrecenben nyomtattatott Karancsi György által. 1673. in 8-vo pag. 250.

Köleséri Samuel Debrecz. K. G. Tanítójának — Szent Irás Rámajára vonatott Fél-Keresztyen, a' vagy Igaz Vallás szines vallójának Próba-köve; mellyben, melly magosan felhághasson a' Fél-keresztyén egy húszfogú lajtorján, Meny Ország fele, de még-is oda bé ne mehessen: Ellenben az egész Keresztyén, a' Jákob husz fogú lajtorjáján, melly szépen fel-ballagjon a' mennyei Jerusalembe, meg-mutogattatik: mellyet Rész szerint Anglus Authorokból, rész szerint maga elmélkedéséből öszve szedegetvén tiz Prédikátziókban foglalva az emberek Lelki áltapotyának megrostálására, ki botsátott: Debreczenben Rosnyai János által 1677. in 8-vo pag. 219.

Mártonfalvi Nagy György—Sz. Historiája, mellyben azokat a' dolgokat, a'mellyek ezen világnak Teremtésétül fogván a' Sz. Irásban megirattattanak ect. Summásan és értelmesen lerajzolta, és világra botsátott Szilágyi Márton. Debreczenben nyomtatta Rosnyai János 1681. in 12-mo pag. 276. praeter Dedic. Praef. et Indic.

Lisznyai K. Pauli Siculi Transilv. — Professionum Scholasticarum opera et Studio Pauli K. Lisznyai elaboratarum, et Studiosae Juventuti Debrecinensi publice propositarum Partes duae I. Debrecini apud Viduam Joan. Rosnyai 1683. in 4-to pag. 476. II. apud Paulum Cassoviensem ibid. 1687. in 4-to pag. 566.

Szilágyi Martini Scholae Debrecin. Rect. — Biga Pastoralis, seu Ars ordinandi, et concionandi, ex Sacris Scripturis asserta etc. Debrecini per Stephanum Töltesy 1684 in 8-vo pag. 256.

Guilielmi Amesii Medulla Theologica. Editio novissima ab authore ante obitum recognita et

variis in locis aucta Debrecini per Stephanum Töltesi 1685. in 12-mo Lisznyai K. Pauli Siculi Transsilv. — Origo Gentium et Regnorum Post diluvianorum a Japheto, Semo et Chamo, eorumque Posteris in Asia, in Africa, et in Europa originem suam trahentium; ex Phaleg Bocharti et aliis Auctoribus. Debrecini in Hungaria apud Paulum Cassoviensem (Kassai) 1693. in 4-to pag. 156.

Magyari Petri K. — Dissert. Theol. de καταρατυνομυ seu Execratione Legis sub Praesidio Joh. Kocsi Debrec. Colleg. Ref. Profess. Debrecini apud viduam Pauli Kassai 1696. in 4-to fol. 8.

Halotti Beszéd Tisztel. Séllyei István Pápai Praedikátor felett, tartatott Hodosi Samuel Weszprémi Praedikátor által. Debreczenben nyomtattatott Vincze György által 1693. Eszt. in 8-vo plag. 3.

A' Sz. Dávid Prophétának ékes Rythmusú 'Soltárival, és a' 'Soltárokból szereztetett Ditséretekkel, és egyéb Istenes Ènekekkel és Hymnusokkal tellyes könyv. Ezek után vannak egynéhány áhitatos imádságok. Melly most újjobban sok hibás Verseknek jó rendbe való vétetettésekkel meg-jobbítatván kibotsáttatott. Debreczenben Vincze György által 1700. in 12-mo pag. 432.

Lelki Fegyver, avagy a' hétnek minden napjaira rendeltetett reggeli és estvéli könyörgések és buzgó hála-adások. Forditotta Diószegi K. István. Debreczenben Viski Pál által 1723. in 12-mo pag. 77.

Primitiva Vocabula Lingvae Latinae e Christrophori Cellari libro memoriali in usum infimarum Classium puerilium excerpta. Debrecini per Joannem Margitai 1742. in 8-vo pag. 80.

Molnár Alberti — Sz. Dávidnak etc. 150. Zsoltári. Debreczenben Margitai János által 1752. in 12. pag. 401.

Beniczky Péter — Magyar Ritmusok avagy Versek első Része Szép Isteni ditséreteket és Poenitentia tartásra indító Ènekeket foglal magában; Második, közönséges Magyar Példa-Beszédeket szép oktatással. Debreczenben Kállai Gergely által 17:6. in 24-to pag. 29?.

Lampe Adolf — A' Kegyelem Szövetségének titkaiba való bé-vezetés, mellyet az Isten' beszé-

dének tiszta tejét kívánó Kisdedeknek hasznokra le-rajzolt Lampe Adolf. Fordította Tatai Ferentz Szoboszlói Prédik. Debreczenben Margitai István által 1764. in 12-mo pag. 161.

B. Resolutiones Caesareo-Regiae de Christiana Tolerantia publicatae. Debreczini per Stephanum Margitai 1782. in 8-vo pag. 54.

Sensa Genuina Boni Patriae Civis, declamata coram Excellentissimo Comite Antonio Károlyi, Supremo Comite Provinciae Szathmáriensis, et coram illustrissimorum etc. virorum frequentia, quae ad Publicorum ejusdem Provinciae Magistratuum instaurationem more, institutoque Majorum die 13. Aprilis 1790. habitam confluxerat. Debrecini per Samuelem R. Huszti 1790. in 4-to fol. 4.

Confessio Helvetica, az az a' Keresztyén Hitről való Vallás-Tétel etc. Deákból Magyarra fordítva. Debreczenben Huszti Riskó Samuel által 1791. in 8-vo pag. 201.

Hannulik Joan. Chrisost. e S. P. — Ode ad illustriss. Comitissam Elisabetham Károlyi, natam e Com. Waldstein, dum ad Comitis Károlyi conjugis sui inaugurationem in munere Supremi Comitis Provinciae Szathmáriensis magno Populi desiderio exspectata venisset Carolinum 1794. Debrecini per Mich. Szigethy in 8-vo fol. 2.

Methodus visa reperta instituendi. Debrecini per Michaelem Szigethy 1802. in 8-vo pag. 15.

Deák Tör'sökszók magyar jelentéseikkel együtt az első Oskolák Számára. Debreczenben Csáty György által 1804. in 8-vo pag. 80.

Detrekő arx, et Rarbók pagus in Comitatus Posoniensi.

XVII.

Petrus Bornemiszsza Minister Augustanae Confessionis primum Galgocini, deinde Semptaviae (oppidis Illustris ac Magnif. D. Julii Comitis a Salamis et Neuburg ad Oenum, Liberi Baronis in Sempte, Galgótz et Temetrin etc.) tandem in De-

trekő, et Rarbók, possessionibus Stephani Balassa de Gyarmath, gessit simul munus Superintendentis; habuit propriam Typographiam, e qua libros vulgavit Semptaviae ab anno 1574 usque ad annum 1577. — In Detrekő et Rarbók ab an. 1582 usque ad an. 1584. — In Historia Ecclesiae Reformatae in Hung. et Transil. a Frid. Adolph Lampe edita pag. 567. Petrus Bornemiszsza ad Reformatos refertur, ubi Catalogus Superintendentiam Cis-Danubianam Ecclesiarum Helv. Confess. sic texitur" Gallus Huszár Anaxius Pastor Ovariensis et Superintendens circa an. 1568 Bornemiszsza Pastor Ecclesiae Szerediensis et Superintendens anno 1576." In eodem opere pag. 740. refertur, Cantilenam pro benedictione Infantum: „Szenteltessék Uram a' te Sz. neved etc. esse factam a' Petro Bornémiszsza Concionatore Joannis Balassa in Arce Zolyom seu Veterosolii, et initialibus versuum litteris exprimi nomen *Sulyok Annae*, Consortis Joannis Balassa. Id verum esse videtur Petrum Bornemiszsza, initio Luthero addictum, progressu temporis ad partes Calvini deflexisse. Petrus Pazmannus in *Kalauz* editionis primae (an. 1613) pag. 218." Bornemiszsza Péter, nevezetes *Evangelicus* Praedikátor, az ő rosz gaz prédikátióinak negyedik Részében, az Eördögi késértekről, oly rút mocskos dolgokat ira, hogy az Ördög sem irhatott volna szemérem nélkül ily mosdatlan ocsmányságokat etc." Pazmanus in secunda Editione pagin. 248. et tertia Editione ejusdem operis pag. 245. haec eadem scribens, vocem: *Evangelicus* omisit, probabili indicio Pazmannum serius, de transitu Petri Bornemiszsza ad Calvinianos, edoctum fuisse.

Enekec harom rendbe külömbkülömbfelec. Elsöbe rövid dicsiretec vadnac, kiknec szama

CXCVIII. kic közzül soc Praedikatioc melle valoc Masikba hoszabbac vadnac az Szent iras intesi, és magyarazati szerint; kik Praedikatioc gyanant oktatnac. Kiknec szamoc aproval elegy LXIII. Harmadikba az Biblianac ki valogatot fö fö XVIII. Historiabol valoc rendeltetett Bornemisza Peter altal. Psalm. 103. Algyatoc az Wrat minden ö seregi. Detrekö varaba Anno MDLXXXII. in 4-to (Auctor hanc suam odarum Syllogen Magnificae ac Munificae Dominae Annae Czoron Stephani Balassa de Gyarmath lectissimae thalami sociae grati animi causa dedicavit.) —

Predikatioc egesz esztendö altal minden Vasarnapra rendeltetet Evangeliombol. Iratot Bornemisza Péter által. Nyomtattatot Detreköbe 1584. *In fine*: Vége az Urnapi Evangeliomok magyarazatinak kiböl az Ur Istennek neve diczertessék. Külön kis könyvetskébe találod a' Szentekröl valo Evangeliomoc magyarázatit. Ennec nyomtatása kezdetet Detrekö várába; végeztetet Rárbokon hozza tartozo faluba XXV. Martii, kin az Ur Christus fogantatása prédikáltatik MDLXXXIV. in fol. foliorum 723.

Dedicatio hungarica Juveni Stephano Balassa de Gyarmath (filio Melchioris Balassa) Domino in Detrekö et N. Tapolcsán. In hac dedicatione meminit Bornemisza Benefactorum suorum, imprimis Ladislai Bánfi de Lindva, qui Petrum Bornemisza Vienna fuga elapsum in arce sua Beczkó (in Comitatu Trenchiniensi) duobus mensibus absconditum tenuit (quo tempore hoc opus conscribi coeptum est) ex arce Betzko ad Detrekö venientem adjuvare non cessavit, et jam 5. annis prius, una cum uxore sua Barbara Somi, prope mille florenos expendit, pro impressione 2-dae partis Postillae majoris in 5. partes distributae, et aliis Petri Bornemisza necessitatibus. Deinde meminit Comitis Francisci a Nadasd, qui ei ex Czeyta per Provisorem suum Achatium Korontali subvenire non dubitavit, tum hujus Genitoris Thomae Nadasdi, qui cum Viennae in Juvenili aetate studentem protexit. Enumeratis multis aliis Benefactoribus sic concludit Dedicationem: „ Rarbochon iratot magam házába, kegyelmed Faluiaba Böyt más honac XXV. napian 1584. Bornemisza Peterr"

— Plura producta typographiae Detrekőiensis non inveni.

Diószeg oppidum in Comitatu Bihariensi.

XVIII.

Diószeg datur etiam in Comitatu Posoniensi. Dioszeghini erat Typographus Paulus Medgyesi an. 1789. seq.

Collectio Ordinationum Imperatoris Josephi II. et Repraesentationum diversorum Regni Hungariae Comitatuum. Pars 1-ma Dioszeghini Typis Pauli Medgyesi 1790. in 8-vo pag. 302. —

Eperjesinum.

XIX.

Eperjesini Anno 1656. habuit Typographiam Thomas Scholtz, quae quamprimum erecta, mox etiam sublata est; nec ullum amplius vestigium Typographiae Eperjesiensis usque ad alterum Saeculi 18-i dimidium comparet, quo Rädlitziani typi illuc delati sunt. Horum usum habebant: Maria Magdalena Rädlitzin 1776. et Joannes Michael Rädlitz 1801 et sequentibus. Alter Typographus erat Henricus Augustinus Pape 1781—1797.

Horváth Andr. Veterosoliens. Hung. Trenchin. dein Eperjes. Gymn. Rector. — Disputatio adversus Pontificios de Scripturae Sacrae V. T. Canone, quam sub praesidio Andr. Horváth defendere annitetur Andreas Braxatoris Rosenberga Liptov. ann. 1656. Eperjessini excudebat Thomas Scholtz in 4-to fol. 18. (Primitias fructuum, seu primum

Typographiae Eperjessiensis specimen Horváth dedicat Senatui et Civibus Eperjessiensibus).

Kriebel Joh. Predigers der Evang. Gemeinde zu Eperjes — Das zärtliche Andenken an eine tugendhafte treue Gattin etc. Rosina Kriebelinn gebohrne Engelmayerinn 1768. vermittelst dieses geringen Blattes erneuert von ihrem gewesenen christlichen Gatten. Eperjes bey Maria Magd. Rädlitzin 1776. in 8-vo pag. 12.

Schmitz Joh. Georg. Predig. zu Gross-Lomnitz — Rede bey der, dem Andenken des weyland Hochgebohrnen Herrn Balthasar Horváth Stansith von Gradetz etc. gewidmeten Leychenfeyerlichkeit gehalten zu Nehre 1801. Eperjes bey Johann Michael Rädlitz in 4-to pag. 18.

Carlowszky Sigismundi in Colleg. District. A. C. Eperjess. Philos. Prof. — Cum Franciscus II. etc. Gloriosissimae Domui Archiducali haereditarium Austriae Imperium A. O. R. 1804. feliciter adseruisset, Ode Eperjessini Typis Mich. Rädlitz 1805. in 8-vo pag. 11.

Neustädter Joh. Carl. Evang. Prediger zu Eperjes — die bey dem Grabe unsrer allerhuldreichsten Monarchinn der Grossen Theresia gehegten christlichen Gesinnungen treuer Unterthanen in einer Trauerrede zu Eperjes 1780. vorgetragen. Eperjes bey Aug. Heinr. Pape 1781. in 4-to pag. 16.

Vom Tanz — Ein Beytrag Zur Berichtigung der Urtheile über denselben mit Rücksicht auf die von Herrn Joseph Fornet darüber herausgegebene Brochüre verfasset. Eperjes mit Papeischen Schriften 1797. in 8-vo pag. 139.

Essekinum in Sclavonia Militari.

XX.

Essekini jam an. 1776. typi diwaltiani usurpabantur, adhuc anno 1803 erat ibi Typographus Joannes Martinus Diwalt.

Pavissevich Josephus Posega-Slavon. Ord. S. Franc — Sancto Joseph. utriusque Testamenti Patriarchae, Patri Christi, Mariae Sponso, pa-

tronoque suo potentissimo has quinque Panegyres offert, consecratque. Mursae (Essekini) Literis Diwaltianis 1776. in 4-to pag. 20.

Velikanovich Joan. Ordin. S. Franc. Prov. Capistr. — Sveta Teresia Divica duhovna reda Karmelitanskoga za prikazu u Jezik Talianski Sloxena, i u Illircski Privedena po otcu F. Ivanu Velikanovichu (vita D. Theresiae) etc. U Ossiku, Slovina Ivana Martina Diwalt Godine 1803. in 8-vo pag. 68.

Flumen (hodie in Regno Illyrici)

XXI.

Flumine arti imprimendi operam dedit Laurentius Aloysius Karletzky, circa annum 1790.

Applausus Urbis Fluminensis, dum Leopoldus II. Austriacus Hnngariae, Boh. etc. Rex Apostolicus Ferdinandum IV. Borbonium utriusque Siciliae Regem, ejusque Serenissimam conjugem Regias Sponsas deducentem ibidem exciperet 1790. Flumine typis L. A. Karletzky in 4-to Maj. fol. 2.

Verneda Franc. Xav. Canon. Segniens. — Oratio funebris ad solemnes exequias Leopoldi II. Roman. Imper. et Hungariae Regis etc. ab Excelso Regio Litoralis Hungarici Gubernio XV. Kalend. Maji anno 1792. Flumine celebratas, dicta. Typis Laurentii Aloysii Karletzky RegiiGubernii totiusquelitoralis HungariciTypographi in fol. plag. 5.

Galgocinum in Comitatu Nitriensi.

XXII.

Galgocini Typographus erat Valentinus-Mantskovit 1584, 1585, qui hinc Visolyinum transivit, ibique ultrra 10. annos habitavit.

Sibolti Demet. — Lelki Hartz • az Bwnoes Embernek felette igen nehez lelki Kesertetekről való vetekedése, és azoknac Isten Igeieből való meggyőzese (Galgotzon) nyomtatta Mantskovit Bálint. 1584 in 12. fol. 24 (Lampe Hist. Eccl. Refor. p. 568. Demetrius Sibolti appellatur Episcopus (Superintendens) Cis Danubianus)

Pauli Kyrmiceri Confessio Fidei de aeterna Deitate Christi. Galgocini Typis Valent. Mantskovits an. 1585. (Plura non inveni)

Jaurinum.

XXIII.

Josephus Antonius Streibig, qui Wildberga in Hungariam veniens Typographiam suam Sopronii collocavit, ibique anno 1726. primus Titulare Calendarium, seu Schematismum inclyti Regni Hungariae, partiumqne eidem adnexarum, praelo subjecit, invitante Philippo Ludovico Comite a Sinzendorf Jaurinum circa an. 1727. migravit, ubi an. 1731, die 2-da Januarii accepit privilegium pro se et Successoribus, Colendarium Titulare ad 10. subseq. annos imprimendi (Schwartner Statistik des Königreichs Ungarn 2. Ausgabe 1. Th. pag. 18.) solebat se Regium et Episcopalem typographum compellare. Obiit circa an. 1737. Successores erant: JoannesGregorius Streibig 1738 —1781. Joannis Gregorii Streibig Haeredes 1782. Josephus Streibig 1783. — 1806. Helena Streibig vidua a 1806—1815. Leopoldus Streibig 1816.

Aranyas Ferentz Vépi Plébános — Speculum Septenarium az az néhai T. N. V. Nádasdi Thamás meg hagyott Özvegyének T. N. Meszléni Éva Aszszony hét jóságos cselekedetinek eleven Tükö-

re, a' mellyet is utolsó tisztességének alkalmatosságával Polánban élő nyelvel magyaráz vala 1728 ban. Győrött Streibig Antal Jóseph által 1728. in 4 fol. 10.

Ululatus Optimatum Jerem. 25. 36. Fő-Emberek orditása, melly a' Tekéntetes, Nemzetes és Vitézlő Meszlenyi Jánosnak, Császár, és Koronás Királyunk Ö Fölsége Consiliariussának, Tekéntetes Nemes Győr Varmegye holtig érdemes Fő-Tisztyének Vice-Ispánnyának, boldog el-nyugovása után tartatott szomoru Exequiáin Feő Tisztelendő és Tekintetes Jerebiczi Stehenics János, Ildai Boldog Aszszony Apátura, Tekintetes Nemes Győri Káptalannak érdemes Kanonokja, és ugyan azon Tekéntetes Nemes Káptalan Gondviselése alatt lévő Nagy Boldog-Aszszony Tisztességire épéttetett Seminarium Praefectusának élő nyelvével tett praedikátziójakor, ugyan Nagy Boldog-Aszszony tisztességire épéttetett Győri Tekéntetes Nemes Káptalan Cathedralis templomában hallattatott, Böjt más Havának tizenhatodik napján 1736. Esztendőben. Nyomtat. Győrben Streibig Antal Jósef Privil. Királyi és Püspöki Könyvnyomtató által. 1736. Esztend. in 8-vo pag. 48.

Jaroslai a S. Alexio e S. P. — Theologia historico-dogmatica. Partes 3. Jaurini typis Gregor. Joan. Streibig 1738. in 4-to pag. I. 320. praeter Anacephaleosim. II. 316. III. 320.

Rövid Summája az Öreg Katekismusnak kérdésekkel és feleletekkel az Ifjuságnak oktatására a' Tsászári és Királyi Tartományokban. Győrben nyomtattatott Streibig Gergely János Királyi, Püspöki, és Városi Privil. Könyvnyomtató által 1781-dik Esztendőben in 8-vo pag. 72.

Kováts Jósef — Magyar versek, mellyekkel a' Fels. II. Jósef Római Tsászárt neve napján tisztelte 1782. esztendőben Debreczenben. Győrben Streibig Gerg. János maradékinál in 4-to fol. 4.

Elementa Hydrotechniae, quae in usum Auditorum suorum elucubratus est Carolus Hadaly de Hada AA. LL. et Phil. Doctor in Academia Jaurinensi Mattheseos purae et applicatae, nec non Architecturae Civilis et Hydrotechniae Professor Reg. Publ. Ord. Jaurini typis Josephi Streibig Priv. Reg. et Acad. Reg. Typographi 1783. in 8-vo pag. 128.

Carmen Mich. Anton. Paintner etc. Jaurini 1806. Typis Josephi Streibig

A' Györi nevendék Papságnak örvendezése a' Méltóságos fő tiszteletü Vilt Jósef Urnak a' Györi Püspökségbe való bé iktatásakor Mindszent Hava 21-dik napján 1806-dik Esztendőben. Győrben Streibig Ilona bötüivel 1806. in 8 vo.

Keresdinum (Kreisch, Kriss) pagus in Comitatu Albensi Inferiori in Transsilvania.

XXIV.

Keresdini erat Typographus Michael P. Székesi ab anno 1684. usque ad annum 1687, typographia autem pertinebat ad Comitem Wolfg. Bethlen. —

Positiones Theol. ex Articulo de Ministerio Ecclesiastico. Resp. Joanne Kelp. 1685 die 26. Sept. Keresdini per Mich. P. Székesi in 4-to

Bethlen Wolffgangi Com. prioribus Saeculi XVII. annis Cancellarii Aulici Transilvaniae, Historiarum Pannonico-Dacicarum Libri X. a Clade Mohazensi 1526. usque ad finem saeculi. In Arce Kreüsch Transylvaniae Typis et Sumptibus Autoris in fol. pag. 832. Haec editio operis Wolfgangi Bethlen rara quidem est, sed manca, nam Bethlen XVI. libros Historiae Transylvaniae conscripsit, e quibus in hac editione tantum X. sunt typis impressi; cum enim ad librum XI. pagin. 832. deventum esset, e variis causis ab opere cessatum est. Secunda Editio operis Wolf. Bethlen Cibinii in VI. Tomis 1782—1793 adornata omnes XVI. libros Auctoris in se continet.

Kereszturinum (Német-Keresztur, Kreutz) in Comitatu Soproniensi.

XXV.

Joannes Manlius, qui se etiam Hans Manuel quandoque scripsit, exercebat artem typographicam in Comitatu Castriferrei: Német-Ujvarini 1581—1597. Monyorokerekini 1589—1591. Schützini 1593. Sarvarini 1602. tum in Comitatu Soproniensi Kereszturini ab anno 1597 usque ad annum 1604. Dum anno 1602. librum Stephani Magyari Sárváriensis V. D. Ministri de Causis et remediis malorum in Regnis, hungarico sermone conscriptum imprimeret, licet ab anno 1582 in Hungaria vixerit, nondum tamen, teste eodem Stephano Magyari, callebat Lingvam Hungaricam, cujus rei causa esse videtur, quod in locis, in quibus potissimum habitavit, videlicet Német Ujvarini et Német-Kereszturini, Germani incolae fuerint. Quando obierit Joannes Manlius ignoro: ab anno 1605 usque ad annum 1609. nihil reperi, quod Kereszturini fuisset impressum, verum ab anno 1610. usque ad annum 1619. erat hic typographus Emericus Farkas, qui dein Csepreginum transivit, ibique artem suam continuavit 1628—1641 Arcem Keresztur possidebat familia Nádasdi, cujus protectione Typographia gaudebat. Producta ejus in quorum notitiam venire potui haec sunt:

Summája azoknak az Articulusoknak, kikreul vetekedések támadtanak az Augustana Confessióba való tanéttók között, es a' kik ez keovetkezendeo irásban (mely az Egyeségnek Könïuebül Magyar nyelven irattatot) Isten igeinek tanettasa

zerent, és az hitnek egyenlö folyása zerent, Isteni felelemmel meg magyaraztattanak. Eccl. 4. Mind halalig viaskodgyal az igassagert, es az Isten meg györi erted az the ellensegidet. Keresztúrat Manlius János által 1598.

Agoston Barát Szerzetén való Hollósi Godefridusnak Pragai Barat Praedikatornak böczülletes tudós embernek az Keresztiensegre való meg tereseröl irattatott Praedicatio, mellyet ö maga praedicallott Wittenbergaban: melly Praedicatióban bucziut veszen a' Romai Papatol; az baluaniozasoktol, és Antichristus utalotossagatol, kiben annak elötte volt, és szabad akarattia szerent közönséges helyen sokaknak hallasara ellene mond és vallia magát az Augustana Confession való keresztieni gyülekezet tagyanak lenni etc. mostanséggal minden hiv keresztieneknek követesere kiniomtattatott magyar nieluen az Wittenbergai Szent Iras tanetto Doctornak elöjáró beszedeuei együtt. Kereszturat Manlius János által MDCIIII in 4-to phyler. 10 1/4. — Petrus Pázmány in libro, contra Stephanum Magyari hungarice scripto, Tyrnaviae 1603. in 4-to impresso, (vide infra de Typographia Tyrnaviensi.) pag. 236. ita hujus operis meminit: „Minap is egi Zent Agoston Zerzetiböl zököt barat irasat niomtata ki az Galgoczi kialto" et pagin. 237. „Ciudalom, hogi az Vittebergai Doctoroc ili nagira böciülliec ezt az zököt baratot, kic mindenkor azt zoktac kialtani, hogi az baratoc tudatlan herec, es ez az Godfrid bizoniara ollian is volt."

Osiander András — Pápa nem Pápa (azon hütbeli Articulusokról, kikrül az Catholicusoc, és Protestaloc között vetökedés vagyon, tanaczkozás) forditotta Zvonarits Mihály Czenki Prédikátor. Keresztúratt Manlius János által 1603. in 4-to pag. 240. praeter Praefat. et Dedic.

Hartliebii Georgii Tubingensis Poëtae Laureati — Carmen Heroicum Spectabili, et Magnifico Domino Domino Francisco de Nadasd etc. Agasonum Reg. per Hungariam Magistro, nec non Cis-Danubianarum Partium Supremo Capitaneo, qui pie et placide in Christo 4. Januar. Anno supra Millesimum Sexcentesimum quarto Sarvarini expiravit, Sacrum. Impressum Typis Joannis Manlii Keresztúrini 1604. in 4-to fol. 10.

Magyari István — Az Tekintetes, Nemzetes, Nevezetes, vitéz Urnak, az Nagyságos Nadasdi Ferentznec, Fogaras Földenec örökös, Vasvár, és Sopron Vármegyeknec Fö Ispánnyanac, az felseges II. Rudolphus Romai Czaszarnac, Magyar Országnac Kiralyanac, és io gonduiselö edes attyanac, Louaz mesterénec és Tanaczanac, és Dunan innen fö ország Hadnagyánac etc. Kit az Ur Isten ez vilagy nyomorult eletböl az öröc ditsössegben magához vöt 4. Jan. Anno 1604. Sarvarat Teste felet és temetesekor löt ket Praedicatióra: az Nemes és Vitézlö Madaraz Miklos költsegevel niomtattatot Keresztúrat Manlius János által 1604 In 4-to fol. 44. (Dedic. Elisabethae Bátori Francisci Nádasdi viduae.)

Nagy Benedicti Rectoris Nicopolitani — Naeniae, quas in obitum Spectabilis, ac Magnifici Domini Domini Comitis Francisci de Nádasd etc. Agazonum Reg. in Hungar. Magistri etc. et Partium Cis-Danubianarum Generalis Capitanei, qui hoc anno currente 1604. Januarii 4 die inter 3 et 4. horas pomer. placide in Christo obdormivit, gratitudinis et memoriae ergo lachrimis rigavit. Kereszturini Impressum Typis Joannis Manlii 1604. in 4 to fol. 9. in fine Epigrammata 1) Georgii Barátini 2) Francisci Ládoni Scholae Nicopol. Alumnor.

Virtuti et Memoriae Spect. ac Magn. DD. Francisci de Nádasd Com. Perpet. etc. Agazonum Reg. Magistri et Partium transdanub. in Hung. Supremi Capitanei etc. — Veritatis Evang. fortissimi defensoris, et contra rabiem hostium laudatissimi propugnatoris, multotiesque de Turcis Victoris, Patris Patriae meritissimi Herois Hungarici etc. dignissimi, qui Claudium Hungariae pertaesus ad pacatiorem et beatiorem, coelestis domicilii oram sese recepit, dum Deo et Naturae 4. Januarii concederet Anno reparatae Salutis „AttenDIte et respICIte fIneM" qui fuit aetatis suae Climacterius 49. Carmina funebria a Clientibus devotissimis moestissimis posita. Kereszturini impressum typis Joan. Manlii 1604. in 4-to fol. 8 vo Auctores sequentes 1) Georgius Conradi Pastor Ecclesiae in nova Civitate ad Vagum 2) Andreas Demieni. 3) Joan. Holkovicius Ujhelyiensis. 4) Joan.

Abrahamides Ponicenus Ceithensis V. D. Min. 5.) Joan. Mensatoris Paedotriba Ceithensis. 6.) Vitus Kauka. 7.) Samuel Briznensis. 8.) Marcus Fautoris Civis ac Senator Sopron. — Hartliebii Georg. Tubingensis — Anagrammata Hungaro-Sopronia, Amplissimis ac Integerrimis Viris, nobilitate, prudentia, virtute, et doctrina Clarissimis, Domino Consuli, D. Judici, totique Ordini Senatorio R. L. Civitatis Sproniensis etc. Sacrata. Kereszturini typis Emer. Farkas 1610. in 4-to fol 42. In fine Carmina in hoc Hartliebii opus. 1.) Bened. Sármellyéky. 2.) Math. Szekér. 3.) Jacobi Kotai. 4.) Joan. Porubszky. — Agenda, az az: Szentegyházi cselekedeteknek, avagy Szentségeknek, és egyéb Egyházi szolgálatok ki-szolgáltatásának módgya. 1. Cor. 10. vagy esztek, vagy isztok, vagy valamit cselekesztek, mind az Istennek ditsőségére tselekedgyetek. Keresztura̧t nyomtatatott Farkas Imre által 1612. in 8-vo fol. 66.

Az UrVachorájárul, az igaz Augustana Confessio szerint mostani nyomorult időre készitetett kezi Könyvetske. Az együgyü Keresztyéneknek javokra Pálházi Göncz Miklós Levai Praedikátor altal. Nyomtattatott Keresztúrat Farkas Imre által 1613. (Dedicatio: Illustr. viro Seifrido Kolonits, Mathiae Regis Consiliario bellico.)

Hafenreffer Mátheas Tubingai — Az Szent Irásbéli Hitünk Ágainak bizonyos móddal és renddel három könyvekre való osztása, mellyek az Szentirásbéli dolgoknak Summáját, az Irásnak illendő bizonyságival meg erösettetuen röviden be fogiallyak, es azoknak keues szoval keresztyeni gyakorlasat mutattyák, és az mi időnk béli kiuálkeppen való ellenkezö tudományokat is hyüsegesen magyarazzak. Irattattak és Magyar nyelvre fordéttattak Zuonarits Imre Chepregi Praedikátor által az Tubingai Hafenreffer Mattheas irasabol, es Keresztúrat Nyomtattatok Farkas Imre altal 1614. Esztendőben in 4-to pag. 542. praeter Dedic. Praefat. Elogia Auctoris et Indicem. —

Hochschildii Georgii — Cento Ovidianus (Ecclesiae christianae querela) de Christiani nominis hostium furore inaudito conscriptus. Kereszturini excudebat Emericus Farkas. 1615. in 4-to fol. 6. (Dedic. Lazaro Henckelio a Donnersmark Caesari a Consiliis.) —

Pazman Peter Pironsagi, az az: Azokra az szitkos karomlasokra es ortzatlan Pantolodasokra, mellyeket Szyl Miklos neue alatt Hafenreffer tudós Doctornak könyve eleiben függesztet levelek ellen áll-orczassan ki bocziattott vala: Derek felelet, mellyben nem chak az czepregi mestersegnek neuezet nyelues czielcziapasi, torkaban verettetnek, de meg az ö cziavargo kalauzzanak csintalan fortely es hazug czigansagiis rövid bizonyos ielekböl mint egy vilagos tükörböl, ki nyilatkosztatnak. Irattatot az együgyüeknek Hasznokra, és az mi magunk ártatlanságának tiszta mentsegere Zvonarich Imre es Nagy Benedek altal. Nyomtattatot Keresztúrat Farkas Imre altal. Anno 1615. in 4-to pag. 333. (Cum Dedic. Comitibus Thomae et Paulo Nádasdy. post pag. 328. est: Arcus triumphalis Petri Pazmani Anagrammatibus pulchre depictus a Michaele Nagy Saxopolitano, Stephano, Valentino, et Nicolao Zvonarits, denique Michaele Lányi.)

Lackner Christoph. Sopron. Hung. Consulis quondam Soproniensis — Majestatis Hungariae aquila inventa, et hieroglyphica ejus interpretatione levissime descripta anno 1617. Sempronii. Keresztúrini apud Emericum Farkas 1617. in 8-vo pag. 82. Dedic. Demetrio Napragi Coloc. Archi-Episcop.

Huberi Marci Isnensis Algoii, SS. Theol. Studiosi — Theses Theologicae de Justificatione hominis peccatoris coram conspectu Dei. In solemni ac Generali Synodo Csepregiensi ad disputandum pro consequenda ordinatione in Ministerium Eccles. exhibitae etc. Keresztúrini imprimebat Emer. Farkas 1619. in 4-to fol. 15. cum una Tabella. —

Az Romai Babylonnak kőfalai, az az: egy néminémü Jesuita, eztegetlen, a Sz. város kőfalainak nevezeti alatt magyarazta gondolt XII. fondamentomi, mellyeknek rövid erösségekben bé foglalt le rontását az Sz. Lélek Istennek segétségeből, Dreszdai Meiszner Boldisár, Sz. Irás magyarázó Doctornak és közönséges tanitónak oltalma alatt, a' Sz. Irásbéli Doctorságra menendő igyekezetbül, közönséges oltalmazásra föl-vett Antverpiai Rodenbach János, Poëticae Prof. Publ. Magyarra forditatott Pálhazi Göntz Miklos Prae-

dikator, és az Augustana Confession való Magyar lelki Pásztoroknak Superint. által. Keresztúrat nyomtattatott Farkas Imre által anno 1619. in 4-to pag. 196. Dedicatio Elisabethae Czobor, Viduae Georgii Thurzo Palatini. In fine dedicationis exstant sequentia: Költ Patah/ázán Győr alatt egy nyomorult falutskában, Mind Szent napja estvélin, Pálházi Göntz Miklós, a' Győri Nemes Vitézlő Rendnek Praedikátora, és az igaz A. C. való Magyar Lelki Pásztoroknak Dunán innen Superint." Erat Nicolaus Göncz anno 1602 Gymnasiarcha Sarvariensis, dein Minister V. D. primum in Hegyfalu postea Levae ac tandem in Patahaza, contra hunc directum gravamen Status Catholici vide in Actis Diaetalibus Posoniensibus Anni 1618. Edit. an. 1790. pag. 393. Horányi Memor. Hung. etc. Tom. 3. pag. 2. perhibet a Göncz Nicolao etiam opus Georgii Rhawi in lingvam Hungaricam fuisse translatum, sub titulo: „A' Gyermekek Credója" et Keresztúrini 1615. impressum.

Kesmarkinum.

XXVI.

Kesmarkini apud Matthiam Vitriari libri imprimebantur 1705. usque 1708.

Höferi Joh. Cyriaci-Himmels-Weg, wie ein Kind in 24. Stunden lernen kann, wie es soll der Höllen entgehen, und selig werden, anfänglich in 735. Fragen und Antwort verfasset, darinnen alle Artikel der christlichen Lehre kürzlich zusammen gezogen sind, anitzo aber in der neuen Auflage merklich vermehrt etc. Kaysersmarck bey Matth. Vitriari 1 1705. in 12. pag. 34.

Thessedik Pauli Puchovio-Trentsiniens. Hung. Flebiliter gravissima etc. charitatis querimonia etc. Hungarico-Christiano data orbi. (Carmen) Késmarkini 1708. in 4. fol. 4.

Kismartonium (Eisenstadt.)

XXVII.

Typographus Kismartoniensis est Joannes Lepoldus Stotz ab initio hujus Saeculi usque ad praesentem annum.

Fürstenpaar - Das edle - Ein dialogisirtes Original - Gemählde aus dem jetzigen Jahrhundert. Eisenstadt Gedruckt bey Joh. Leop. Stotz, Hochfürstl. Eszterházyschen Hofbuchdrucker 1802. in 8-vo pag. 141.

Urbarial Regulation, oder Richtschnur für Ingenieurs zur Regulirung der Unterthanen im Königreich Ungarn. Enthaltend sowohl die Anleitung zur Regulirung selbst, als auch die nöthigen Tabellen, nach welchen die beendete Ausmaas dem betreffenden löbl. Comitat, zur Authentication uud Gutheissung der hochlöblichen Statthalterey zu unterbreiten kömmt. Eisenstadt 1805. in 8-vo pag. 64. Tab. 6. —

Leutschovia.

XXVIII.

Jacobus Klös Typograhus Bartphensis etiam Leutschoviae habuit officinam typographicam circa an. 1614. — Stabile Domicilium fixit hic Daniel Schultz 1617=1622, sed circa annum 1623. Cassoviam discessit. Celebrem hoc tempore typographiam erexit Laurentius Brewer, quae graecis quoque typis insignis ultra Saeculum Leutschoviae floruit, magnamque librorum copiam produxit. Laurentius Brewer exercuit artem typographicam ab anno 1624 usque ad annum 1698. — hujus vidua Sophia Breweriana 1699—1704. — Sa-

muelis Brewer Haeredes 1706—1708, inter quos excellebat Joannes Brewer, qui Editioni primae Dictionarii Páriz Pápai (Leutschoviae 1708.) quantitates Syllabarum Diphthongis et positione carentium adjecit. Martinus Enter erat hic typographus 1723. Typi Breweriani continuo exercebantur Leutschowiae, donec exorto ibidem anno 1752. fatali incendio, vehementer fuissent corrupti, tum enim pars typorum et instrumentorum typographicorum Magno-Carolinum, pars in Transsilvaniam delata, atque abalienata est —Novas Typographias erexerunt: Michael Podhoránszky 1777—1806 et ultra, Carolus Mayer 1803. et sequentibus.

Acta et mutuus consensus Synodi Augustanam Confessionem amplectentis in oppido Szepes-Várallya Anno Domini 1614. mense Januario celebratae. Leutschoviae typis Jacobi Klös s. a. in 4. fol. 10.

Abrahamidis Isaaci Hrochotii Vetuzolio-Hungari, Oratio exsequialis Illmo p. m.. Comiti ac Domino D. Georgio Thurzoni de Bethlenfalva Regni Hungariae Palatino in publico luctu, cum mortales suae Celsit. exuviae funeratione Solenni XI. Calend. Martii h. e. 19. Februar. 1617. monumento Majorum in templo Bytschensi conderentur, dicta et recitata. Leutschoviae excudebat Dan. Schultz. 1617. in 4-to pag. 38.

Musculi Wolfgangi olim Cassov. A. C. Ministri — Speculum naturale preciosissimarum quarundam Reip. et Curiae Christianae Gemmarum hoc est: Virtutes quaedam illustres Rerumpub. Gubernatores apprime egregieque ornantes ac condecorantes, iisdemque summe necessariae. In certorum quorundam Brutorum animantium natura et proprietate, ceu speculo eleganter repraesentatae: et variis Carminum generibus brevissima notatione descriptae etc. in XIII. Regiorum terrae Scepusianae oppidorum Gubernatorum etc.. Ele-

ctione,

ctione, Confirmatione, et Inauguratione, gratulationis et voti causa etc. exhibitae et dedicatae. Leutschoviae Typis Danielis Schultz 1622. in 4. Phyler. 6.

Zur Zeit der Infection soll man vor allen Dingen nachfolgende Mittel brauchen. Volget zum 2. die Curation. Doctor Samuel Spilenberger. Leutschoviae Typis Dan. Schultz 1622. in 4. plag. 1.

Engel Tobiae, Pastoris animarum humanarum in monte D. Georgii, fidelissimi Sponsi, ut et Virginis Evae, D. Martini Topperceri Judicis filiae, Sponsae, novorum honori Conjugum ad diem 2. Aug. 1624. sic. applaudebant. Leutschoviae Typis Laur. Breweri in 4-to fol. 4.

Vitnyédi Pauli — Oratio Parentalis in obitum Generosi etc. Juvenis Joann Fejérvári de Keresztes in Lyceo R. L. que Civitatis Semproniensis Hungarico pie et placide defuncti etc. publice habita 1661. — Leutschoviae typis Laurentii Brewer 1664. in 4-to fol. 4.

Exercitium Metaphysicum continens quaestionem: an universale et singulare sit peculiaris distincta Entis affectio? quod in Montano-Neosoliensi Gymnasio sub praesidio M. Joh. Heinzelii p. t. Athenaei ejusdem Moderatoris etc. publice, ac placide ventilandum proponit Respondens Thomas Steller Slabosseno-Pannonius 1665. Leutschoviae Typis Samuelis Brewer in 4-to fol. 8.

Comenii Joan. annos. — Janua linguae latinae reserata aurea, sive Seminarium Lingvae Latinae et Scientiarum omnium, hoc est: compendiosa latinam, et aliam quamlibet linguam etc. perdiscendi methodus etc. in Hungariam Linguam translata per Stephanum Benjamin Szilágyi etc. Leutschoviae Typis Samuelis Brewer 1698. in 8-vo pag. 276.

Oratio funebris, quam in justis exequiarum Illustrissimi ac Reverendiss. DD. Georgii Fenesi Episcopi Agriensis, Praepositi B. Joannis Bapt. de Jaszov, Comitatuum Heves et utriusque Szolnok Supremi et perpetui Comitis, Sacrae Caesar, Regiaeque Majestatis Consilarii etc. Jaszoviae in templo B. Joannis Bapt. habuit R. P. Alexander Szörényi e Soc. Jesu AA. LL. et Philosophiae Doctor, ejusdemque in alma Universitate Cassoviensi Pro-

fessor Ordinarius, mense Aprili, die — anno post partam salutem 1699. Leutschoviae apud Sophiam Brewerianam.

Bey Schmerzlich doch seeligsten Hintritt des etc. Herrn Johann Ujházy etc. Kauf-Handelsmannes zu Leutschau von einem der ganzen Freundschaft wohlbekannten. Leutschau bey Sophia Brewerin (1704) in fol. phyl. 1.

Als im Jahr 1706. den 10. Maji das Ujházy und spielenbergische Hochzeitfest vollzogen wurde, wollte in etlichan Zeilen seine Schuldigkeit dars tellen ein etc. Freund und Diener. Leutschau bey Sam. Brewers Erben in fol. phyler. 1.

Dictionarium Latino-Hungaricum, succum et Medullam purioris Latinitatis, ejusque genuinam in Lingvam Hungaricam conversionem, ad mentem et sensum proprium scriptorum classicorum, exhibens: Indefesso XV. annorum labore, subcisivis, ab ordinariis negociis, temporibus collectum, et in hoc corpus coactum a Francisco Pariz Pápai, Medicinae Doctore, Ejusdemque facultatis, in celeberrima Academia Basileensi, Assessore; et in Illustri Collegio Nagy-Enyediensi Professore Publico. Leutschoviae apud Haeredes Samuelis Brewer Anno MDCCVIII. in 8. Major. pag. 648.

Bel Matthiae Ostovia-Zoliensis Grammatica Latina facilitati restituta, hoc est: Praecepta Etymologiae, Syntaxeos, et Orthographiae etc. ad modum celeb. Christophori Cellarii ita adornata, ut sine Donati ambagibus, rejectis superfluis, demtoque discendi taedio solida Latinitatis fundamenta poni possint. Accedit S. R. I. L. Tirocinium paradigmatico-dialogicum auctum decuriis duabus. Leutschoviae Typis Brewerianis 1717. in 8-vo pag. 68—52—16—44.

Adorea Posthuma viventis post funera virtutis in perennaturae memoriae monumentum, dum Joannes Christophorus Kheberitsch de et in Hoszszu-rét, Incl. Comitatus Liptoviensis Judex Appellationum etc. die 27. Octobr. aetat. anno 59. terrae in Crypta Nagy-Palugyensi conderetur, anno quo VLVLa ab Jes, naMque rVet CeDrVs, ex observantia posuit Georgius Bucholtz. Leutschoviae ex officina Breweriana anno 1726. in fol. plag. 2.

Historia az Mária Magdolnának sok bűneiből való jó reménység alatt kegyes megtéréséről Szent Mártoni János által etc. Ez után adattatott a' Vadászásnak éneke is bővségnek okáért. Endter Márton nyomt. Lötsén 1723. Eszt.

Terra seu Provincia Scepusiensis ac aequipollens titulus olim viginti quatuor Regalium Scepusii Civitatum, nunc vero Ly Provincia Scepusiensis, qua privilegialis titulus sedecim oppidorum, quod ex genuinis Litterarum monumentis eruere et evincere studuit Godefredus Szent-Miklóssy Stavats Junior D. P. Nobilis Hungarus Iglovia Provincialis. Leutschoviae Typis Michaelis Podhoránszky 1779. in 4-to pag. 23.

Oratio funebris cum Excellentiss. Illustriss. ac Reverendissimo Domino Joanni e Comitibus de Réva, perpetuo in Sklabina et Blatnitza, I. Comitatus Thurociensis Perpetuo Comiti, S. C. R. A. M. Actuali Intimo Status Consiliario, Episcopo Scepusiensi in Cathedrali Ecclesia Scepusiensi solemnibus Exequiis suprema justa persoluta sunt. die 4-ta Mart. 1806. dicta a Martino Kissko Reg. Cor. Priv. oppidi Gnezda Parocho, et Districtus Lublyoviensis Vice-Decano-Leutschoviae Typis Michaelis Podhoránszki 1806. pag. 30.

Fuchs Jo. Samuel. Prof. Philosophiae in Ill. Gymnasio Leutsohov. Aug. Conf. — Elementa Juris Naturae. Leutschoviae Typis Jos. Caroli Mayer. 1803 in 8-vo pag. 121.

Zwey Predigten über Tod und Unsterblichkeit von Johann. Genersich Professor zu Késmark. — Leutschau bey Jos. Karl. Mayer 1806. in 8-vo pag. 54.

Magno - Carolinum.

XXIX.

Stephanus Pap Szathmár Némethi coëmtis reliquis Typographiae Brewerianae Leutschoviensis, circa an. 1756. Magno-Carolini Typographiam erexit: naturae debitum persolvit post annum 1771. Non multo post venit Magno-Caroli-

num Franciscus Eitzenberger, ibique 1780 et 1781. Calcographiae operam navavit, hinc Magno-Varadinum praefectus. Sigismundus Klemann 1782. Josephus Klemann 1790. 1791. Magno-Carolini prela fatigabant.

Karolyi Ferencz Gróf, ő felsége Lovas Hadainak Generálissa — A' Szent Bibliában lévő Históriák Tanúlásának igen könnyű módja; a' közönséges 's nevezetesebb Koncíliomok; 's ó Testamentomban lévelt Eretnekségnek Historiájának rövid le-irásával edgyütt, mellyet bizonyos Frantzia könyvetskéből. G. Károlyi Ferentz etc. édes Nemzete hasznára Magyaról fordított etc. Nagy-Károlyban Sz. Némethi Pap István Typographus által 1758. in 8-vo pag. 333.

Pap István (Sz. Némethi) — Magyar Ország' versekben való leirása, mellyet az Oskolákban tanuló nevendékeny ifjutskák taníttatásokra rendben szedett, 's most harmadszor ki-adott. Nagy Károlyban nyomtattatott Sz. N. Pap István által 1763. in 8-vo fol. 8.

Hartmann Antonii Districtus Szathmár-Nagy Károlyiensis vice Archi-Diaconi, Eccl. Fenyiensis Patochi-Scripturae Sacrae Novum Testamentum scholastice et polemice explicatum et apparentes Antilogiae solvuntur etc. Partes 3. M. Karolini Typis Steph. Pap. 1771. in 8-vo pag. 678 et 224.

Hannulik Joan. Chrisost. e S. P. — Lyricorum Libri IV. unus Epodon. M. Karolini per Franc. Eitzenberger. 1780. in 8 vo

Berents Christiani e S. P. — Felséges Királyné Aszszonynak Mária Therésia halálának fajdalmas emlékezetére készült beszéd, mellyet midőn T. N. Szatthmár Vármegye Koronás Fejedelmének örök boldogulásáért keserű Sirhalmak között harmad napig szomorú pompával Sz. áldozatokat tétetne etc. 1781-ben etc. tartott. Nagy Károlyban Eitzenberger Ferentz által 1781. in 4-to fol. 20.

Kreskay Emerici Ordinis S. Pauli — Ode de Excellentissimo Comite Anton. Károlyi, dum anno 1782. aeger decumberet, Karolini Kal. Julii, M. Karolini per Sigismund. Klemann. in 8-vo pag. 8-vo

Epicedion in obitum etc. Comitis Antonii Károlyi de Nagy Károly etc. qui supremum diem obiit Pencingae prope Viennam die 24. Augusti anno 1791. Auctore Adolpho Pesti e S. P. — M. Karolyini per Jos. Klemann 1791 — in 8-vo pag. 34.

Magno-Varadinum.

XXX.

Magno-Varadini primus officinam Typographicam erexisse videtur Rudolphus Hoffhalter, Raphaëlis filius, circa annum 1585. ita tamen, ut ipse potissimum Debrecini 1584—1587. habitaret; Saeculo XVI nullam aliam, nisi Hoffhalterorum Typographiam Varadini exstitisse tenet etiam Jacobus Ferdinandus Miller de Brassó, Musei Nationalis Hungarici Director, vir de re litteraria Patriae bene meritus, in Fragmentis Veteris Typographiae Magno-Varadinensis pag. 31 scribens) „Singula autem, quae hoc Saeculo (XVI) apud Varadinenses in lucem publicam emissa fuerunt opera, Hoffhalterorum prelum fatigarunt, quod mihi videtur fuisse ambulatorium; quum in pluribus Hungariae locis ab Hoffhalteris editiones prodierint. Rudolphus memoriam sui praeprimis Varadini reliquit" Verum profert in laudato opusculo libros annis 1557. 1568. 1568, 1579. 1584. Varadini absque nomine Typographi impressos. Jam annum 1557. erronée, loco anni 1657. positum esse certo constat; Petri autem Melii liber: „A' Szent Jánosnak tett Jelenésnek igaz és irás szerint való magyarázása prédikátziók szerint" qui 1568. Magno-Varadini impressus fuisse praetenditas, Debrecini, memorato anno, excusus est. Post mortem Rudolphi Hoffhalter longissimo tempore nulla erat Typographia Magno-Varadini, donec Abraham Kertész Szentziensis civitatem hanc

nova typographia illustravisset ab anno 1640 usque ad annum 1660. Haec de re Josephus Benko (Transsilvan. T. 2. pag. 323. Confer Lampe pagin. 731 seq.) ita scribit: Mox eodem in loco (M. Varadini) piis optimatum Ecclesiarumque Helveticam Confessionem amplectentium largitonibus Abrahám Kertész Szenci allatis ex Hollandia typis, absolutam omnibus numeris Typographiam struxit, ac Libros utilissimos splendide vulgavit. Sacra quoque Biblia nitidissima, cum variis et eruditis notis marginalibus (instar Bibliorum Belgicorum juxta Decretum Synodi Dodrectanae editorum) uberrima locorum parallellorum adjectione (certatim donativa et patrocinia conferentibus, Comite Stephano Bethlen de Iktár, Georgio Rákózi, Francisco, Rhédei, Achatio Bartsai, postea Principe, Francisco Rhédei, Achatio Bartsai, postea Principe, Francisco Gyulai Capitaneo Varadiensi, et nonnullis Ecclesiis celebrioribus viris eruditis) in folio imprimebat, eo plane tempore quo insigne Fortalitium Vardinense ad Transsilvaniam tum pertinens, an. 1660. in Turcarum devenit possessionem. Deo interim providente, ante obsidionem, non solum Supellectilis Typographicae, sed major etiam exemplarium non solum suppellectilis Typographicae, sed major etiam exemplarium non plus, quam in dimidietate impressorum pars Claudiopolim transposita fuerat. Inibi igitur industrius Typographus Colophonem operi an. 1661. imposuit. Mox vero et Claudiopoli Cibinium Typographiam transtulit." Petrus Bod in suis animadversionibus ad Franc. Páriz Pápai Erdélyi Feniks pag. 33, de eadem Abrahami Kertész Typographia, haec habet: „Nevezetes Müheljét allitá fel Váradon Szentzi Kertész Abrahám. Betüi minden félék igen szépek voltanak. A' melly Typographia készült sok köl-

tséggel, és sok Fejedelmi Embernek 's népes Ecclesiáknak adakozásokból tzélozván az egész Bibliának nagy formában, és bőv magyarázattal való ki-nyomtatására. Az alatt sok apróság tanúló Gyermekek számokra való könyvetskéket botsátott világra. Mikor osztán nagy készülettel nyomtatná a' Bibliát, 1660-dik Esztendőben a' Török meg véve Váradot. Onnan elsőben ugyan Kolosvárba, de azután Szebenbe költözik Szentzi Ábrahám, holott egy ideig nyomtatgatott; de osztán 1670-dik esztendő-tájban meg-holt. Ennek az Embernek keze alol ki kőlt könyvek szépek, és kevés hibával valók" — Abrahamo Kertész Szentziensi Varadino án. 1660 aufugiente, iterum nulla erat ibi ferme usque ad medium Saeculi Decimi Octavi Typographia, aedificato deinceps anno 1742. a Nicolao e Comitibus Cháki de Keresztszeg Episcopo Magno-Varadinensi Cleri Junioris Seminario, eidem non multo post Typographa eum quoque adjunctum fuit, ubi artem Typographicam exercebant: Michael Becskereki 1754. sequ. Ignatius Joannes Baptista Balent 1779—1785, qui se Episcopalem quoqne typographum appellavit. Proprias Typographias habebant: Franciscus Eitzenberger 1786. Joannes Paulus Guttmann 1799 — 1801. — Antonius Gottlieb Marmarosiensis 1803. sequ. Michel Szigethi 1806. seq.

Beregszaszii Petri, Ecclesiae Varadiensis Ministri Apologia pro Ecclesiis Reformatis, Actis impiis Synodi Sabariensis opposita: cum praefatione ad illustrissimos Transsilvaniae Praesides. Seriem libri, et quorundam additorum versa pagina indicat. Ps. 62. v. 4. „Quousque machinahimini perversa contra unumquemque? Universi vos conteremini, eritisque tamquam paries inclinatus, et maceria impulsa. Varadini excudebat Rodolphus Hoffhalterus 1585. in 8-vo Dedicatio Illustribus et Magnificis Dominis, D. Alexandro Ken-

di, D. Wolfgango Covacciocio (Kovatsoczyo) et D. Ladislao Szomborio, inclyti regni Transsilvaniae, sive Veteris Daciae Praesidibus etc.

Keresszegi H. István, Debreceni Lelki Pásztor, és a' Tiszán innen lévő Ecclesiáknak Püspökje — Az Keresztyeni Hitnek agazatiról való Praedicátióknak Tar-haza, a' nemet Országi Rhen-Palatinatusbéli Orthodoxa Catechesisnek rendi szerént. *Praemittitur*: Catechismus, az az: A' Keresztyeni hitre való rövid Tanitás, mellynek Quaestioi szerént rendeltettek ez könyvben lévő Prédicátiók. Varadon nyomtattatott Fekete - István Költség. Szenci k. Abraham által 1640. in 4-to pag. 1010.

Laeti Georgii - In Conversionem Pauli Apostoli Commentarius practicus. Varadini impensis Abrahami K. Szenci 1651. in 8. pag. 276.

Georgii C. (Csipkés) Comarini SS. Theol. Doctoris et Ecclesiae Debreinae Pastoris Concionum Sacrarum Centuria prima, continens conciones miscellaneas, diversis occasionibus populo Debrecinensi propositas, et secundum temporis, quo quaeque habita est, seriem digestas. Cum indice duplici, uno textuum S. Scripturae elaboratorum, ad frontem, altero verborum et rerum praecipuarum, ad Calcem posito. Varadini apud Abrahamum Kertész Szencinum 1659 in 8. pag. 304. —

Szent Biblia etc. Magyar nyelvre fordíttatott Caroli Gaspar által etc. Váradon kezdettetett nyomtatása (1660) in fol. vide supra, *Claudiopolis*, ubi impressio horum Bibliorum terminata est.

Novus S. Crucis triumphus: vagy is egy Szent Keresztnek ellenségin nyert győzedelmes pompája. Varadini Typis Vener. Seminar. Cleri Junior. 1750.

Hortus Gethsemanicus ex variis Figuris Testamenti Veteris, Prophetiis, et Documentis ex Evangelio depromtis consitus, et soli Deo Sacratus, seu preces jaculatoriae, poenitentiales in vita, amarissimâ morte, et Resurrectione Domini nostri fundatae Varadini Typis Semin. B. M. V. per Michaelem Becskereki 1754. in 4-to pag. 587. Aspirationis Cordis de vita Jesu pag. 88.

A' Szent Sacramentomoknak magyarázása. Irta Gánótzi Antal etc. Nagy Váradon a' Seminarium betüivel nyomtatta Balent Ignátz János. an. 1779 —

Miháloczy Georgii Prof. M. Varad. — Illustrissimo S. R. I. Comiti Dominico Teleki de Szék ad Diem natalem. M. Varadini per I. J. Bálént. 1785. in 4-to fol. 4.

Kováts Antonii Dioecesis Agriensis Alumni — Propempticum quod super Cleri Junioris Agria Pesthinum Translatione prosequendorum Studiorum causa, Jussu Regio profecturi cecinit. M. Varadini ex officina Eitzenbergiana 1786. in 4. fol. 2.

Jósef Királyi Hertzeg, és Magyar Ország Nádor Ispánnyának neve napján való meg-tisztelésére készített versek, mellyeket a' Nemzeti Játszó Társaság ama híres Mozart által szerzett Musikára alkalmaztatva, a' Nagy Váradi-Játék Szinen 1799. Eszt. el-énekelt (Auctore Ludovico Rhédey de Kiss Rhéde) Nagy Váradon Guttmann János Pál által in 8-vo fol. 3.

Arma Gentilitia Illustrissim. ac Reverendiss. Domini Nicolai Konde de Pókatelek, Episcopi Magno-Varadinensis, cum innexis insignibus Episcopalis dignitatis, dum solemnia, ejusdem suae Illustritatis Episcopalis in suam Ecclesiam Cathedralem votis omnibus expetitáe, Intoductionis agerentur, exhibita et exposita. M. Varadini per Joan. Paulum Guttmann 1801. in fol. phyler 1 1/2.

Jedlicska Antonii Canon. Varad. — Sermo ad Ill. ac Reverendiss. Domin. Franciscum Miklósy Episcopum Magno-Varadinesem, occasione Solennis Inaugurationis in Ecclesia Cathedrali dictus die 18. Octobris 1803. M. Varadini Litteris V. Seminarii per Antonium Gottlieb in 4-to fol. 4.

Compendiaria Descriptio Fundationis, et Vicissitudinum Episcopatus et Capituli Magno-Varadinensis — Concinnata per Joseph. Aloys. Keresztury in Acad. Reg. Mag. Varad. Historiar. Professore. Magno-Varadini Typis Antonii Gottlieb Marmarosiensis 1806. in 8-vo.

Nagy László Peretsenyi — Értekezés azon Deákból Magyar nyelvre forditott szavak eránt, mellyek az egyházi és világi hivataloknak, valamint a' kormány, törvény, és birállós Székeknél elő fordúlt állapotoknak honnyi szóejtéssel való nevezését tárgyozzák. Nagy-Váradon Szigethy Mihály betüivel 1806. in 8-vo pag. 32.

Magyar-Ovarinum (Óvár, Ungarisch-Altenburg) Oppidum Comitatus Mosoniensis.

XXXI.

Anaxius Gallus Huszár erat an. 1557. Minister Ecclesiae Ovariensis, quemadmodum se subscribit in Epistola ad Henricum Bullingerum, Tigurinae Ecclesiae Ministrum data (Lampe Histor. Eccl. Reform. pag. 116.) Erat possessor Typographiae, quam hinc Papam discedens secum abstulit. Tribuitur ei opus:

Az Úr Jesus Kristusnak Sz. Vatsorájáról, Kinszenvedéséről, és ditsőséges feltámadásáról való Prédikátziók. Írta Anaxius Gál Óvári Evan. Pap. Óvárott 1558. in 4-to

Mariana Vallis (Marienthal Pagus in Comitatu Posoniensi.

XXXII.

Alexius Horányi e S. P. in Nova Memoria Hungar. et Provincial etc. Tom. 1. pag. 384. exhibet opus Nicolai Benger Ordin. S. Prim. Erem sub titulo: „Regina Martyrum Maria Crisiensis Urbis Refugium Typis Thallensibus ad Posonium an. 1725. in 4-to impressum.

Maros-Vásárhelyinum in Sede Marosiensi in Transsilvania

XXXIII.

Collegium Reformatorum Maros-Vásárhelyiense, quod ex Alba-Juliensi anno 1716. Die 2.

Decembris eo deducto coaluit, circa exitum Superioris Saeculi Tpographiam aquisivit.

Ne bántsd a' Magyart. Írta Gróf Zrinyi Miklós, es most ujonnan ki-botsáttatott Maros-Vásárhelyen 1790. in 8-vo pag. 94.

Aranka György apró munkái. I. Darab. M. Vásárhelyen a' Reform. Collegium betüivel 1805. in 8-vo pag. 83.

Medgyesinum in Sede Mediensi in Transsilvania.

XXXIV.

Medgyesini typographus Cibiniensis filialem tantum typographiam habuit circa an. 1764.

Martini Felmeri — Kurzgefaszte, und mit Hauptsprüchen der H. Schrift bewiesene Grundsätze der christlichen Religion. Gedrukt 1764. zu Hermanstadt und Medwisch in 8-vo

Monyorokerekinum (Eberau) Pagus in Comitatu Castriferrei.

XXXV.

Joannes Manlius (Hans Manuel) habuit Monyorokerekini officinam Typograhicam 1589—1591, cujus Stabilis Sedes erat Német-Ujvarini 1582 — 1597. Erat Wallaszky dum (Conspect. Reipubl. litter. Editi. altera pag. 185) Eberau a Monyorokerekino, et Hans Manuel a Joanne Manlio differre existimat.

Evangeliomok és Epistolák, Monyorokereken 1589. in 12. —

Hartlieb Johan Christlicher, und Kurtzer Bericht von dem hochwürdigen Sacrament des Al-

tars, aus der ersten Epistel an die Corinther am eilfften gezogen. Gedruckt zu Eberau in Ungernbey Hans Manuel 1590. in 8-vo

Salamon Királynak az Dávid Király fianak Markalffal valo trefa beszedeknek rövid könyve. Nyomtatot Monyorokereken Manlius János altal 1591. in 8-vo fol. 32.

Nagy-Enyedinum Oppidum in Comitatu Albensi inferi. in Transilvania.

XXXVI.

Michael Apafi Princeps Transsilvaniae suppellectilem Typographicam celebris Typographi Abrahami Kertész Szencziensis sine haerede ab intestato decedentis, Claudiopolitano et Nagy-Enyediensi Reformatorum Collegiis circa an. 1672. donavit. Longo tempore jacuerunt sine usu typi Nagy-Enyedienses, nihilominus Stephanus Sándor in Magyar Könyvesház meminit librorum 1695, 1745, 1751, 1765, et 1790. et aliorum Nagy-Enyedini impressorum.

Eperjesi Gábor, a' Százvárosi Ref. Oskolának Rectora felett halotti beszédek I. Demeter Ferentzé. II. Szigeti Gyula Sámuelé. III. Butsúzó versek. IV. a boldog emlékezetű ifjabb Eperjesi Gábor Genealogiája és rövid élete. N. Enyeden 1767. in 4. fol. 37.

Gyulai István Gróf Feldmarschal Lieutenantnak etc. utolsó Tisztességére halotti tanitások. I. Lisznai Intze Ferentzé. II Ajtai A. Mihályé deákúl. N. Enyeden 1771. in 4. fol. 27.

Nedelische (Nedelicz) in Muraköz in Comitatu Szaladiensi.

XXXVII.

Rudolphus Hoffhalter e Transsilvania circa annum 1570. in Hungariam veniens modo Nedelishae modo Alsó-Lindvae in Comitatu Szaladiensi habitavit, et in utroque loco anno 1574 impressit, quamdiu hic se detinuerit, non constat, certum autem est cum ab anno 1584. partim Debrecini partim M. Varadini in Comitatu Bihariensi typos exercuisse. En unicnm, quod noscitur, typographiae Nedelischensis monimentum.

Tripartitum opus juris consvetudinarii inclyti regni Hungariae; per Magistrum Stephanum de Werbötz personalis praesentiae regiae Majestatis locumtenentem, accuratissime editum (croaticae) Nedelischae per Rudolphum Hoffhalter 1574 in folio — Opus Verböczii latinum hoc titulo impressum est primo Viennae Austriae per Joannem Singrenium anno D. 1517. octavo die Maji. Auctor ,cujus industria in linguam Croaticam translatum erat, nomen suum reticuit.

Német-Schitz(Deutsch-Schützen)Pagus in Comitatu Castriferrei.

XXXVIII.

Joannes Manlius typographus ab anno 1582 usque 1597. Német Ujvarini degens intermedio tempore morabatur etiam in Német-Schitz, ibique an. 1593. duos libros, (plurium enim nemo adhuc meminit) in Typographia sua impressit. Vallaszky Conspect. Reipubl. litterar. in Hungar. Edit. 2-da

pag. 185. male appellat hunc typographum Szecsiniensem, est enim hic locus a Schitz diversus.

Heltay Gáspár-Vigasztaló Könyvetske Keresztyén intéssel és tanitással miképpen kelyen az embernek készülni Keresztyeni és boldog e' világból való kimulásához 1593. *In fine* Siczben nyomtatta Manlius Janos 1593. in 12. fol. 110.

Dedicavit Manlius Thomae Czipnik Tricesimarum Regni Slavoniae supremo Prefecto, et Benedicto Koronghi earundem supremo Contrascribae.

Vizaknyay Gergel Post Ecclesiae Colosvariensis (sic authorem scribit Typographus Manlius in hujus libelli Dedicat. ad Lucam Iváncży) — Az Keresztény tudománynak egynéhány fö Articulusirul való könyvecske etc. *In fine* Siczben nyomtatta Manlius Janos 1593 in 12 fol. 107.

Német-Újvár (Gissing.) oppidum in Comitatu Castriferrei.

XXXIX.

Német-Újvarini, sub Clientela Comitum a Batthyán domicilium fixit Joannes Manlius, natione Germanus, et circa an. 1582. Chalcographiam ibidem exorsus, usque an. 1597 continuavit; ita tamen, ut interea et in Monyorókerék et in Német-Sitz, locis pariter in Comitatu Castriferrei constitutis, opera quaepiam excuderat. Post annum 1597. discessit Német Kereszturinum in Comitatum Soproniensem, ibique libris excudendis operam dedit usque ad obitum suum, qui ultra an. 1604. incidit.

Miképen a' keresztyén gyülekezetben a' Keresztséget, Úr-vatsoráját, Házasok esketését, Ol-

dozatot, Gyónást szolgáltassanak az Egy-Házi Tanitók, arrol iratott könyvetske Beythe István által. Német-Újvárat. An. 1582. in 8-vo.

Beythe Steph. Min. Evang. Németujvariens. — Az Zentök Fö Innepiröl valo Evangeliomok, magyarazattyokkal özue. Esztendö altal, az zegeny egy igyö Köröztyenöknek értelmére, iratott. Nyomtatot Marlius Janos altal Nimöt Vij Várat M.DLXXXIV. in 4-to fol. 107. — Dedicat. C. Dorotheae Zrinyi, Batthyanyi C. Balthasaris Dapif. Reg. Mag. Conjugi.

Beythe Steph. etc. Fö-innepnapocra valo Epistolak Magyarazaty, esztendö altal. Nyomtatot Nymöt Vij Varat Manlius Janos által Karachon honak 17. napyan M. DLXXXIV. in 4-to fol. 80.

Beythe Steph. etc. Esztendö altal valo Vasarnapi Epistolak magyarazatokkal öszve. Nyomtatot Nymöt Vij Varat Manlius Janos altal anno M.DLXXXIV. in 4-to Dedicatio latina Verbi Dei ministris.

Fives Könüv. Fiveknec, és Fáknak nevökröl, termezetökröl, és hasznokrúl irattatot, és szöröztetött Magár nyelvén az fö Doktoroknac Dioscoridesnek és Matthiolusnak bölts irasokbul Beythe Andras altal. *In fine* Nyomtattot Nymet Vijvarat Manlius János által 1595. in 4-to.

Rövid História, mellyben meg-iratik Szinan Basának Török Tsászár erejével Havasalföldnek 's Erdélyországnak pusztitására való ki jövetele, és Istennek segétsége által meg-veretése és szégyen vallása, iratott Szöllösi István által. Németujvárat 1595. in 4-to.

Heltai Gáspár-Száz Fabula, mellyeket Aesopusból, és egyebünnen egybe gyütet és öszve szörzet a' Fabuláknak értelmével egyetembe. Nyomtattatot Nimet Vivarat Manlius János által 1596. in 8. fol. 144. Fit mentio hujus versionis etiam in Sándor Magyar Könyvesház, sed annus Editionis 1593 erroneo ponitur.

Confessio Fidei (Helv. conf.) Auctore Stephano Beythe. Német-Ujvarini An. 1597. typis Manlianis, vide Pázmány Kalauz Edition. 1-mae pag. 203 et 387. Edit. 2. pag. 236. 468.

Encomium Ubiquisticum contra Brentianos. Némethujvarini Anno 1597 typis Joannis Manlii et sumtibus Andreae Beythe in 8-vo. Pázmán Kalauz Edit. 1-mae pag. 220 Edit. 2-da pag. 250.

Neoplanta (Újvidék, Neusatz) Civitas Lib. Regiaque in Comitatu Bacsiensi.

XL.

Gymnasio Regio anno 1789. Calendis Septembris Neoplantae erecto, circa idem tempus eadem Civitas Typographiam quoque obtinuit. Typographi erant: Jankovits Emmanuel an. 1791. et sequ. — Jankovits Joannes simul Bibliopola 1804 et sequentibus.

Kurzgefaszte Abhandlung über die Verdienste und Schiksale der Serbischen, oder Razischen Nation in dem Königreiche Hungarn, von einem Hungarischen Patriot. Mit einem Anhang der derselben verliehenen Privilegien. 1791. Neoplantae et Belgradi apud Emanuelem Jankovits pag. 22. Appendix pag. 96. in 8-vo min.

Géllei Mich. V. D. M. Haupt Begriffe über die gefährliche Tödtlichkeit der natürlichen, und sichere Gelindigkeit der geimpften Blattern. Neusatz mit Jankowitsischen Schriften 1797. in 8-vo pag. 24.

Szlatkovits Matthaei Parochi L. Rque Civit. Zomboriensis — Sermo occasione Solemnitatis per II. SS. et OO. Comitatuum Bács et Bodrogh articulariter unitorum (Die 4-ta Octobris 1804 ad assumtum a Francisco II. Augusto Haereditarii Austriae Imperatoris titulum (servatae, in Ecclesia Parochiali dictus. Neoplantae typis Joannis Jankovits in 4-to folior. 3.

Juven-

Juventus Paedagogii Neoplantensis Ordine meritorum Semestri Secundo in Classes relata Anno M.DCCCVII. Neoplantae typis Joannis Jankovits Typographi, et Bibliopolae in 4-to.

Neosolium (Besztertze-Bánya, Neusohl) Civitas Libera Regiaque in Comitatu Zóliensi.

XLI.

Neosolii Anno 1578. erat Typographus Christophorus Scholtz, cujus typographiae unus tantum foetus mihi cognitus est. Evolutis Duobus Seculis novae Typographiae erectae sunt Neosolii per Joannem Josephum Tumler ann. 1785—1794, et Joannem Stephani 1797. sequ.

Confessio Fidei Montanarum Civitatum. Neosolii Typis Christophori Scholtz an. 1578. In aedibus Gregorii Lindner.

Plachy Andr. Szent-Martonensis Evang. Minis. — Honoribus Simonis L. B. de Rewa etc. I. Comitatus Thurocziensis Supremi Comitis etc. Carmen Gratulatorium 1785. Neosolii Typis Joan. Joseph. Tumler in folio phyl. 1.

Novi Ecclesiastico-Scholastici Annales Evangelicorum August. et Helvet. Confessionis in Terris Austriacis Alterius Cursus Annui Tomus 1-mus anni 1794. Trimestr. Neosolii Characteribus Joh. Josephi Tumler Reg. Privig. Typographi 1794. in 8-vo

Plachy Andr. Sz. Martonensis Evang. Ministr. — Perennis laetitiae, memoriaeque gratia occasione Inaugurationis in Supremi Comitis I. Comitatus Thurocziensis dignitatem Petri tertii Comitis de Rewa Exc. Directorii Regii etc. Vice-Praesidis 1797. amplissimis honoribus. Neosolii Typis Joannis Stephani in 4-to pag. 8.

Benedikt Dominik Dom. Custoden zu Neusohl — Predigt vom heiligen Messopfer bey Gelegenheit der

Primizfeyer des etc. Felix Freyherrn von Gerliczy, gehalten den 7. October 1804. zu Schemnitz. Neusohl bey Joh. Stephani in 4. pag. 14.

Papa Oppidum in Comitatu Vesprimiensi.

XLII.

Antiquae Papensis Typographiae mentio occurrit in Historia Ecclesiae Reformatae in Hungaria per Frid. Adolph. Lampe edita, in qua Auctor Libri Paulus Ember haec refert pag. 282. „Anno 1576. habita est Synodus Hertzeg-Szölösiensis, in qua latine conscripti sunt Articuli Ecclesiarum Reformatorum Superioris et Inferioris Baroviae, et nonnullarum item ultra et inter nobiles Hungariae fluvios Savum et Dravum sitarum diebus 16. et 17. Augusti in praesentia XL. delectorum Ecclesiae Ministrorum; postea vero in vernaculam lingvam translati a Nicolao Siklósi, quos utraque, latina videlicet et vernacula lingva suis typis impressit Papae Anno 1577. Gallus Huszár, Latinos dedicando piae mem. Matthaeo Scaritzaeo, vernaculos autem translatari Nicolao Siklósi." Igitur Anaxius Gallus Huszár, quem ann. 1558. fuisse Magyar-Ovarini Verbi Dei ministrum superius ostendimus, sicut Magyar-Ovarini, ita etiam Papae typographiam habebat ambulatoriam, ut tanto facilius reformationem vulgatis scriptis propagaret. Anno 1560 Ovarinum jam deseruit, et Cassoviae morabatur, quod constat ex Epistola Antonii Verantii Episcopi Agriensis ad Ferdinandum Imperatorem et Regem. Agriae. An. 1560. Die 14. Octobris signata (vide Katona Hist. Critic. Reg. Hung. Tom. 23. pag. 368) „Quandoquidem jam et Cassoviae Gallus ille Anaxius, Concionator hae-

retieus, de mandato V. C. Majestatis tenetur, et hic mihi cum aliis duobus est negotium; quorum alterum quam longissime potero, ablegabo; alterum in uno milliario mihi vicinum, apud Egregium Jo. Fywgedy, oppugno." Item ex alia ejusdem Ant. Verantii Epistola ad Matthiam Ruchanyth Agriae die 2-da Decembris eodem anno signata: „De Confessione Galli Anaxii, quod scribis, teque ais, multum super ea cum illo disputasse; credo, quod habueris non leve negocium — memineris tamen monere Gallum, ut non ad solum duntaxat Evangelium, sed ad Ecclesiae etiam Majestatem respiciat." Denique ex Sigismundi Thorda Ephemeridibus (apud Kováchich Scriptores rerum Hungaricarum Minores Tom. 1. pag. 114.) „Die 27-ma Decembris (1560.) seditio periculosa exorta Cassoviae sub noctem circa horam 6-tam, quae duravit ultra 7-mam ob Concionatorem Gallum, quem noluit Capitaneus eo vespere Agriam mittere." Quare nam Gallus Huszár Cassoviae jussu Regis Ferdinandi detentus fuerit, quandove liber dimissus, ignoro, Si Paulo Ember (oper. citati pagin. 658) fides anno 1568. Gallus Huszár Anaxius jam erat Pastor Ecclesiae Papensis, et Superintendens in parte Trans-Danubiana; unde merito colligitur eum primo Augustanae, dein vero Helveticae Confessioni adhaesisse, atque in hoc post annum 1577. obiisse. Typographia Papensis post mortem ejus disparuit. Stephanus Sándor in opere: „Magyar Könyvesház" pag. 12. exhibet librum Papae an. 1592. impressum, verum eundem librum exhibet etiam Catalogus Biblioth. Széchén. Regnic. Supl. 2-dum pag. 375. sine designatione loci impressionis, titulus est sequens: „Pathai István Pápai Praedik. — Az Sacramentomokrol in genere, és kiváltképpen az Ur Vachorajaról valo köniuechke

melben kerdezkedjekeknek, es feleleteknek formaiban, az keresztyeni tökelletes es igaz Vallas az Ur Christusnak teste etelenek es vere italanak igaz ertelmeröl be-foglaltatik: es minden rendbeli tevelgesek ellen, szent irasnak igaz magyarazattal valo heleiuel megh erösittetik. Anno M.DXCIII. in 8-vo s. l. fol. 153. Dedicat. Enningi Török Istvánnak Hunyad Vármegye Örökös Fő Ispánnyának fol. 10. — Dubium ergo oritur an Citatus liber Papae fuerit impressus. Caeterum quorsumcunque typi Galli Huszár devenerint, circa annum 1628. iterum habitavit Papae Typographus Bernardus Matthaeus Szepes-Várallyai.' Similiter annis 1750 et 1788 erat Papae officina typographica, imo Steph. Sándor in libro Magyar Könyvesház producit libros (pag. 67 et 214) etiam annis 1700 et 1796. Papae impressor.

Decreta Synodi Hertzeg-Szölösienis 47. Articulis comprahensa Latine et Hungarice. Papae Typis Galli Huszár Anaxii 1577.

Magyar Harmonia, az az: Augustana és az Helvetica Confessio Articulussinac eggyező értelme, mellyet Samaraeus Janos Superattendens illyen ockal rendölt öszve: hogy az Artikulusokban fundamentomos ellenközés nem lévén az két Confessiót követő Atyafiak is az szeretet által eggyesec legyenec. Ez mellé Paraeus David D. Irenicumjából XVIII. ragalmas Articulusokra való feleletek és az eggyességre két féle indito okoc adattanac. Nyomtattatot Papan Szepes-Varallyai Bernard Mathé altal. 1628. Esztend. in 4-to pag. 274. Dedic. Ecsy Ursulae, Caspari Szegedy conjugi.

Kenesei István Ur utolsó tisztességének meg-adására, Istenfélő Hivekhez méltó halotti sirás. etc. avagy halotti Prédikátziók és Versek Hevesi Sámuel Nagy Igmandi Ref. Prédikátor, és két Anonymus által. Pápán 1750 in 4-to fol. 36.

Horváth Ádám — A' Lélek Halhatatlansága felől való gondolatok, a' mint azokat édes Atyja halálakor szomorú szívvel rendbe szedhette. Pápán 1788. in 4-to pag. 32.

Pestinum.

XLIII.

Pestinum nonnisi circa medium Seculi 18-vi coepit Typorum beneficio frui, quos primus illuc introduxit Franciscus Antonius Eitzenberger, qui se civitatis typographum nominare solebat, et ab anno 1758 usque ad annum 1776 utilissimae huic arti vacabat. Excepit cum Eitzenberger Anna 1776—1782. Eitzenberger Antonius 1783—1784. Josephus Dominicus Eitzenberger 1766—1768. Franciscus Antonius Royer Typographus primum Posoniensis circa 1747. Dein Agriensis 1756 seq. Strigoniensis 1763. postea Colocensis, et tandem Pestinensis 1775 usque 1782. Lytterae Royeranae 1783. — Landerer Catharina Budae possidens officinam typographicam, Pestini quoque 1782, 1783 comparet. — Joannes Michael Landerer Typographus Posoniensis et Cassoviensis, etiam Pestini habuit Typographaeum 1784—1808.— Matthias Trattner 1784—1813. — Joannes Thomas Trattner (Matthiae filius) 1814 seq. — Josephus Godefridus Lettner 1785—1788. Franaiscus Augustinus Patzkó 1788—1797. seq. — Franciscus Josephus Patzkó 1800—1807, quo typographiam suam Pestinensem venditioni exposuit. Cum plures simul Typographi Pestini fuerint, magna ibi praestantium librorum copia in lucem prodivit. Hodie Nobilis vir Joannes Thomas Trattner, amplissimam et pluribus prelis instructam Typographiam suam, illis operibus excudendis praeprimis consecravit quae Lingvae Hungaricae, et Litteraturae Patriae nostrae culturam et propagationem promovent. Precamur, ut vota ejus, et omnium similem intentionem foventium Deus O. M. felici successu coronet!

Mutz Sebastiani e S. P. — Betrachtungen eines reuenden Sünders über die Sieben Buss Psalmen Davids. Pest bey Frantz Anton Eitzenberger 1759. in 8 vo pag. 378. —

Elegia Honoribus Celess. ac Rmi S. R. I. Principis Josephi e Comit. Batthyán Archi-Episc. Strigon. etc. ad diem 13. Augusti an. 1776. Pestini Typis Franc. Antonii Eitzenberger Caes. Reg. Civit. Typogr. in 4.

Libertini Samuel-Monumentum novi Episcopatus Neosoliensis etc. nomini perennanti etc. Comitis Francisci Berthold etc. Praesulis ejusdem primi Sacrum posuit amore populari. Anno quo „PrIMae PannonIIs, StrIgonae probVs InfVLae honore — JosephVs Batthyán ConDeCoratVs erat (1776) Pestini Typis Annae Eitzenbergerin in fol. plag. 2.

Irás — VI. Pius Pápa eleibe való-terjesztő — Nem régiben meg holt Delörie Uramnak Frantzia kéz Irásából Rautenstrauch Uram németre fordította, ês ki adta. Magyarra pedig forditotta Buzás János Ketskeméthi Német Iskolák Tanitója. Pesten Eitzenberger Annánál 1782. in 8-vo pag. 32.

Göböl Gáspár Ketsk. Prédik — Szabadulást óhajtó Rab, ki a' maga ártatlanságáról való bizonyság leveleit öt beszédekbe öszve szedte. Pesten Eitzenberger Antalnál 1784. in 8-vo pag. 144.

Kapitán István Mező Komáromi Plébános — T. N. V. Vizeki Tallián János Urnak Felséges Apostoli Királyné Aszszonyunk Tanátsossának, etc. ritka érdemi, és ezeket követő boldog halála, mellyeket utólsó tisztelete tételének alkalmatosságával etc. 1775-ben élő nyelvel hirdetett. Pesten Royer F. A. betüivel in fol.

Poor Cajetani e. S. P. — Theoria Sensuum cum propriis tum probatis simorum nostrae aetatis Philosophorum rationibus ac experimentis illustrata et Confirmata, cum Tab. aeneis 2. Pestini Litteris Franc. Anton. Royer 1781. in 8-vo pag. 376.

Martini Klanitii etc. Christiana Saeculi 16-di per Hungariam in Religione Tolerantia. Pestini litteris Royerianis 1783. in 8-vo pag. 124.

Horváth Michaëlis Praepositi de Graba — Crestomathia Pastoralis. Partes duae etc. Pestini et Budae Typis Cath. Landerer 1782—1783 in 8-vo.

A' Tudákosságnak első és második könyve — mellyet köz haszonra irt Dugonics András etc.

Nyomtattatott Pesten F. Landerer Mihály betűivel 1784-dik Esztend. in 8 vo pag. 270 et 188.

Mocsi Károly (Rácz Samuel) A' Bába Mesterségnek elei. Pesten Trattner betűivel 1784. in 8-vo pag. 62.

Elegia ad etc. Franciscum Kalatai, cum Episcopatum Varadinensem adiret 1788. obtulit Collegium Debrec. Schol. Piar. Pestini Typis Matthiae Trattner in 8-vo pag. 14.

Assertiones ex Universa Theologia, quas consensu Inclytae Facultatis Theologicae in Regia Scientiarum Universitate Pestiensi pro consequenda e Theolcgia Doctoratus Laurea publice propugnandas suscepit Ladislaus Vass in Lyceo Episcopali Sabariensi Historiae Ecclesiasticae, et Literariae Theologiae, Patrologiae et Institutionum Theologicarum Professor, V. Consistorii Episcopalis Assessor. Mense Augusto, Anno 1815. Pestini typis Matthiae Trattner in 8-vo.

Kazinczy Ferencz' Munkái. Szép Literatura, 9. Kötet. Pesten Trattner János Tamásnál 1814. in 8-vo.

Kövesdy Ladislai Causar. Advocati — Examen Werböczianum, quod hactenus sub titulo Regni Antiwerbötziani per amicos tres, Tripartitum inter se dividentes ad statum tripartitalem revocati in solo MSS. habitum, sed propter unius Philosophiae magistri philosophicum acumen multorum votis desideratum excudi curavit. Pestini ex Offic. I. G. Lettner 1785. in 4-to pag. 199.

Zavira Constant. Joan. Ὀνομαλογία βοτανικὴ τετραγλωττος. κ. τ. λ. (Nomenclatura botanica quadrilingvis, sive Libellus, in quo nomina diversarum plantarum diversis quatuor idiomatibus, hoc est: Graeco veteri, et hodierno, Latino item ac Ungarico comprehenduntur. E diversorum Botanicorum scriptis collectus per Constantinum Joannem Zavira, in commodum Graecae suae nationis Pestini 1787. per Josephum Lettner) in 8 vo pag. 87.

Radocsai Joannis Croatae ex Com. Zagrab. — Diss inaug. jurid. de Matrimonio Senum 1788. Pestini Typis Franc. Patzkó in 8-vo pag. 50.

Hermeneutica seu ratio interpretandi Sacram Scripturam Antiqui Foederis ab Andrea Maximiliano Zasio Ordinis Praemonstratensis Canonico

Regulari olim Jaszoviensi AA. LL. et Philosophiae nec non SS. Theologiae Doctore, Proto-Notario Apostolico, et S. Hermeneuticae in Regia Hungarica Universitate Professore emerito, concinnata. Pestini Typis Francisci Augustini Patzkó 1796—1797. Tres Tomi in 8-vo.

Stummer Mariani Vienn. Austr. Ord. S. Franc. Aufrufspredigt zum Ehrwürdigen Soldatenstande gehalten über das Evangelium des 4. Festensonntags zur Zeit des Französischen Kriegs. Pest bey Franc Jos. Patzkó 1800. in 8-vo. pag. 22.

P o s o n i u m.

XLIV.

Franciscus Forgách Archi Episcopus Strigoniensis et S. R. E. Cardinalis, qui Petro Pázmány Sacerdoti Societatis Jesu, ad conscribenda pro defensione Ecclesiae Romano-Catholicae opera polemica, et stimulum, et auxilium subministraverat, pulcherrimis typis instructam typographiam magnis sumtibus comparavit eamque Posonii in Aula Archiepiscopali collocavit, ad Successores quoque Archiepiscopos transituram. Caeperunt ex hac typographia prodire libri Anno 1610. Opus Petri Pazmanni sub Titulo: „Igasságra Vezérlö Kalauz" pro Romano-Catholicis classium ter in hac typographia, procurante ipso Petro Pazmano, excusum est, nempe annis 1613, 1623, et 1637. Ejusdem opus Concionum: „A' Római Anyaszentegyház szokásiból minden Vasárnapokra, és egynéhány Innepekre rendelt Evangeliomokról Prédikátziók 1636. ibidem prodivit, cujus impressio tribus annis duravit. Samuel Timon e S. I. in Epitome Chronologica ad an. 1644. pag. 27 scribit." Typographia Archiepiscopalis Pazmaniana transfertur (1644) Posonio Tyrnaviam, et ibidem do-

no datur Collegio Academico societ. Jesu. „Hoc videtur intelligendum esse de aliqua parte tantum typographiae Archiepiscopalis, nam annis 1648, 1650, 1662. adhuc imprimebantur hic libri. Factores erant in hac typographia: Michael Rikesz 1631. Zacharias Aksamitek 1648. Post annum 1662. in oblivionem venit typographia Archiepiscopalis, et ab anno 1669 usque 1671. erat Typographus Posonii Godofredus Gründer Augustanae Confessioni addictus, de quo in libello:" Res gestae in Ungaria annis 1667. et 5. sequentibus etc. 1740 Cassoviae Typis Academ. Soc. Jesu pag. 184 „haec narrantur:" Haereticus Posonii typotheta Cantilenam B. V. M. injuriam, deprompta, nescio quo pacto, e caede Nádasdii (1671.) occasione vulgarat. Is conciliatus cum Ecclesia Tyrnaviam transfertur „Quidquid sit, adhuc anno 1676. impressus est hic liber: „Balassa Bálinthak és Rimai Jánosnak Istenes Éneki, mellyet a' Váradi 4-dik Editio szerint egynehány újj Énnekekkel, és imádságokkal ki-botsátott Posonban Faber Mihály 1676. in 24. pag. 702." Equidem nullum vidi librorum qui ab 1676 usque 1715 impressus fuisset, verum Horányi Memor. Hung. etc. Tom. 2. pag. 501. de anno 1683. Wallaszky conspect. Reipub. litter. Edit. 1-ma pag. 162. de anno 1699. et Sándor Magyar Könyvesház pag. 72. de anno 1706. praeferunt libros, in Posoniensi Typographaeo, ut ipsis videtur, excuso (Ab anno 1715. ultra annum 1735. Maria Magdalena Royerium Vidua. — 1741—1747. Royer Haeredes - 1748 ultra 1750. Franciscus Antonius Royer, qui hinc circa 1756 transivit Agriam, inde Strigonium, Coloczam, tandem Pestinum, Joannes Michael Landerer Pater et Filius ab 1751 ultra 1808. simul Pestienses, et aliquandiu Cassovienses typographi. Franciscus Augustinus Patzkó 1772—1797 sequ.

Franciscus Josephns Patzkó 1801 sequ. ambo pariter Pestienses quoque Typograhi Simon Petrus Weber 1783. seq. qui etiam Comaromii tenuit aliquamdiu officinam Chalcographicam. Antonius Löve typographus et Bibliopola ab An. 1777. usque 1788. Antonius Oderlitzky 1792. Joannes Nepomucenus Schauff 1793—1801 Georgius Aloysius Belnay in Academia Regia Posoniensi Historiarum Professor Joanni Nep. Schauff, cujus filiam uxorem duxerat, in typographia succedens 1801—1808, quo anno obiit. Vidua et Haeredes Belnaiani 1808. seq. Carolus Casparus Snischek 1815. Quia quandoque 4. simul typographicae officinae typothetas occuparunt, mirum non est uberes esse hujus temporis fructus chalcographicos Posonienses.

Pázmány Petri Varad. Hung. Cardinal. et A. Ep. Strigon. — Keresztyen Imadsagos Keonyv, mellyben szeep ajtatos Keonyeorgesek es tanusaagok foglaltatnak, irattatott Pazmany Petertewl es most uyonnan másodszor nyomtattatott Posonyban 1610. in 8-vo pag. 732. praeter Dedic. Praef. et Calend. (1-ma Editio prodiit Graecii 1606.)

Rituale Strigoniense, seu Formula Agendorum in administratione Sacramentorum, ac caeteris Ecclesiae publicis functionibus, jussu et Authoritate Petri Pázmány Archi Episcopi Strigoniensis nunc recenter editum. Posonii in Aula Archi Episcopali 1625. in 4-to pag. 327.

Az Vasárnapokra való predikatzioknak Elsö Resze Advent elsö Vasárnapjától fogva Sz. Haromság Vasárnapjaig, irta az Hivek vigasztalására és jobbulására az Jesus alatt vitézkedö Társaságbéli Nagy Szombati Káldi György Pap. Nyomtatta Posonyban Rikesz Mihály 1631. Esztendöben in folio pag. 744. praeter Indicem. — Az Innepekre való Predikatzioknak Elsö Része Sz. András napjától fogva, Keresztelö Sz. János napjáig, irta az Hivek' vigasztalására, és Jobbulására, az Jesus alatt vitézkedö Társaságbéli Nagy-Szombati Káldi György Pap. Nomtatta Posonyban Rikesz Mi-

hály 1631. Esztendőben in fol. pag. 598. praeter Indicem.

Kempis Tamásnak Christus követésérül négy könyvei. Posomban Aksamiték Zacharias által 1648. in 12.

Religio qua talis, et qua Christiana, ut placida de eadem disquisitio instituatur, proposita ab Elia Thomae Rectore, sub quo respondebit Jacobus Alumnides Tepla Liptoviensis in Gymn. Poson. Alumnus. Posonii typis Gothofr. Gründeri 1669. in 4-to fol. 4.

Fleischer Alexii Jos. Canon. et Parochi Poson Epitaphium etc. Joanni Bapt. e S. R. J. Comitibus Volkra ab Haydenreichstein Episcopo Weszprimiensi etc. Posonii sepulto (1718.) dictione funebri super textum: „Ego vox clamantis in deserto Joan. 1. etc. positum. Posonii typis J. P. Royer in fol. pl. 1/2.

Bel (Matthiae) Adparatus ad historiam Hungariae. Posonii typis Joannis Pauli Royer 1735. in folio.

Stimulus mortis, az az Halálnak ösztöne, mellynek minden körösztény embernek szükséges gyakor emlékezetével etc. az üdvösséges halálra való mindenkori készen lételre ösztönöztetét az az: Gróf Barkótzy Theresia Aszszony, Gróf Berényi Tamás Urnak etc. hütvös Társa a' mint etc. halotti Exequiáinak szolgáltatása alkalmatosságával Sz. Ferentz Szerzetbeli etc. Prédikátor élő nyelvel ki-magyarázta. Posonyban 1738-ban Royer János Pál özvegyénél in 4-to plag. 5.

Sacra Concilia Ecclesiae Romano-Catholicae in Regno Hungariae celebrata ab anno Christi: 1016 usque ad An. 1715. ex MSS. potissimum eruit, collegit, illustravit P. Carolus Péterfi e Soc. Jes. Pars I-ma Posonii typis Haeredum Royerianorum an. 1741. pag. 361. Pars II-da ibidem iisdem 1742. pag. 487. in folio.

Meliboei — Ungar. Sprachmeister. 2-te Auflage. Presburg bey Royerscher Erben 1747. in 8vo pag. 92. —

Talenti Vincent e S. P. — Compendium Historico-Chronologicum vitae, rerumque gestarum beati Patris Josephi Calasanctii, Fundatoris Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum

Piarum. Quod scriptum Italice, Latine reddidit ejusdem Instituti Sacerdos Hungarus (Norb. Conradi Pestiensis) Typis Franc. Anton. Royer Posonii 1749. in 8-vo pag. 224.

Tussen Caroli e S. J. — Der in seinem Anfang worunter, bey seinem Untergang aber grossaufgehende Heil. Augustinus, da dessen Festtag in der Kirchen der W. V. E. E. Klosterfrauen Societatis S. Ursulae zu Pressburg auf das Herrlichste begangen wurde, und bey eben solchen die Ehrw. Schwester Angela etc. vorhin Maria Anna gebohrne Fräule von Nothhelfer die feyerliche Ordensgelübde abgeleget. Presburg bey F. A. Royer 1750. in 4. fol. 10.

Pauer Caroli Godofr. e Societate Cosmogr. — De orientatione seu expositione situs regionis in plano respectu plagarum mundi quaedam proponit, simulque D. Georgio Mauritio Lovitz Profess. Mathem. impr. Astronomiae primordia munerisgratulatur. Posonii typis J. M. Landerer. 1751. in 4-to pag. 24. c. Tab. aenea.

Téli és Nyári Könyvtár. 17. Dar. A' Fösvény Ángy, vagy Amalia és Albert. Posonban és Pesten Füskuti Landerer Mihály Betüivel és költségével 1807. in 8-vo.

Landgraf Ádám etc. Az Habán Födélnek, az az agyaggal öszve tapasztott Szalma Födélnek meg-magyarázása; némethből magyarra fordittatott. Posonyban Patzkó Ágoston Ferentz által 1772. in 8-vo pag. 109. 3. réz táblával.

Bucsánszky Georgii Prividiensis, Profess. Posonien. — Propemticon Josepho e Comitibus Eszterházy de Galantha, etc. dum ut ab Augusto Throno in Urbem L. R. Posoniensem delegatus Commissarius Regius, terminatis felici Auspicio sui muneris partibus, discessum pararet. 1798. Litteris Patzkóianis Posonii in 8-vo fol. 4.

Purgatorium létele, mellyet Vittola Antal meg-mutatott, F. C. F. pedig magyarra fordította. Opus singulare Posonyban Patzkó Ferentz betüivel 1799. in 8-vo pag. 44.

Brezonóczy Adami J. U. D. et Profess. Vindiciae Systematis Philosophici de origine Civitatis contra Systema Antiphilosophicum Joannis Adami etc. Posonii Typis Franc. Jos. Patzkó 1801. in 8-vo maj. pag. 64.

Adami Viser Hermeneutica Sacra Novi Testamenti. Pars 2-da Posonii typis Simonis Petri Weber 1784 in 8 vo.

Memoria Hungarorum et Provincialium scriptis editis notorum, quam excitat Alexius Horányi etc. Pars 3-tia Posonii Impensis Antonii Loevii Bibliopolae 1777. in 8-vo.

Ungarisches Magazin — Erster Band, Presburg bey Anton. Löwe 1781. in 8-vo.

A' Posonyi nevendék Papság' Kesergése midőn etc. Szabó András Ur Noviai Püspök etc. Esztergomi Kanonok etc. azon Papság' Kormányozóját nyugodalommal váltaná-fel. Posonyban Loeve Antal Betüivel 1788. in 8-vo fol. 4.

Horváth Michaelis Praepositi etc. Historia Ungariae Politica Partes II. Posonii Typis Antonii Oderlitzky 1792 in 8-vo pag. 221. et 213.

Születése Napjára a' Felséges Királyi Hertzeg Örökös Hertzeg Ferdinándnak. Posonyban Schauff János betüivel 1793. in 8-vo fol. 10.

Adami Joannis Systema Anti-philosophicum de Origine Civitatis. Posonii Typis Joan. Nep. Schauff 1801. in 8-vo maj. pag. 82.

Antonii Gubernáth Lingvae et Litteraturae Hungaricae in Regia Posoniensi Academia Professoris. P. O. etc. Institutiones Lingvae et Litteraturae Hungaricae Tomi II. Posonii typis Georgii Aloysii Belnay 1802. pag. 172 et 420 in 8-vo.

Puchovium (Pukhó) oppidum in Comitatu Trenchiniensi.

XLV.

Puchovii Typographiam habuit Daniel Chrastina 1725—1728. — Thurzo Joan. Hloza-Trenchiniens. Hung. Regulae de formatione Verborum, puta Praeteritorum atque Supinorum, quas olim quidem Gymnasium Eperiesiense usu receperat, poëtice concinnatas correxit, illustravit, ac Hungarica, Slavicaque interpretatione in usum Juventutis Scolasticae locupletavit. Puchoviae typis Danielis Chrastina 1725. iu 8-vo pag. 78.

Murices nobilissimae, et novissimae Diaetae Posoniensis Scriptori sparsi: sive Apologia pro Incl. Comitatu Trenchiniensi ejusdemque nominis Civitate, conscripta adversus calumnias, quibus cervus et agnus per summam injuriam ab eodem scriptore sunt onerati. Puchovii typis Danielis Chrastiana 1728 in 4-to pag. 114.

Quinque-Ecclesiae.

XLVI.

Georgius Klimo Antistes Quinque Ecclesiensis, Studiosissimus Litterarum, Joannem Josephum Engel typographum circa 1772. Quinque Ecclesias vocavit, quo 1796. naturae debitum persolvente, vidua ejus Christiana Engel usque ad hoc tempus typographiam tenet.

Bachich Antonii Ordin. S. Franc. Provinciae Capistranae opus ex Italico in Illyricum traductum. Quinque Ecclesiis apud Joannem Josephum Engel 1773. in 4-to pag. 404.

Adami Viser etc. ad Status et Ordines Inclyti Comitatus Baranyensis Sermo etc. Quinque Ecclesiis Typis Christinae Engel Viduae an. 1796 in 4-to.

Juventus Regii Gymnasii Quinque-Ecclesiensis ordine meritorum semestri II in Classes relata anno 1807. Quinque Ecclesiis typis viduae Christinae Engel in 4-to.

Rarbok (Rohrbach) pagus in Comitatu Posoniensi.

XLVII.

Concionum Petri Bornemiszsza impressio in Detrekö inchoata finita est in Rárbók, qui pagus tunc (1584) ad Detrekö pertinebat.

Sabaria.

XLVIII.

Josephus Antonius Siess, Joannis Josephi Typographi Soproniensis anno 1787. denati filius, per Joannem Szily primum Episcopum Sabariensem animatus, majori parte Typographiae Soproniensis matri suae Clarae Siess relicta, partemaliquam ejusdem Sopr. Typographiae an. 1789. Sabariam transtulit, eamque usque ad an. 1806. mensem Majum, quo mortuus est, tenuit, a mense Majo (1806.) Erant Sabariae usque ad 1-mam Novembris Privilegiatae Litterae Siessianae, a 1-ma autem Novembris possidet typographiam Aloysius Franciscus Perger, pecunia ab Haeredibus Siessianis comparatam.

Kultsár István — Báró Laudonnak Nandorfejérvári Győzedelme (versekben) Szombathelyen 1790 in 8-vo pag. 48.

Samarja, Fanum S. Mariae (Somorja, Sommerein) oppidum privilegiat. in Comitatu Posoniensi in Insula Tsalóköz.

XLIX.

Plura typographiae Samariensis producta, quam quae hic subjicio, non reperi. Anno 1650 erat typographus Weghelius Andreas, errat ergo Paulus Ember in Histor. Eccl. Reform. in Hungar. pag. 127. asserens Confessionem Helveticam, anno 1566 editam, ex latino in Ungaricum idioma translatam an. 1615. per Petrum Tsene Szentziensem Ministrum Ecclesiae Reformatae Érsekujvariensis Samariae impressam fuisse; non enim Sa-

mariae, sed Oppenheimii fuit. an. 1616. memorata Confessio typis expressa. Caeterum Familia Wecheliorum videtur jam pridem artem calcographicam coluisse, nam comparet Christianus Wechelus Parisiis 1534—1549. Joannes Wechelus Francofurti 1584—1593. Wecheliani typi Hannoviae 1605—1616.

Agenda, az az: Szent-Egyházi cselekedeteknek, a' vagy Szentségeknek, és egyéb egyházi Szolgálatok ki-szolgáltatásának módja, Egyházi Canoninkal eggyüt. Samariában nyomtattatott Wechelius András által 1650 in 12-mo fol. 80. Nomina dedicationi subscripta sunt sequentia: Gregorius Musay Superintendens, Stephanus Lethenyei, Benedictus Schemtzi, Joh. Szent-Miklósi Seniores. Emericus Godi, Martinus Regini etc. et Stephanus Fabri Sacri Consistorii Juratus Notarius. Agendis his adjuncti sunt Canones 73. sub titulo: „Canones az az, az egyházi Szolgák életének, tisztinek, és tisztességes magok tartásának reguláі irattattanak a' Sopron Vármegyebéli Ecclesiák Senioritól, Isten tisztességére, és az Anya Sz. Egyháznak, abban való tanítóknak épületekre. Samariában nyomtattatott Wechelius András által 1650. in 12.

Sáros-Patakinum.

L.

Susanna Lórándfi, Principis Georgii I. Rákóczi de Felső-Vadász an. 1648. mortui vidua, comparavit circa 1650. Typograhiam, eamque usibus Collegii H. C. Sáros-Patakiensis transscripsit. In hac Typographia ab initio usque ad annum 1658. Typographus erat Georgius Renius, ab anno vero 1658. usque ad annum 1672. Joannes Rosnyai. Postquam Domus Rákótziána an. 1664. Religionem R. Catholicam amplexa fuisset, se minus

nus favorabilem, quam antea Collegio Sáros-Patakiensi exhibuit. Anno 1672 die 28. Septembris Studiosi H. Confessionis Saros-Patakino per Sophiam Báthori pulsi, una cum Collegii Professoribus Albam Juliam migrarunt. Typographia quoque brevi post Debrecinum ablata, ibique 1674 die 13. Januarii inventata fuit, verum hinc abstulit typographiam Joannes Rosnyai an. 1675. Claudiopolim, unde anno 1677. Debrecinum reversus ibi an. 1682. vitam cum morte commutavit. Igitur ab anno 1672. non fuit Sáros-Patakini Typographia. In Catalogo Bibliothecae Hangaricae Széchényiano-Regnicolaris Supplem II. pag. 71. habetur opus sine designatione loci impressum sub titulo: „Buzinkai Michaelis Prof. Patakiens. — Compendii Logici Libri duo, in quibus universa artis bene disserendi praecepta methodo accurata, et perspicua ita sunt proposita, ut Tyro Semestri spatio fundamenta Logicae cum fructu jacere quaeat, s. l. 1696 in 12. pag. 208. Compilator Catalogi memorati juxta opinionem suam adjecit locum Editionis *Sáros Patakinum*, verum debuisset ponere *Leutschoviam* cum reliqua Michaelis Buzinkai opere post annum 1672 edita Leutschoviae sint impressa, et constat Sáros-Patakini non fuisse hoc tempore typographiam. Etiam Stephanus Sándor in Magyar Könyvesház pag. 245. adducit opus Stephani Pataki impressum, sed erronee, nam hic Liber Claudiopoli impressus est, similiter idem Sándor in eodem opere, pag. 56. ad annum 1681. male praetendit Opus Andreae Szepsi e typographia Patakiensi prodivisse.

Joan. Amos Comenii Eruditionis Scholasticae Pars II. Janua rerum et lingvarum structuram externam exhibens, in usum Scholae Patakinae edita, typisque Celsiss. Principis exscripta 1652. in

8-vo phyler. 23. — Pars III. Atrium rerum et lingvarum Ornamenta exhibens, in usum Scholae Patikinae editum, et in Chalcographia Celsiss. Principis exscriptum 1652. in 8-vo Phyler 13.

Compendium Doctrinae Christianae, quam omnes Pastores, et Ministri Ecclesiarum Dei in tota Ungaria et Transsilvania, quae incorruptum Jesu Christi Evangelium amplexae sunt, docent ac profitentur. In publicis Synodis Tartzalensi, ac Thordensi editum et publicatum Annis Domini 1562 et 1563. Patakini typis Celsiss. Principis excudit Georgius Renius. 1655. in 8-vo Latine, et Hungarice.

Somosi Petkó János Szikszai Réf. Prédik. — Igaz és tökéletes Bodogságra vezerlő út, avagy bé-menetel a' Hitre melly nélkül lehetetlen dolog, hogy valaki Isten előtt kedves legyen — melly mostan azoknak kedvekért, a' kik a' Magyar Bibliának olvasásában gyönyörködnek, és rövideden való értelmére igyekeznek idegen nyelvből magyar nyelvre fordítatott. Patakon Renius György által 1656. *In fine* E' könyv végződött-el 1658. Rosnyai János által ugyan Sáros-Patakon. Praeter Dedicat. Stephano Mezőláky Szendröensis H. C. V. D. Ministro, et praefationem folior. 11. pag. 616. in 8-vo.

Posaházi János — Igazság Istápja, avagy olly Catechismusi tanítás, mellyben a' Keresztyén Reformata Vallás böven meg-magyaráztatik, és az ellen tusakodó fortélyos Patvarkodások ellen (jelesben a' mellyeket a' nagy Kalauzos Könyv hellyel-hellyel elö állatott) oltalmaztatik. Két könyv Sáros-Patakon nyomtattatott Rosnyai János által 1669. in 4-to pag. 735 et 720. Dedic. Annae Bornemisza Michaelis Apaffi Transylv. Principis conjugi.

Sion vára, vagy is a' keresztyén Hit ágazatiról való Tudomány, irta Czeglédi István. Kezdetett nyomtatása Sáros-Patakon 's el-végeztetett Colosvárat Rosnyai János által Exiliumában 1675. in 4-to.

Sarvarinum (olim etiam Neanesos, Új-Szigeth Oppidum in Comitatu Castriferrei.

LI.

Typographia Andreae Hess, quae sub Matthia Corvino Rege Budae circa an. 1473. florebat, deficiente, nulla existebat in Hungaria, donec Comes Thomas a Nadasd in oppido suo Sárvár circa an. 1536. unam instruxisset, ex qua tamen, quantum hucusque scimus, nonnisi duo opuscula prodiverunt, nempe an. 1539. Grammatica Hungarica, latina lingva, a Joanne Sylvestro concinnata, et anno 1541. Novum Testamentum ab eodem in Hungaricum Idioma translatum. Quia vero in dicta Grammatica locus Editionis ponitur *Neanesos*, in dicto autem Novo Testamento *Új-Sziget*, quod idem est cum Neaneso, plerique Scriptores nostri opinabantur, Neanesos, Új Szigeth locum fuisse ab hodierno Sarvarino distinctum, neque amplius superesse. Ast ex ipsa Grammatica Hungarica, quam, quia tantum unum ejus exemplar in publicam notitiam hucusque devenit, D. Franciscus Kazinczy recudi curavit in libro, cui titulus „Magyar Régiségek és Ritkaságok-Első kötet Pesten 1808" satis manifestum fit Neanesos, Új-Szigeth, nihil aliud esse, quam hodiernum Sarvarinum. Sic enim ibi pag. 35. scribit Sylvester: „Szigeth oppidum est arci, quam vocant Sárvár adjacens, ubi primum divinam hanc imprimendi artem, opera quidem et impensa, Principis nostri Magnifici Domini D. Thomae a Nádasd, Comitis ac Bani, ministerio vero etiam nostro, in Hungaria nostra excolere coepimus, et unde haec rudimenta in usum juventutis qualemcunque emisimus; a re ita dictum, quod duobus fluminibus,

quorum alteri Rabae, alteri Gemmeo, nomen est, circumfunditur, nobis Neanesus Vy Szigeth dicitur, quod hoc Princeps ipse in novam redegit formam. Primum quidem illud fossa et vallo ita muniendo, ut nec furori quidem Turcae anno 1532. obsidentis patuerit. Nam clade accepta ab hoc discedere coactus est, deinde flumina vetando, mox densissimae Silvae huic imminentis, arbores lucando, et hujus locum hortis amoenissimis, ac pomariis consecrando; postremo ludum literarium opere lateritio in hoc exstruendo" Juxta citata verba, in illo oppido (Neanesos graece, Új-Sziget hungarice appellato) erat typographia impensis Nádasdii, Ministerio etiam Sylvestri excoli coepta, quod Turcae anno 1532. obsidentes expugnare non potuerunt, sed illud oppidum est ipsum Sarvarinum, quod liquet ex Epistola Francisci Nádasd Supremi Comitis Castriferrei ad Thomam Nádasd filium suum scripta. Dat. Sárvár 2-do die post virginis assumptionem anno partus ejusdem 1532. „ Caesar infidelissimus Turcarum oppugnat jam diu Castrum Keuszeg vocatum, neque, ut audimus, recipere et delere potest. Oppidum etiam ejusdem (Thomae Nádasd) Sárvár vocatum saepe tentavit certamine. In festo tamen assumtionis Virginis intemeratae a mane usque ad horam Completorii continue confliximus et pugnavimus cum ipsis - - - Nonnulli ex Satrapis mortui, ex plebeis vero sunt motui ad centum vel ultra, oppidum nihilominus tamen conservavimus etc." Igitur Sarvarini erat typographia a Nadasdio erecta, et Neanesos, Új-Sziget nihil aliud est, quam hodiernum Sarvarinum. (Vide Pray Epistol. Procer. T. 2. pag. 21.) Alioquin oppidum Arci Sárvár adjacens, in omnibus aliis antiquis monumentis, si duos hos libros demas, constanter Sarvarinum, non vero Neanesos appellatur. Typographiae Sarvariensis

curam gesserunt primo Joannes Sylvester, dein Benedictus Abádi. Joannes Sylvester in Grammatica pag. 34. locum nativitatis suae sic designat: „Est oppidum in ea Patriae nostrae ora, quam Megygyesally vocant, ditioni Magnifici Domini D. Joannis a Peren, mihi gratiosissimi subjectum, septem amoenissimis collibus, et illis quidem vitiferis conspicuum — ubi ipse hujus lucis hausi primordia, et cui me totum debeo, Sinyirváralya a nostris dictum." Adolescentiam emensus ampliorum studiorum gratia Wittebergam profectus est, ibique Matriculae Academiae ad Annum 1534. hoc modo se inscripsit: „Ego Joannes Sylvester aliter Erdőssy subscribo legibus studiosorum nationis Hungaricae Vittebergae commorantium" hinc est, quod in uno loco Grammaticae suae scribat: „Philippus Melanchthon Praeceptor noster" Reversus in Hungariam, Sarvarinum, sub clientelam Comitis et Bani Thomae de Nádasd se contulit, cui a Philippo Melanchthone, datis anno 1537. die 7-ma Octobris litteris, his verbis commendatus: „Joannem Sylvestrum etiam hominem doctum Celsitudini tuae commendo." Hoc tempore jam fuit Elementariorum puerorum praeceptor, pro quibus conscripsit memoratam Grammaticam Hungaricam, quam dedicavit Theodoro filio suo, dedicatione Neonesi an. 1536. die 15. Octobris signata, ex qua intelligitur illum jam tunc, hortante (Thoma de Nádasd, versioni novi Testamenti in Hungaricum idioma manum admovisse, quae demum 1541. typis excusa est, sed non per Joannem Sylvestrum, verum per Benedictum Abádi, quamvis Epistolam dedicatoriam prior scripserit Neanesi anno salutis 1541. ob non vulgarem lingvae Hebraicae peritiam in Universitatem Viennensem ad eam docendam evocatus, munus hoc ab anno 1544 usque ad annum 1551.

gessit; quo postea devenerit non constat, multi putant eum, statum Ecclesiasticum amplexum, et eandem personam esse cum Joanne Kolosvári, qui qua Episcopus Csanadiensis, a Clero Hungariae, ad Concilium Tridentinum cum Andrea Dudits, ablegatus, ibidemque 1562. die 16. Novembr. mortuus est. De Benedicto Abádi id solum constat: cum anno 1541 Typographiae Sarvariensi praefectum fuisse, Sarvarino Wittebergam discessisse, sed inde anno 1544 in Hungariam pro Ministerio verbi D. redivisse, nam in Albo Ecclesiae Wittebergensis ad annum 1544. haec adnotata inveniuntur: „Bened. Abadius aus Hungarn, aus dieser Universitaet beruffen in Predigtamt in Hungarn" Quid typis Sarvariensibus post an. 1541. evenerit, nullibi consignatum reperi, jacuerint deinceps neglecti oportet, nullus enim liber ab hoc tempore usque ad annum 1602. Sarvarini impressus adhuc productus est. Hoc anno habuit Sárvárini typographiam Joannes Manlius, qui annis 1598. 1603. et 1604. Német-Kereszturini in Comitatu Soproniensi habitavit; ubi annis 1599. 1600 et 1601 habitaverit certo mihi non constat, Keresztnrini puto vel Sarvarini. Quidquid sit duos tantum libros Sarvarini 1602. impressos nosse mihi licuit, neque ab illo tempore ulla Sarvarini typographia existitit. Cum quatuor illi libri, qui, ad nostram notitiam, e productis Sarvariensium Typographiarum, supersunt, inter rarissimos numerentur, praeter titulum quaedam adhuc de illis subjiciam.

Gramatica Hvgaro Latina in usum pueroru̅ rece̅s scripta Joanne Sylvestro Pannonio Autore. De noua apud n̅ros beneficio Principis n̅ri imprimendi arte ad Juvenes Hexasticon:

Quisquis in hoc ludo studiis incūbis honestis,
Haec noua quae cernis jam Cape dona libes.
Progressum spondēt studiorū namque tuorū.
Diues quae nunquam Pannonis ora tulit.
Atque tuo meritas noctesque diesque referre
Ne cesses grates, qui exhibet ista, Duci.

Neanesi, an. 1539. Die 14. Junii. Liber est in 8-vo minori fol. 48 paginae non sunt numeris signatae.

Vy Testamentum Magár n̄elwen̄ mel'l'et az Görög és Diak n̄elvből vyonnan fördytānk az mag'ar népnek keresztēn hütben valo ippulisire, Vy Szigethben Abadi Benedek n̄omtatta vala 1. 5. 4. 1. esztendőben. in 4 to Dedicatio: „Sacrae Regiae Majestatis Ferdinandi Dei gratia Romanorum, Hungariae, Bohemiae etc. Regis, Infantis Hispaniarum Archiducis Austriae, Ducis Burgundiae etc. Serenissimis Filiis Maximiliano et Ferdinando S. D." In hac Dedicatione caetera inter haec habet: In hoc mihi studio hortator simul et adjutor fuit, Spectabilis ac Magnificus Dominus Thomas Nádasd, Consiliarius Regius, ac Comes Comitatus Castriferrei, Tauernicorum Regalium Magister, fidelis Cels. V. Dominus meus. Hujus ergo opera, studio, cura singulari, summis impensis consecuti sumus, ut divinum hoc Novi Testamenti opus, lingua nostra patria, in oppido suo excuderetur. Quod multis nominibus Cels. V. nuncupandum duxi. Primum etc. etc. Deinde, quod alicui fore usui hoc divinum Evangeliorum opus existimari serenissimae Dominae Genitrici Cels. V. lingvae nostrae Hungaricae haud ignarae, quippe quae a nostra gente originem ducit. Ferunt enim, illam totam divino cultui deditam esse, ac in templo Domini assidue versari, precationibusque ac obsecrationibus nocte dieque intentam esse, Annamque Sanctissimam illam foeminam, non solum nomine referre, verum etiam re. Postremo, quod accepi, et Cels. V. ab hac lingva nobis patria, nec vobis aliena, non abhorrere. Optimo sane exemplo, plurimum enim refert, tum principi, tum subditis, si is, qui imperitat, subbditorum sibi populorum lingvas novit" etc.

Az Orszagokban valo soc Romlasoknac Okairol, es azókbol valo megszabadolasnac is modgiarol,

mostan vyonnan irattatot, és sok bölts embreknek irasokból szereztetet hasznos könyvetske. Magyari István Sarvari Praedicator altal. Palm. LXXXI. vers. XIII. Vajha az en nepem halgatot volna engemet, es az Israël az Vtaimban iart volna niluan semmie toettem volna az ö ellensegeket, es az ö haborgatoi ellen felemeltem volna az en kezemet. Niomtattatot Sarvarat, az Author költsegeuel. Manlius Janos altal, Anno M.DCII. in 4 to pag. 190. praeter Epistolam Dedicatoriam, quae 8. folia occupat, et sic incipit: „Az Tekintetes es Nagysagos vitezlö Keresztien Vrnac, Nadasdi Ferentznec, az Felseges II. Rudolphus Romai Csaszarnac, Magyar Orszag kiralianac, es edes attianac, Louasz mesternec, és tanaczanac, az Dunan inen Orszag fő Capitannianac, Fogaras Földenec örökös, Vasvar és Sopron Varmegienec fő Ispanianac, az Vr Christus Ecclesiaianac, és az benne leuő Keresztyen tanitoknac Isten vtan taplaloinac, mint kegyelmes Vrnac, és patronusanac. Az mindenhato Istentől Z. fiaert, io egesseges, io szerencses, bekeseges, és iduesseges hoszszu eletet kiván és szolgalatiat ajanlia „Finis Epistolae Dedicatoriae est sequens:" Az Vr Isten Z. fiaert, az egy közben iaro Jesus Christusert, Orszagunknak illy veszedelmes allapattiaban, ennyi soc valtozasokban es romlasokban, es az Papistaknac az keresztyenec ellen valo gonosz igyekezetekben, eltesse es tartsa meg Nagysagodat, soc io esztendökig, nagy io egessegben, az ö Aniaszentegyhazanac oltalmazasara, es ez pogansagnac romlasara; Aszoniommal ö Nagysagaual, kis Vramekkal, es kis Aszoniomekkal egyetoemben. Amen. Költ Saruarat Karatson hauanac kilentzedik napian, mely nap az holdban nag' fogyatkozas lön, kinec ereiet az Vr Isten rolunc forditsa az poganokra, es az velec egy igat vonokra. Vrunc születese vtan 1601. esztendöben, melyben az io Isten nagy irgalmassagabol Orszagunknac eggyic erö bastyaiat Szekes Feier varat, az reghi Magyar Kiralyoc Coronazo es temetö helyet (kit Szultan Szoliman ez elöt ötuē nioltz esztendövel meg voetvala) sok Töröknec, mind varban mezöben nagy veszedelmeuel, az Keresztyeneknec viszsza ada, Budanac Kapuiat vele beteue. Mely erösseget szent fiiaert az Vr Isten tartson

meg sokaig az Keresztyen keznel, és az melle szabaditson töb heleket is, az ö Szent neuenec tisztessegere. Amen. Az Nagysagod Kaplannya Magyari Istuan Praedicator Senior. „In fine praefationis ad lectorem haec habentur: Negy resze leszen penig ez kis könyünek. Az elsö része az orszagokban es birodalmokban valo valtozasoknac okairol szol. Az masodic nagiob romlasokkal fenyegeti az szófogadatlanokat. Az harmadik az reghi Sido Keresztyeneknec, az töb pogan es keresztyen fejedelmeknec, hozzanc hasonlo nyomorusagban valo peldaiokat szamlallia elö. Az negyedic arra tanit meg, miis mihez tartsuc magunkat, ha megakarunc szabadulni."

Az igaz Aniaszentegyhazrol, es ennec feieröl az Christusrol: Ismeg az Romai Aniaszentegyhazrol, es ennec feieröl az Romai Paparol valo Articulus, kerdeseckel es feleleteckel, az Prophetac es Apostoloc irasibol ki szedetet, melyben az regi es mostani Papa szekit oltalmazoknac hijaban valo irasi, es Argumentomi refutaltatnac, es meghamissitatnac. Irattatot Aegidius Hunnius, az Szent irasnac Doctora es Professora altal. Nyomtattatot Saruarat, Tekentetes es Nagysagos Illyeshazi Istuan Vr költsegen. Manlius Janos altal, Anno M. D. CII. in 4-to pag. 582. praeter Epistolam Dedicatoriam foliorum 28. quae sic incipit: „Tekintetes es Nagysagos Palffi Katalin Aszonynac, Az Tekintetes es Nagysagos Illyeshazi Istuan Uramnac, Trintsin es Lipto Varmegyenec fő Ispannyanac, Magyar Orszag Hopmesternec, es az Romai Czaszar ő felsege Tanatsanac, Hodolin, Trintsin, Likaua, Vitnya Varanac, szerelmes hazas tarsanac, mint kegyelmes Aszszonyanac, hiu voltat, es eltig valo szolgalattyat aianlya. — Mivelhogy Nagysagos Aszszonyom az mi ellenkezöinc az Papistac, ez mostani viadalban mely mi köztünc es ö köztöc vagyon, inkab mindē győzödelmeknec remenseget, az egy közönseges aniaszentegyhazrol valo czickelyben vetic: en az Nagysagtoc parantsolattyabol es io indulatyabol e-könyvetsket, kit diakol irt —

Aegidius Hunnius Doctor—Vittembergai Professor, felvöttem, es az en kitsin ertelmem sze-

rint, az Keresztyeni Aniaszentegyhaznac epületire, Kürti Istuan Szeredi Praedicatorral Mag'arra forditottam. "Circa finem Epistolae Dedicatoriae haec sunt:" Ezt az mindē időbeli es tsoda megmaradasat az Ecclesianac, ennyi soc zurzauar es keserues öldöklesec közöt megmutattam ez könyunec elsö Reszeben. — Az masic reszeben tovabba megbizonyodik hog' az Szent Prophetaktol es Apostoloktol regen megmondot amaz nagy Anti christusrol, bizonyos ielek az Papaban, az ö kegyetlen Vralkodasaban, és gyülezetiben, vilagoson beteilyesedtec volna. Ez okaert az mi Ecclesiaink meltan valtanac el az Romai Aniaszentegyhaztól „Conclusio Epist. Dedicat." Az öröcke valo Isten, az mi megvalto Christus Jesusunknac Attya tartsa meg tovab köztünc, az ö kinyilatkozot, es iduesseges Evangeliumbeli igassagnac tudomannyat, es se minket, se az mi vtannunc valokat, az regi teuelygesekben bemerölni, auagy az tündöklö igassagnac meggyuladot faklyajat semmi nemö veszedelmes tudomannyal meghomalyosodni ne engedgye. Tartsa meg touabba, es az ö Isteni ereivel boldogitsa es erössitse Nagysagodat, engedgyen hoszu eletet, bekeseges es tsendesseges birodalmat, es mind ez, mind az mas vilagi boldogsagot, Amen. Galantan I. Martij, Anno Domini 1601. Nagysagod alazatos szolgaia Eszterhas Thamas"

De Typographia Sarvariensi vide dissertationem meam in opere periodico: "Tudományos Gyüjtemény an. 1817. Mens. Februar."

Schemnicium.

LII.

Schemnicii erat Typographus Joannes Franciscus Sulzer 1789—1804. seq. Severini Joan. — Philosophia Rationalis, seu Logica usibus Juventutis veteriore ex disciplina recenti Methodo accomodata opusculum posthumum. Praemissa est Cl. Auctoris vita a Paulo Teschlak Vetuzol. Minist.

A. C. Schemnitzii apud Joan. Franc. 'Sulzerum. 1789. pag. 99. praeter Severini vitam, quae plagular. 2. est.

Orationes Pii VI. P. M. in usum Juventutis Scholasticae, et aliorum fidelium per Presbyterum Scholarum Piarum ex Slavonico in Latinum transpositae. Editio altera Schemnicii Typis F. I. Sulzer 1804 in 16. pag. 96.

Semptavia (Sempthe, Schintau) Oppidum in Comitatu Nitriensi.

LIII.

Petrus Bornemisza, qui Semptaviae fuit V. D. Minister, habuit ibi propriam typographiam an 1574—1577. Quidquid typis ejus excusum reperi, hic subjicio, reliqua vide n. XVII. Detrekő.

Az Evangyéliomokból, és Epistolákból való Tanúságok V. Rész Írta Bornemisza Péter. Semptén 1574. Opus istud dedicatum est Illustri ac Magnifico Heroi Julio Comiti a Salmis et Neuburg ad Oenum, Libero Baroni in Sempte, Galgotz et Temetvén etc. et ejusdem conjugi Magnificae Dominae Elisabethae Turzo de Bethlehemfalva (D. Alexii Turzo filiae) In Dedicatione inter caetera occurrunt: „Volui autem hanc editionem meam ideo Tuo nomine ornare, quod jam Tua insignis pietas et ardens studium in lectione S. Scripturae mihi nota sit: Et Tuo exemplo, universa Hungarorum Nobilitas, ad simile studium rerum sacrarum invitaretur. Tuae vero Elisabethae Charissimae ideo, quod sperabam hanc Evangeliorum Dominicalium enarrationem vernacula lingva ipsi lectu fore gratissimam, et maximam allaturam consolationem. Tum quia in Ecclesia primo Gal-

gotziensi, deinde Szemptaviensi, vestris oppidis, has contiones meas, apud Hungaricae Nationis Homines, eo tempore, cum exprimerentur, habui: tum quia vestris potissimum munificentiis tota gens Hungariae hoc divino munere donata est. etc." — Postilla', az az: Evangeliomokra, és Epistolákra készétett Prédikátziók. Irta Bornemisza Péter. Semptén 1575

Négy Könyvetske a' keresztyéni Hitnek tudományáról etc. Bornemisza Péter által. Semptén 1577. in 8-vo.

Servesta (Szervestie Pagus Regim. Valach-Illyr. non procul a Karansebes.

LIV.

Servestae typographiam tenebat Bonaventura Faber 1591. postea Haeredes Bonaventurae Fabri 1598.

Antithesis Ubiquitatis, et Orthodoxae doctrinae de Persona Christi, illam propugnante Gregorio Horváth aliter Stansith de Gradecz etc. hanc defendente Sebastiano Ambrosio etc. Servestae excudit Bonaventura Faber An. 1591.

Defensio Orthodoxae Doctrinae etc. a Sebastiano Lamio 1592. in 12-mo.

Declaratio Circumstantiarum Gemini Colloquii; alterius 5. Decembris anni 1595. alterius 29. Januarii anni 1596. in arce Keismarcensi habiti, et aliarum quarundam actionum, e quibus, qua fide charta, in titulo argumenta in iisdem Colloquiis proposita promittens, edita sit, haud obscure perspici potest: Ad Magnificum D. Stephanum Theokeoli Dominum in Keismark etc. in Comitiis Posoniensibus versantem missa, et jam ne-

cessariae defensionis ergo in lucem data a Sebastiano Ambrosio Pastore Ecclesiae Ke smarcensis 1598. Servestae excudebant Haeredes Bo a enturae Fabri in 8. pag. 75 praeter proëmium.

Solna (Zolna) oppidum in Comitatu Trenchiniensi.

LV.

Solnae imprimebantur Libri ab anno 1665 usque ad annum 1708. Erat hic typographus Joannes Dadan 1665—1698. In funere Joannis Dadan Sermonem de Libro Vitae dixit Daniel Krman. Wilhelmans Kander erat Factor in Officina Dadaniana annis 1707 et 1708.

Chiliasmus dirutus, id est: Refutatio Opinionis tam veterum nonnullorum, quam recentium, docentium Christum universalem omnium Judicem, ante pantocriticum Judicii diem, e Coelo venturum, mille annis in pace quieta, ac mirabili rerum omnium affluentia, cum piis in terra versaturum, ac his denique exactis extremum judicium administraturum etc. Studio et opera Michaelis Institoris Rectoris Scholae Moschoviensis, Respondente Michaele Alauda Radkov. ejusdem Scholae alumno. Impressum Solnae per Johannem Dadan 1665. in 4-to fol. 10.

Ladiveri Eliae Prof. in Gymn. Evang. Eperiensi — Summulae Logicae, in quibus omnis formalis ratio argumentandi delineatur, et exprimitur ac ad controversias dialecticas disponitur, Solnae Typis Joannis Dadan 1671 in 8-vo fol. 12.

Tractatus brevis de mediis, quibus vita et sanitas conservaretur et prolongaretur, nec non plures morbi, indeque oritura senectus gravior in longius averteretur, ad ductum et mentem celeberrimi D. Cornelii Bontekoae etc. adornatus a

S. K. S. M. C. Excusum Solnae per J. Dadan 1693. in 12. pag. 83.

Luctus Parentales in moestis Exequiis Caroli Pálffy etc. Consiliarii bellici, Cemerarii, et Generalis Campi Mareschalli etc. exercitus in Sabaudia Commendantis Generalis etc. Fundatoris munificentissimi, a Collegio Pálffiano Scholarum Piarum Prividensium primo a ferali obitus nuncio in Cordibus excitati, nunc ad justa funebria ibidem celebrata in tristes paginas effusi. Solnae Typis Joannis Dadan 1694. in fol. plag 8.

Knogler Joannis — In Tumbam emeriti Senis etc. Joannis Christophori Koragler etc. Trenchiniensis etc. anno 1698. die 19. Aprilis etc. ex laborioso hoc mundi amphitheatro in coeleste diribitorium translati etc. Impressum Solnae typo Joannis Dadan, iterum excudendum curavit Daniel Knogler etc. Sempronii an. 1736. prelo Joannis Nicolai Schmid in fol. plag. 1. — — Neumanni Caspar. — Nucleus omnium praecandi formularum stylo brevi, nullo aetatis, conditionis, necessitatis, temporis discrimine, omnibus etc. precaturis aptus. Ex Germanica in Lingvam Latinam translatus. Recusus Solnae typis Dadanianis per Wilhelmum Kander. 1707. in 12. pag. 147. Dedic. Daniel Krmann Pastor Solnensis et Superintend. A. C. Georgio Ottlyk Princ. Rákóczy Supr. Aulae Praefecto.

Acta et Conclusiones Conventus seu Synodi certorum Regni Hungariae Baronum, Magnatum, et Nobilium, nec non Legatorum et Ministrorum Aug. Conf. ex decem Cis Danubianis Comitatibus Solnae Congregatorum, an. 1610. — *Item*: Acta et mutuus consensus Synodi Aug. Conf. amplectentis in oppido Szepes-Várallya an. 1614. celebratae — *Item*: Acta et Conclusiones Synodi Augustano-Evangelicorum Rosenbergae an. 1707. celebratae. Cum Originali fideliter collata, recusaque Solnae 1708 in 4. plag. 10.

Sopronium.

LVI.

Sopronii jam anno 1673. exstitisse typographiam certum est, sed cujusnam fuerit detegere

non potui. Tardius Sebastianus Ferdinandus Dobner Senator Soproniens August. Confess. propriam ibidem habuit typographiam, librosque ex illa vulgavit ab an. 1692 usque ad annum 1731. quo in vivis esse desiit, prout sequens Oratio funebris docet: „ Pilgram Joan. Sigism. Buxtahuda - Bremensis Sopron. Ministr. A. C. — Die himmlisch gesinnte Christen etc. in einer Leichpredigt bey der Begräbnisz Ferdinand Dobners des Innern Raths in Oedenburg Senioris. — Hajnoczii Danielis Panagyericus Dobnero dictus. — Serpilii Joan. Christ. Lob und Ehren-Denkmahl dem weyl. Ferdin. Dobner etc. S. .l 1731. in fol. pag. 46. — Josephus Antonius Streibig Wildberga circa an. 1715. Sopronium veniens, primus fuit, qui an. 1726. Status Regni Hungariae Schematismum impressit, eumque Calendario adjunxit, verum hic brevi post transtulit Typographiam suam Jaurinum. — Nicolaus Joannes Schmid exercuit artem typographicam Sopronii annis 1735, 1736, dein Comaromium se transtulit. Sopronii erat Typographus etiam J. C. Götjen. sequebantur: Rennauer Philippus Joannes 1739—1745— Anna Maria Rennauerin 1747. — Joannes Josephus Siess 1754—1787. Clara Siess vidua 1787—1799. — Josephus Antonius Siess (qui jam ab an. 1789. Sabariae typographiam erexerat) ab anno 1800 usque 1806. — Siess Josephi Antonii Haeredes ab 1806. usque ad hoc tempus.

Bet- und Bussandacht, so wegen des an. 1673. den 28. Junii zu Oedenburg enstandenen Erdbebens begangen ist worden. Oedenburg in 8-vo fol. 8.

Dobner Sebastiani Ferdinandi, Priesterliches Ehren Schildlein, welches er Joanni Conrado Barthio Ewang. Prediger zu Oebenburg bey seiner

Beerdigung aufgerichtet im Jahr 1692. s. l. in 4-to fol. 6.

Cornelius Neposnak, avagy Aemilius Probusnak, Híres nevezetes Fejedelmeknek életekrül és cselekedetekrül írtt könyve, magyar nyelvre fordétatott Balog György által. Sopronban. 1700. in 12.-pag. 268.

Dobner Sebastiani Ferdinandi Lexicon Juris Hungarici nec non Civilis, Canonici, Feudalis et Criminalis compendiosum, collatum cum Brissonii et Calvini accurratissim. verborum penu, serviens simul pro indice institutionum Juris Hungarici, et Repertorio Articulorum novissimae Diaetae de a. 1715. ut et manuali Ablegationum. s. l. et a. in fol.

Dobner Abraham Aegid. der Stadt Oebenburg Ober-Vormund-Unsterblicher Tugend Ruhm der Juditha Dobnerin gebohrne Artnerin, Trauerrede, aus kindlicher Liebe an Tag gelegt. Oedenburg 1721. in fol. plag. 2 1/2.

Streibig Anton. — Luctus desolatae tristantisque Matris Hungariae d. i. Trauerklage etc. über den Hintritt Ladislai Freyherrn von Ebergényi Feldmarschalls (Gedicht) Oedenburg 1724. in fol. plag. 2.

Ebhardt Christoph. Apotheker in Oedenburg — Ueber das frühzeitige Absterben der Jungfrau Maria Elisabetha Neustädterin zu Tyrnau 1725. (Trauergedicht) Oedenburg in 4 to fol. 8.

Knogler Daniel, Chori Musicor. in Eccl. Evangel. Semp. Directoris. — Threnodia supremo inter patrem et filium constans colloquio in exequias etc. Danielis Knogleri etc. Trenchiniensis etc. Anno 1736. ad d. IV. idus Octobres. Sempronii typis Joannis Nicolai Schmid. in fol. plag. 1.

Peickhardt Francisci e S. J. Lobrede auf etc. Eugenius Franciscus Herzog von Savoyen etc. in der Metropolitankirche zu St. Stephan gehalten, neu aufgelegt. Oedenburg bey J. C. Götjen. s. a. in 8-vo pag. 68.

Clavis, per quam reserantur Coeli; seu methodus, in qua in dies ardenter Deum Trinum et unum adorandi, Dei virgineam matrem honorandi, Sanctos invocandi proponitur, pietate Comitis Sigismundi Szécsényi luci data. Sopronii Typis Philip. Joan. Rennauer, s. a. (1739) in 4. pag. 592.

Szo-

Szomoru kérdés, mellyre Cseh-Országban vitéżül el-esett Méltóságos Gróff Cziráki Jósef, Fölséges Királyné tanátsa, és T. Vas Vármegyei Nemesi Insurrectionalis Vitézlö Rend Obesterjének Ezeres Kapitánnyának; Anniversariumbéli szomoru Exequiáinak alkalmatosságával Sz. Ersébetet látogató Boldogságos Szüz tiszteletire fel-szentelt kenyeri Residentionális és Parochiális templomban 1743. Esztendöben Sz. Jakab Havának 29. napján élö nyelvel hirdetett Predikácziójában lelki vigasztalással felelt T. Simonyi Jósef kenyeri és Ostfiaszszonfai Plébánus, Pápoczi administrator. Nyomtatott Sopronban Rennauer Filep János által. (an. 1744. hic memoratus Joannes Philippus Rennauer nominat se Episcopi Jaurinensis Typographum.)

Orosz Francisci Ord. S. Paul. prim. Erem. — Synopsis Annalium Eremi-Coenobiticorum FF. Eremitarum Ordinis S. Pauli primi Eremitae etc. Soproni. Typis Annae mariae Rennaurin Viduae, anno 1747. in 8-vo pag. 402.

Locutio Crucifixi ad Cor peccatoris, Soproni Typis Joannis Josephi Siess. 1754. in 12-mo pag. 92.

Luctus publicus, quo etc. Adamum Farkas e Comitatu Castriferrei, Rectorem Scholae de Ill. Gymnasio Aug. Conf. Soproniensi; per annos 32 optime meritum; anno 1785. rude donatum; anno 1786. inopinato mortuum; omnis Juventa Scholae Evang. Soproniensis etc. sibi die 12. Febru. anni curr. ereptum deflevit etc. Soproni. Typis Joan. Jos. Siess in fol. plag. 1. — Stanislaides Danieli — Viro Clarissimo in Coll. Aug. Conf. addict. Sopron. Professori meritissimo die natali et onomastico hoc amoris et pietatis documentum dicavit studiosa Juventus. Soproni d. 3. Januar. soLe noVo IanVs reseraVIt VersILIs. Soproni Typis Clarae Siess 1787. in 8-vo fol. 4.

Kiss Jósef Orvos—Emlékeztetés a' himlö bé-oltásnak hasznára az önnön magzattyokat igazán szeretö Szülöknek vigasztalására. Sopronban Szisz Kláránál 1799. in 8-vo pag. 18.

Rabenstein Gotthard Aufrufungslied der Pester Insurgenten bey dem Aufbruche ins Feld: in Monat October 1800. Oedenburg bey Jos. Ant. Siess in 8-vo pag. 7.

Hymen és Diánna közt történt öröm alkudozások, mellyeket M. Zsadány és Török Sz. Miklósi Gróf. Almásy Illyés etc. Urnak, és M. Tolnai Gróf Festetits Szidónia Kis-Aszszonynak menyegzője öröm-Innepére készített a' Sopronyi Magyar Társaság egyik Tagja a' IV. Hó 27-dikén 1806 Sopronyban Sziesz Antal Jósef betűivel in 8-vo pagin. 15. —

Kontor János Kertai Evang. Prédik. — A' méhekről, részből Magyar Hazánkhoz alkalmaztatott legujabb méhész könyvetskékből, részből pedig tapasztalásokból vett jegyzések, mellyeket a' köz jóra használni kivánó igyekezetből, kiváltképpen a' keveset tapasztalt, és olvasott közönségnek oktatására öszveszedett etc. Sopronyban Sziesz Antal maradéki betűivel 1806. in 8-vo pagin. 38.

Strigonium.

LVII.

Franciscus Antonius Royer typographus Agriensis transtulit Typographiam suam Strigonium circa an. 1762. verum mortuo, an. 1765., Francisco e Comitibus Barkóczy A. Episcopo Strigoniensi moecenate suo, Coloczam migravit In Windisch Ungr. Magazin 3. Band. pag. 270. refertur, exstare in Nagy-Reötz „Missale Strigonii feliciter excusum an. MDL. die IV. Maji" Sed videtur legendum esse *Strigoniense* loco *Strigonii*, vix enim memorato anno potuit esse typographia Strigonii, cum notum sit hanc Civitatem a Solymanno 1543. subactam, eotum jugo barbarorum obnoxiam fuisse.

Chrysostomi S. Joannis — de Sacerdotio Libri VI. ex Graeco textu translati, opera et Studio D. Bernardi de Montfaucon, Monachi Ord S. Bened. e Congr. S. Mauri ad usum V. Cl. Strigoniensis

jussu et impensis Francisci C. Barkótzy de Szala Archi-Episcopi Strigoniensis juxta exemplar Parisinum recusi, Strigonii. Typis Franc. Ant. Royer Archi-Ep. Typograph. 1763. in 4-to pag. 216.

Szakoltza.

LVIII.

Typographi Szakoltzae erant Josephus Antonius Skarnitzl ab anno 1788 usque ad an. 1791. et Franciscus Xaverius Skarnitzl 1803 seq. Tissoti informatio populi de cura valetudinis in Slavicam linguam translat. per Joan. Prokop. Medic. Doct. Szakolcz. Szakolczae typis Josephi Antonii Skarnitzl 1788. in 8-vo pag. 436.

Tragoedia toti mundo memorabilis, sive poëtica descriptio lapsus primorum Parentum (Slavice) Szakolczae typis Joseph. Anton. Skarnitzl 1791 pag. 392.

Susanna Babylonica. Oda in honorem Susannarum pro Onomastico die earundem. (Slavice) Szakoltzae typis Francisci Xaverii Skarnitzl 1803. in 8-vo pag. 16.

Szegedinum.

LIX.

Typographiae Szegediensis vestigium superest de anno 1567. Lampe in Histor. Eccl. Reform. in Hungar. pag. 648. "Librum etiam in typographia Szegediensi impressum, me olim vidisse memini (Paulus Ember) item pag. 728. Hunc ipsum librum scribit in Bibliotheca Szathmariensi anno 1703. combustum fuisse. Alexius Horányi in memoria Hungaror. et Provincial. scriptis edi-

tis notorum Tom. 2. pag. 604. ita hujus meminit: „Petri Melii novum Testamentum in Hungaricam Lingvam conversum, editumque Szegedini MDLXVII. in 4-to. Dolendum, quod nimis minuto typo, frequentibusque verborum compendiis in lucem prodierit. Ratum et illaesum exemplar in mea conservatur Bibliotheca" Hucusque Horányi. Sed haec antiqua Szegedinensis Typographia brevi tempore duravit. Nostra aetate ab anno 1803. novam Typographiam erexit Szegedini Urbanus Grünn Regius Privil. Typographus.

Farkas András — Pannónia öröme, mellyet most másodszor ki-adott Szegeden Grünn Orbán betüivel 1803. in 8-vo pag. 109.

Szigethum in Comitatu Maramarosiensi.

LX.

Excelsum Consilium Regium Locumtenent. Hungar. de dato 17. Januarii an. 1804. Nro 1398. Benigne gratiose intimavit: Suam Majestatem Sacratissimam clementer admittere dignatam esse, ut D. *Antonius Gottlieb* Typographus Vaciensis in oppido Szigeth unum prelum cum factore suis impensis erigere, et constituere, possit; una vero clementer demandasse, ut scripta in hac typographia imprimenda praevie per localem Gymnasii Directorem, vel per constituendum a Superiore Reg. Studiorum et Scholarum Directore alium ex Ordine Piarum Scholarum in Collegio gremiali, ab eruditione et judicio notum individuum censurentur etc.

Simonchicz Innocentii e S. P. — Oratio de rebus ad incrementum humaniorum morum et Studiorum in Regio Scholarum Piarum Gymnasio

Szigethiensi per Decursum Anni Scholastici 1804. praeclare et utiliter gestis cum exitu anni Scholastici VII. Septembr. publice dicta. Szigethi typis Antonii Gottlieb 1805 in 8-vo pag. 35.

Temesvarinum.

LXI.

Temesvarini erant Typographi Matthaeus Josephus Heimerl 1769—1779 — Jacobus Josephus Jonas 1790—1804. — Ludovicus Jonas 1806. — Seivert Nachrichten von Siebenbürgischen Gelehrten pagin. 418. in nota scribit Unitarios circa exitum Saeculi 16. Temesvarini Typographiam habuisse.

Instruction wie sich ein Officier bey Führung eines Transports in Geld-und Rechnungssachen zu verhalten hat. Temesvár bey Matth. Jos. Heimerl. 1769. in 8-vo pag. 13.

Hand und Taschenbuch für die Officiers der Infanterie: Temesvár bey Matth. Joseph Heimerl 1779 in 8-vo pag. 162.

Hödl. Joach. — Belgradum expugnatum, honoribus Alexandri Regii Principis etc. dum Regni Hungariae Palatinus eligeretur. Temesiae Typis Jacobi Jonas (1790) in 4-to fol. 10.

Elegia, qua etc. Ladislao Nagy de Peretsen I. Comitatus Aradiensis jurato Adsessori, ac moeniorum Musarum Cultori, in I. Ducalis Societatis Eruditorum Jenensis membrum nuper adlecto gratulatur Vates Cituanus T. P. Temesvarini typis Jac. Jos. Jonas 1804. in 4. fol. 5.

Nagy László Peretsenyi — Lantolag: azon alkalmatosságra, midőn etc. Almásy Pál Úr Ts. K. belső Titkos Tanátsos etc. T. N. Arad Vármegyében helyheztetett Iratos nevű, másképen Sofronya mellett lévő nagy Pusztába törvényesen Királyi Adomány Levél mellett 1806. bé-vezetve béiktatódott. Temesváron Jónas Lajos betűivel in 4. fol. 4.

Trenchinium.

LXII.

Trenchinienses Typographi fuere: Wenceslaus Wocalius 1640. — Dorothea Wocali Vidua 1642. — Laurentius Benjaminus ab Hage 1648 — 1654. — Nicodemus Zeissel. — Nicodemus Czizek 1657—1659. Typi Lutheolani. 1663.

Illésházy C. Georgii. — Disputatio de Justitia Originali, ejusque Inessendi modo XXXII. Thesibus comprehensa, sub praesidio Davidis Lanii Thurocensis 1640. Trenchinii Typis Wenceslai Wocalii. in 4. fol. 10.

Trajani Adami Beneschovini Bohemi Fragmenta Carminis inscripti: Saluberrimae Pistinenses (Pöstény) thermae Trentsini 1642. in 4-to typis Vocalianae.

Pálffy Thomae ab Erdöd. Abb. et Canon. Strigon. — Thesaurus perennis seu Oratio in Exsequiis Illustrissimi Comitis ac Domini Domini Francisci Forgácz de Gimes etc. Praesidii Szécsényiensis Supr. Capitanei habita Tyrnaviae die 17. Decembr. 1648. Trenczinii Typis Laur. Benj. ab Hage in 4. fol. 8.

Horvát Andr. Veterosoliens, Hung. Trenchin. dein Eperjes. Gymn. Rector. Responsum Responsioni Patakianae oppositum ad ea, quae in disputatione de Carnis Christi in persona τȣ λογȣ Cassoviae contra Reformatos sunt concinnata, et sub titulo piae, et placidae dissertationis publicata an. 1652. die 5. Julii Trenchinii s. a. Typis Laurentii Benjamin ac Hage. in 4. fol. 36. dedic. 5. Super. Hung. Civitatibus.

Böhm Christoph Symmiste der Evang. Kirchen in Pressburg Beantwortung der unchristlichen und mehr den heydnischen, doch sehr gemeinen Frage: woher ich gewiss sey, dass heitige Bibel, oder heilige Schrift von Gott sey etc. Einfeltig auff Vieler begeren auffgesetzt. Erstlich gedruckt zu Trentschin bey Nicodem Zeissel 's a. in 4-to fol. 7.

Institoris Joannis Moschow — Dissertatio Scholastica de Theologiae Christianae fine, publice ad disputandum proposita Respondente Joanne Meiero Batoviensi. Trenchinii Typis Nicodemi Czizek 1657. in 4-to phylerar. 3.

Disputatio Theologica de imagine Dei in homine ante lapsum, et loci felicitate publice ad ventilandum proposita a' Praeside Paulo Bellogradeno Gymn. Evang. Trenchin. Rectore et Respondente Stephano Mensatoris Cubin. Trenchinii Typis Nicodemi Czizek, 1659. in 4-to phylir. 3 1/2.

Locus doctrinae Christianae de lege Dei cum in genere, tum in specie de praeceptis primae Decalogi tabulae hactenus in Schola Solnensi Juventuti juxta ductum D. Diet. quoad doctrinam polemicam variis Controversiis propositus etc. nunc sub publicum disputatorium examen revocatus et repetitus, Praeside Joanne Hniliceno Scholae Soln. Rectore, et Respondente Stephano Kövicki nob. 1663. Trenchinii typis Lutheolanis in 4. fol. 6.

Tsepreginum (Csepregh, Tsäpring) Oppidum in Comitatu Soproniensi.

LXIII.

Tsepregini habuit Typographiam Emericus Farkas ab anno 1628 usque ad annum 1641. qui antea; ab an. 1610 usque 1619. Kereszturini exercebat artem Typographicam. Sándor Magyar Könyvesház pag. 14. scribit Saeculo 16-to fuisse impressum Tsepregini *Novum Testamentum Hungarice*, quod tamen merito quis in dubium revocaverit. Producta Typographiae Tsepreginensis, in quorum notitiam venire potui, haec sunt:

Zvonarits Mihály — Magyar Postilla, az az: Az Szent Háromság Vasárnaptól fogva koevetkoezendoe Vasarnapi Evangeliomoknac második Részben foglaltatot világos és értelmes magyarázattya:

Mellyet az fő tudos és nevezetes Szent Irás magyarázó Doctoroknac és Professoroknak irásokból írt és szerzet éltében za Istenben el nyugot és idvözült Zvonarits Mihály Sarvari Praedikator, és Dunan innen való Keresztyén Ecclesiáknac Superintendense: és holta után Maradéki kinyomtattattanac az Keresztyéneknek Isten igéjéből lelki; épülettyekre néző és szolgáló igyekezettel. Csepregben Farkas Imre által 1628 in 4-to pagin. 697.

Az egyházi szolgák életének, tisztének, és tisztességes magok tartásának Regulái. Iratattanak az Sopron Vármegyebéli Ecclesiák Senioritul, Isten tisztességére, és az Anyaszentegyháznak, abban való tanítóknak épületekre etc. Csepregben nyomtattatot Farkas Imre által 1630. eszt.

Descriptio thermarum Wolffsensium, ad Sempronium, quae ignis beneficio calefiunt. Csepregh an. 1631 in 8-vo

Lethenei István Csepregi Predikátor — Az Calvinistac Magyar Harmoniaianac az az: az Augustana es Helvetica Confessio Articulusinak, Samarjai Janos Calvinista Praedicator es Superintendens által lett öszve hasonlétásának meghamisétása, mellyet Lethenyei István Csepregi Praedikator és Senior az Sz. Irás magyarázó Lutheranus Doctoroknac közönséges irásokból magyar nyelven világosságra ki bocsátot. Csepregben nyomtattatot Farkas Imre által 1633. Eszt. in 4-to pag. 134. Dedic. Paulo I. Nádasdy Gener. Capit Part. Transdan. — Az Sz. Irásbéli Hitünk Ágainak rövid öszveszedise, írta Hutter Lénárd, fordétotta Lethenyei István. Csepregben nyomtattatot Farkas Imre által 1635. in 4-to pag. 255. Dedicatio Magnificae Judithae Revay, Comitis Pauli Nádasdi relictae viduae.

Az 1641. Esztendőre való Calendarium, az mely Bissextilis után első, szereztetet az Kesmárkon lakozo David Frölichius Mathematicus Doctor altal, és ez Magyar Orszagh és Erdeli eghez szorgalmatossan alkalmaztatot. Csepregben nyomtattatot Farkas Imre által in 8-vo fol. 32. Dedic. Comiti Franc. Nadasdi, Supremo Comiti Comitatus Castriferrei.

Tsikiense Monasterium in Transsilvania.

LXIV.

In Monasterio Csikiensi erat Typographia ab anno 1681. usque ad an. 1685. item ab anno 1719. usque ad annum 1760.

Balás Augustini Siculi Transsilvan. Ordinis S. Francisci Cancionale Catholicum, avagy régi és új Deák és magyar áhitatos énekek. E Typographaeo Monasterii Csikiensis 1681. in 4-to.

Énekes könyv. Tsik. 1719. in 4-to.

Györffy Pauli ex Ord. Min. S. Franc. Strict. observ. — Ortus, Progressus, Vicissitudines, excisio, et restauratio olim Custodiae, nunc ab anno 1729. Provinciae Transylvaniae Ord. Min. S. P. N. Francisci Strict. observ. Tituli S. Regis Stephani etc. Typis Ven. Conventus Csikiensis ad B. Virginem visitantem 1737. in 4-to pag. 51.

Positiones-Selectae juridico-canonicae, quas ex praelectionibus Scholasticis an. 1758 publice propugn. Josephus Jakabffi etc. sub Franc. Kosa Cathedralis Ecclesiae Albensis Magistro Canonico. Typis Conventus Csikiensis in 4-to fol. 6.

Szeredai Antonii de Szentrontás (olim Szent Háromság) Canon. Albensis in Transyl. — Tripartita praxis judiciaria Sacrorum in Ungaria et Transylvania tribunalium, e Sacris Canonibus, legibus patriis, et usu consvetudinario, probatisque authoribus collecta. Typis Conventus Csikiensis. 1760. in folio pag. 398.

Tyrnavia (Nagy-Szombath, Tyrnau) Civitas L. Reg. in Comitatu Posoninesi.

LXV.

Antiqua Tyrnaviensis Typographia Originem ducit e Typographia Collegii Caesarei Societatis

Jesu Viennae. Introducta namque anno 1551. per Ferdinandum I. Societate Jesu Viennam, et tradito eidem anno 1554. deserto Carmelitarum Claustro (am Hofe) Rector ejus P. Joan. Victoria natione Hispanus pro bono Religionis et Pauperum studiosorum, in novo Collegio Typographiam erexit 1559. acceptis pro eo fine ab ipso Ferdinando I. 300 Rthl. tum aliis quoque liberaliter succurentibus. Verum typographia haec post 4. annos, nempe anno 1563 occlusa est, typique ejus usque ad annum 1577 sine usu jacuerunt, quo anno Nicolaus Telegdy Ecclesiae Metropolit. Strigon. Praepositus Major et vacante Sede Vicarius omnem memoratae Typographiae supellectilem coëmit, et Tyrnaviam in domum suam devehi jussit. Primum opus, quod ex hac Tyrnaviensi Typographia prodivit, erat 2-da pars Concionum Hungar. ejusdem Nicolai Telegdy an. 1578. impressa, postquam 1-ma harum Concionum Pars jam 1577 Viennae apud Michaelem Apffl prodivisset. Rudolphus Imperator et Rex an 1584. D. 15. Augusti Praga rescribens, typographias in Hungaria sine facultate sua erectas, praeter Telegdy Episcopi (Quinque-Ecclesiens. Episcopus nominatus est 1579. die 6. Februar.) vetuit. „Nos volentes (sunt verba Rescripti) eundem Episcopum — pro nostro rem litterariam curandi promovendique studio, de praefata ipsius Typographia, nobis grata et accepta, sublatis jam antea, et seriis nostris mandatis, prohibitis universis, et quibusvis Typographiis, quae passim sine licentia, consensuque nostro, in regnum hocce nostrum Hungariae receptae erant, quas etiam vigore praesentis nostri diplomatis, serio interdicimus, et prohibemus, securum et quietum reddere etc. (Pray Notit. praevi. LXI.) Zacharias Mossóczy Episcopus Nitriensis in Epistola Dedicatoria ad Rudolphum Imperat.

et Regem an. 1584. in festo S. Stephani Regis Nitriae data, atque Editioni Decretorum Regn. Hung Tyrnaviae 1583 in folio adornatae praefixa haec habet: „Ego et Reverendissimus Dominus Nicolaus Telegdinus, Episcopus Quinque-ecclesiensis, *e cuibus aedibus* liber impressus prodit. labori, curae, et studio aeditionis, necessarios quoque sumtus adjecimus, quo magis leges patriae suam tueri possent dignitatem." In hac typographia an. 1584. erat factor Othmar Valentinus. Mortuo 1586. Die 22 Aprilis Telegdio Episcopo, typographia ejus cessit in possessionem Capituli Strigoniensis Tyrnaviae residentis, tardius autem dono data est Patribus Societatis Jesu Tyrnaviam anno 1615. per S. R. E. Cardinalem Franciscum Forgách Archi-Episcopum Strigoniensem reductis, raro tamen fatigavit typothetas, donec anno 1644. maxima pars typographiae Archiepiscopalis Posonio Tyrnaviam translata cum ea conjuncta fuisset; ab hoc enim tempore magnus optimorum librorum numerus typis Tyrnaviensibus excudi coepit. Notabiliter auxit hanc Typographiam D. Leopoldus a Kollonits tunc Episcopus Neostadiensis et Camerae Posoniensis Praeses munificentia sua, quod ex verbis administratorum Typographiae Tyrnaviensis Societatis Jesu in dedicatione libri olim per Georgium Kaldi e S. J. conscripti, et sub titulo „Istennek Szent Akarattya, az az a' nagy Úr tiz-parantsolattyának egynehány Prédikátziókkal való magyarázása, ibidem an. 1681. in folio impressi, manifestum evadit: „Brevitatis Causa (sic illi ad Kollonitsium) Commemoremus nostra propria, quae Illma Dominatio vestra nobis contulit, et per nos, inopia librorum laborantibus parochis, quibus ut esca suppetat, Rationalibus oviculis exhibenda, voluit Illma Dvra libros gratis suppeditari, dato nobis in

hunc finem memorabili subsidio. Prospectum insuper voluit Illma Dvra desertissimis Ruthenorum, ac Rascianorum animabus, quas ruditate obscurissimas illustrare satagit, procuratis in Ruthenicum Typum magna liberalitate calculis, nunquam hic antea visis. Hos vero in Illma Dvra absque dubio a lingvarum donatore Spiritu Sancto proficisci conatus, en manifestum indicinm; nam non latinos tantum, sed et Germanicos, et Ruthenicos, jamque etiam Ungaricos pro Dei Gloria resonare per orbem characteres jussit Illma Dvra, quando librum hunc genti Hungaricae aeque utilissimum, aç necessarium, utpote nunquam in hac materia visum, pulveribus interim a multa annorum serie obsitum, in lucem prodire demandavit." — Factores in hac Typographia Academica Societatis Jesu (Petrus Pázmány 1635 Academiam erexit) erant: Melchior Schneckenhaus 1655. — Matthaeus Byller 1669. — Matthaeus Rietmiller 1676. — Matthias Srnenszky 1681. — Nicolaus Martius 1687. — Andreas Háuck 1689. — Joannes Adamus Friedl 1690—1693. — Joannes Andreas Hörmann 1695-1703, qui an. 1721. Cassoviae erat. — Joannes Geich 1712. — Georgius Andreas Roden 1713—1715 — Fridericus Gáll 1717—1731. — Leopoldus Berger 1732—1739. Postea nullius Factoris nomen exprimebatur. Semper unus ex Societate nomine Praefecti Typographiam administrabat. Sublata anno 1773. Societate Jesu, Typographia mansit possessio Regiae Universitatis Tyrnaviensis (Academia Tyrnaviensis adjecta eidem liberalitate Mariae Theresiae 1769 facultate medica, Universitas evasit) qua Uuiversitate an. 1777. Budam translata, pars quoque Typographiae Tyrnaviensis Budam transposita fuit, parte altera usque ad annum 1797. Tyrnaviae remanente, quae tandem hoc eodem

anno etiam Budam traducta et reliquae parti adjecta est. Interea novam Typographiam erexit Tyrnaviae Venceslaus Jelinek an. 1791. quae hodiedum subsistit.

Az Evangeliomoknac, mellyeket Vasarnapokon, es egyeb Innepeken esztendoe altal az Anyaszentegyházba olvasni es predicalni szoktanac, magyarazattyanac Masodic Resze, melly magaban foglallya Husvettul fogva Adventig valo vasarnapi Evangeliomokat egynehany egyeb Innepeknec Evangeliomival egyetembe. Nyomtattatot Nagy-Szombatban ugyan azon Telegdi Miklós házánál 1578. esztendőben in 4-to pag. 892. Harum Concionum pars 1-ma in 4-to pag. 613. fuit impressa Viennae apud Michaelem Apffl 1577. pars 3-tia autem Tyrnaviae in domo Nicolai Telegdi an. 1580. in 4-to pag. 757.

Kalendariom, és az Egeknek 's Tsillagoknak forgásából az időnek naponként való Itélete MDLXXXIV. Esztendőre. Magyarra fordittatott Slovacius Péter Mesternek Krakkai Astrologusnak irásiból. Nyomtattatott Nagy Szombathban Otmar Bálint által 1584.

Apologia a közönseges Keresztyen Hit agazatinac: es az Anyaszentegyhaz bizonyos fö vallasinak oltalma, David Janos felelete ellen, ki ellenzette Telegdi Miklos, Peechi Püspök irasat, melyben nem akarta Luthernec vallasat venni. Iratot Monoslai Andrastol, Posoni Praepostol. Az hiw egyigyu Keresztyeneknec, igaz hitben való gyarapodasokért, az derec Sz. irasbol, Sz. doctorokbol, es az igasság ellenzőknec vallasokbolis. Rom. 1. Halakot adoc erettetec Istennec, az Jesus Christus altal, mert hitetec a' szeles vilagon hirdetetic. Sz. Agost. libr. 2. contra literas Petil. cap. 51. Mit mivelt neked az Romai egyhaznac Széki, melyben Peter ült, es ugyan azonban most Anastasius ül? Sz. Hieron. Epist. ad Pamach. et Oceanum. Valaki vagy te vij tudomannac Mestere, kerlec tegedet, az Romaiaknac hagy beket, engedgij az hitnec, mely az Apostol altal dichertetet. Nyomtatot Nagy Szombatba' MDLXXXVIII. esztendőbe. in

4-to pag. 520. praeter dedicat. fol. 8. „Reverendissimis ac Reverendis Dominis Toti Capitulo Almae Ecclesiae metropolitanae Strigonien. etc. Dominis Patronis observandissimis „in fine Dedicationis" Datum Posonii 18. die Septembris Anno 1588. Earundem V. Reverendiss. ac Reverendar. Studiosissimus frater et servitor Andreas Monosslai Praepositus Posoniensis." „Sequitur Praefatio hungarica ad Lectorem in 7. foliis et 1/2. En quaedam ex ipso opere excerpta: pag. 13., nem de bizonetyac ezt az ti tauali Synat tartastok is Sempten, holot versengettetec rajta egymás közöt; ha ostiaual kelletneke az ti vendegeskedő vachoratokat tartanotoc, avagy köz kenyerrel. — pag. 168. Azert lasd Dauid Janos (noha Caluinista vagy, de egy igat vonzasz Luterrel) ki vtalta meg az hazassagot, az Romai egyhaze, avagy ty? — pag. 88. Ted föl it az oculart Dauid Janos, melyet Thelegdinec aiandekos. pag. 417. Holot tuabba azt irod, hogy Telegdi sem varosokat, sem tartomanyokat nem teretet legyen Istenhez, hanem chac hogy Szombatban lakot: nem felelet ez, az Argumentomra. — pag. 223. Ez Istentelen ember Dauid Deac, az Christusnac Szent testet ostianac mereszli nevezni — pag. 251. Ig' vattoc ti, a' ki minap nag' Szombatba czegeres vitez, tegnap Semptē pispöc, holnap Györöt chac praedikator, a' ki ot praedikator, a' ki ot praedikator, masut sem eggyik sem masic. — pag. 380. kinek (az Istennec Szent Annyanac) képet, teis baluaniozo Daud nem tagadhatod, vagy akarod vagy nem, az arani forinton, se apro feier penzen, de az filleren is mellyeket hamis tudomanyodert torkon verue vonsas halgatoidtul, tiszteled, ladatbon imádod, de imadgyatoc."

Felelet az Magiari Istvan Sarvari Praedikatornak, az Orszag romlasa okairul, írt köniuere. Iratot Pazmani Peter altal. Isa: 30. ℣: 11. Aperientur portae tuae jugiter, die ac nocte non claudentur, ut afferatur ad te fortitudo gentium. et reges earum adducantur: gens et regnum, quod non servierit tibi, peribit, et gentes solitudine vastabuntur. Nagyszombatba Anno M.D.CIII. Reverendissimo Dno. Dno. Francisco Forgacz de Ghymes Episcopo, Comitique Nitriensi, Sac. Caesa-

reae Majestatis Consiliario: etc. Domino Colendissimo. — Auspiciis quae coepta tuis, opibusque recusa, — Fas, referant nomen, ceu Sacra signa, tuum. — Sic sic nempe suos, repetunt tua flumina, fontes, Dum caput agnoscunt te, mea scripta suum. — Et quamvis laboro Imperii, te infixa volucris — Extulit, haud spernes, quae tua, non mea sunt." in 4-to pag. 295 et folia 14. — Epistola Dedicatoria: Spectabili ac Magnifico Domino D. F Francisco Nadasdi, Comiti perpetuo Terrae Fogaras et Castri ferrei: Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis Consiliario, et ultra Danubium Supremo Capitaneo, Comiti Sopronienѕi etc. salutem a Salutis Autore. Nota tibi est vir Illustris veterum tribunalibus incisa Sententia: *Audi alteram partem etc.* In fine Epistolae Dedicatoriae" Vale. Radosniae pridie Idus octob. MDCII. — In folii octavi altera facie habetur: „Az Keresztien olvasonak. Ket dologrul akarulac Kereztien oluaso, ez köniunec elein, inteni: Elözzör, hogi soc helien az niomtatasba fogiatközasoc estec, az giknec, es bötüknec elvaltoztatasaba, megzaggatasaba, özue foglalasaba el hagiasaba, hozza adasaba: kinec oka lön, nem chiac hog', az köniü niomtato Magiar nieluet nem tud, de az is, hogi en magam tauul leuen az Typographustul, nem vigazhattam ugi rea a' mint akartam volna: Ennec okaert, miuel hogi vöttem ezembe. hogi igen hazontalan dolog, köniuben törtent fogiatkozasokrúl hozzú laistromot cinalni, holot ezt senki meg sem tekinti, chiac kéz irassal corrigaltam meg az Derec fogiatkozasokat, sok aprolec vetkeket, mellieket akariis ezebe vehet, helien hagiuan: Masodszor ne ciudalkozzal, ha az regi zent Doctoroknac, soc deac sententiait latod, Mert ezeket hogi deakul irnam, az ketelenseg mieltete, tuduan, hogi nagiob ereie, böciülleti legien, mikor azon zokat oluassuc, mellieket az regiektül vöttünc, hogi sem, ha mi magunc mas nielüre forditanoioc — pag. 45. Egi ollian Socze Praedicator mint Magiari Istuan, ki chiac alig gazolt be terdig az Philippi Gramaticaba, alig tud Magiar irast, alig lepet Vitembergaba, es mingiart oly dolgokat, oly nylvan lát az zent Irasban, mellieкrül Zent Agoston, Zent Ciprianus, Zent Athanasius etc. Ingien sem gondolkottac. — pag. 138.

Most valami kozos titulusokon annira kaptoc, hogi teis eszenueded, mikor teged az Czepregi Iskola mester illien titulussal tiztel, Senioris in ecclesia Christi primarii, az egez Aniaszentegihazba Primariussa tezed magadot, mintha Sopron Varmegie kiüül sohul nem volna az Aniaszentegihaz — pag. 168. Az zentelt viz, es eledel felöl oly hazugsagokat mondaz; meliekert melto volnal, hog' Karacio masod napian, torkig ülnel a' zentelt vizbe, es husuettül fogva Pünköstig chiac kokoniat ennel; talam az hazug ördögöt elüzhetnöc tölled. — In fine Libri est Peroratio ad Spectabilem Dominum Franciscusm Nadasdi Comitem, Sacrae Majestatis Caesareae Consiliarium ac belli ducem etc. sex foliis constans; et sic concluditur: „Soli Deo Honor et Gloria. Datum Tyrnaviae ex Typographia Capituli Strigoniensis Anno 1603. —

Directio Methodica Processus Judiciarii Juris Consvetudinarii; Inclyti Regni Hungariae. Per Magistrum Joannem Kitonich de Koztanicza, AA. LL. et Philosophiae Magistrum, Causarum Regalium Directorem, et Sacri Regni Hungariae Coronae Fiscalem. Tyrnaviae anno Domini 1619. in 4-to pag. 450. praeter dedicat. etc. cum Effigie Kitonichii.

Centuria Certarum Contrarietatum et Dubietatum; ex Decreto tripartito, desumptarum et resolutarum per M. Joannem Kitonich de Kosztanicza. Artium Liberal. et Philosophiae Magistrum, Directorem Causarum Regalium, et Sacrae Regni Hungariae Coronae Fiscalem. Tyrnaviae Anno Domini 1619. in 4-to pag. 434, praeter Praefationem, quae sic terminatur: Datum Posonii ex aedibus meis 27. Maji Anno Domini 1619.

Fabbri Matthiae e S. J. Vindex Vindiciarum Acatholicae Doctrinae circa materiam de Justificatione, quas Germanico libello, cui titulus est: Wunderseltsame Abentheuer, so aus der Lutherischen Religion erfolgen: opposuit Joan. Gracza Gymn. Novisol. Director, adjectus pro suae et Catholicae Doctrinae defensione. Tyrnaviae 1649. in 4-to pag. 61.

Peréni (Franc) L. B. Equitis Aurati, Comitatus Vgochiensis Comitis Supremi, Castrum Strigoniense Aureum, octo supra quadraginta illustris-

simis;

simis, reverendiss. Pannoniae Metropolitis, celsissimo, illustriss. ac reverendiss. Principi D. D. Georgio Lippai de Zombor, Archiepiscopo Strigoniensi etc. praesentatum Anno RegIs LeopoLDI, pannonIae LeonIs prIMo (1655) Tirnavie typis Academicis excudebat Melchior Schneckenhaus in 8-vo

Virtus post Fata superstes, Illustrissimi Domini Georgii Comitis Erdeody De Monyorokerék, Montis Claudii Comitis Perpetui, Sac. Caes. Regiaeque Maj. Consiliarii, Camerarii, nec non Praesidii Capronczensis Certorum Equitum Capitanei etc. Elogio funebri proposita in aede Sacra Klaineczensi Patron. Ordinis Seraphici A Reverendo Patre, Fratre Joanne Kéry, Ordinis S. Pauli primi Eremitae AA. LL. et Philosophiae, nec non SS. Theologiae Doctore, ac praelibati ordinis, Reverendissimi Patris Prioris Generalis Socio et Secretario. Anno Domini MDCLXIX. Mense Januario, Die VII. Tyrnaviae Typis Academicis Excudebat Matthaeus Byller, In 4-to min. 3 1/4 phyler.

Ars semper gaudendi ad veram animi quietem ex divinae Providentiae consideratione Comparandam etc. Recusa Tyrnaviae Typis Acad. per Matthaeum Rietmüler anno 1676. in 12-mo pag. 135. In fine: Meditationes aeternitatis fol. 10. et Officium parvum de OO. SS. pag. 10. —

Veritas toti mundo declarata Sacram Caesaream, Regiamque Majestatem non obligari ad tolerandos in Hungaria Lutheranos et Calvinistas Authore primum Georgio Bársonyi etc. impugnata deinde ab haeretico quodam Protestantium fautore; sed praesenti scripto vindicata per Catholicum Pacis, Patriae, Majestatis Caesareae Regiaeque, et antiquae Religionis Catholicae ac Hungaricae Studiosum. Sopronio Tyrnaviam nuper missa, Typis Acad. excusa per Matthiam Srnensky anno 1681. in 8-vo pag. 152.

Reguláі a Jesus Társaságának azokkal együt, mellyek kiváltképpen az Coadjutorokhoz tartozandók. Nyomtattattnak N. Szombati Academiának betüivel. Srnenszky Mátyás által 1681. in 8-vo pag. 146.

Rituale Jaurinense, seu Formula Agendorum in Administratione Sacramentorum, ac caeteris Ecclesiae Publicis Functionibus, Jussu et Autho-

Authoritate Eminentissimi ac Reverendissimi Cardinalis Leopoldi a Kolonicz Episcopi Jaurinensis editum Tyrnaviae Typis Academicis excudebat Nicolaus Martius Anno 1687. in 4-to pag. 298.

Novus succursus. Az Az Új segétség, mellyet a' Magyar Nemzeten könyörülő Istennek szemlátomást segétő keze által killyebb terjesztett Országunknak határiba a' lélek ellenségi ellen, a' bűnnek és ördögnek ereje ellen, azon hatalmas Istennek Igéje fegyverével hadakozó lelki gondviselőknek könnyebitésére, az egész esztendőbeli Vasárnapokra rendelt Prédikácziokkal nyuitott és a Meltosagos Gróff General Czobor Adam Urnak Ő Nagysaganak Istenes költségével két Részben élő nyelven ki botsátott A' Jesus alatt vitézkedő Társaságbéli P. Landovics István. Első Része. Nagy Szombatban az Academiai Bötükkel, Hávek András által 1689. Esztend. in 4-to pag. 864. Ajánló levél a' Meltosagos Gróff Czobor Adam Urhoz, Ö Felsége Magyar Vitézinek Generálissához, Tanácsához, Komornikjához Ö Nagyságához.

Hecatombe Sacra, sive Centuria Concionum in quamlibet dominicam binas exhibens exegeses, in quibus vitia perstringuntur, et virtutes commendantur. Omnia SS. PP. auctoritate, et Conceptibus Scriptoristicis Solidata, modo juris publici fiunt. Auctore R. P. Francisco Viszocsany e Societate Jesu. Tyrnaviae Typis Academicis per Joannem Adamum Friedl. Anno M.DCLXXXX. in 4-to pag. 793. praeter Indicem.

A' szörnyü Halálnak mérgén erőt vett nyereséges győződelemnek Pálmája, midőn a' Méltóságos, Tekéntetes, Nagyságos Gróff Örebbik Zicsy István, Császár és koronás Király Urunk ö Fölsége Tanácsa Komornikja; a' Magyar Angyali Szent Koronának Őrzője, királyi Nemes Szabad Városinak Fő Tárnok Mestere etc. etc. etc. Hajóját a' boldog örökén valóságnak partyához állétotta etc. Oroszvárott Szent Maria Magdolna Aszszony tiszteletire maga költségével fundamentomából épéttetett és dótált Sz. Templomban Sz. György Havának 20. napján az 1693. Eszt. Nyomtattatott Nagy Szombatban az Academiai Bötükkel Fridl János által in 4-to pag. 46.

Pázmány Péter Predikácziók. Nagy Szombatban az Akademia bötükkel Hörmann János által M.D.C.XC.V. Esztendőben in fol.

Minerval Laureatum, sive Placita Politico-Moralia e selectis Authoribus deprompta et gloriosissimis nominibus Principum Mecaenatum Universitatis Tyrnaviensis memori beneficiorum affectu dicata a' Neocoronatis Stadiodromis Metaphysicis, dum per R. P. Andream Bohus e Soc. Jesu AA. LL. et Philosophiae Doctorem ejusdemque Professorem emeritum, nec non Facultatis Philosophiae p. t. Seniorem. In Alma Archi-Episcopali Universitate Tyrnaviensi, Suprema Doctoratus Philosophici Laurea, solenni ritu condecorarentur. Mense Augusto. Die 8-va Tyrnaviae typis Academicis per Joannem Andream Hörmann. Anno 1703. in 12-mo pag. 152.

Bosna Captiva, sive Regnum et interitus Stephani ultimi Bosnae Regis. Opera Eq. Pau. Ritter. Tyrnaviae Typis Academicis per Joannem Henricum Geich anno MDCC.XII. in 4 to.

Emmanuelis Alvari Principia etc. Tyrnaviae Typis Academicis per Georg. Andr. Roden an. 1713 in 8-vo.

Tabulae Direct. Div. Offic. Tyrnaviae typ. Academ. per Andream Georg. Roden. 1715. in 8-vo.

Physica exotica, sive Secreta naturae et artis, Promotore Antonio Gábon S. J. Physic. Prof. 1717. Tyrnaviae Typis Acad. per Frid. Gall. in 12. pag. 194.

Syllabus Vocabulorum Grammaticae Emmanuelis Alvari e Societate Jesu in Hungaricam et Germanicam lingvam conversorum, secundum exemplar Viennense paucis mutatis nonnullis etiam additis. Tyrnaviae Typis Academicis per Fridericum Gall. Anno 1731. in 8 vo pag. 88.

Lohner Institutio practica 5-ta de Confessionibus. Tyrnaviae Typis Academicis per Leopoldum Berger 1733. in 8-vo.

Ferdinandi 2-di Romanorum Imperatoris Virtutes a R. P. Guilielmo Lamormaini, e Soc. Jesu conscriptae. — An. M.DCC.XXXIX. mens. Febr. Die 23. Tyrnaviae typis Acad. S. J. per Leopoldum Berger. 1739. in 4. pag. 177. et index.

Rigler Nicolai Joan. Nep. Rohontzensis Hung. — Diss. inaug. med. de Cibis noxiis. Tyrnaviae Typis Regiae Univ. 1774. in 8-vo pag. 40.

Révai Antonii Com. Episcopi Nitriensis — sermo ad Clerum suum dictus, dum Episcopum Nitriensem die 15. mensis Novembris anno 1780. inauguraretur, Tyrnaviae Typis R. Universitatis Budensis in fol. plag. 3 1/2.

Epicedion ad solemnes exequias Illustrissimae B. Elisabethae Haller de Hallerstein, Joan. Nep. B. Hunyady etc. relictae viduae in Ürmény 3-tia Martii 1797. etc. peractas. Cecinit Mistes e S. P. D. G. Nitriensis Zimányi Ludovicus Director Gym. Nitriens. Tyrnaviae Typis R. Univers. 1797. in 8-vo fol. 8-vo.

Hannenberg Godefried — Az Isten Szülöjének a' B. Szüz Máriának védelmezése, mellyben az ő különös tisztelete, és segétségül hivása nyilvánságos erősétésekkel győzedelmesen meg mutattatik; fordíttatott Horváth Jósef Tardoskeddy Plébánus által, egy Énekkel a' Szüz Mariáról. Nagy Szombatban. Jelinek W. betüivel 1791. in 8-vo pag. 202.

Chászár András — A' Magyar Nemzethez. Nagy Szombatban Jelinek Wentzel betüivel 1806. in 8-vo pag. 24.

Udvarhelyinum (Areopolis) Transsilv. in Sede Siculorum Udvarhelyiensi.

LXVI.

Alexius Horányi in Memoria Hungaror. etc. et Steph. Sándor in Magyar Könyvesház hic pag. 67. ille Tom. 1. pag. 287. producunt librum Udvarhelyini impressum, cui Titulus: „Lelki Paraditsom. Irta Baranyi Pál. Udvarhelyen 1700. in 4-to. — Aliud nihil inveni, quod typis Udvarhelyiensibus unquam impressum fuisset.

Vacium (Vácz.)

LXVII.

Vacziensis Typographia erecta est circa 1770. Typographi Vacienses erant: Franciscus Ignatius

Ambro ultra an. 1789. Antonius Gottlieb Marmarossiensis. 1793—1817. hic erexit an. 1804. typographiam Szigethi in Marmatia etc. tum etiam Magno-Varadini comparet 1803, 1806.

Migazzi Christoph. Cardin. et Archiep. Vienn. Homilia habita Vacii die 23. Augusti anni M.DCC.LXXII. cum in Templum Cathedrale ab eodem a Fundamentis recens erectum Capitulum, Clerusque Vaciensis Solemni Pompa induceretur. Vacii Typis Franc. Ignat. Ambro Episcopalis Typographi in fol. plag. 4.

Szabó Josephi Csepregiensis Hungari, Presbyt. Soc. — Weitzner Getreyde verfasset von Joseph Szabó, aus dem Hungarischen übersetzt von Ludwig Mitterpacher. Waitzen gedruckt in der Ambroischen Buchdruckerey 1793. in 8-vo pag. 122.

Erdélyi Jos. Canonici Vaciensis — Vindiciae adversus crisim in suum Sermonem inauguralem Nitra-Zerdahelyiensem a Joanne Dianovszky Parocho Dorosmensi etc. novissime vulgatam depromptae. Vacii Typis Franc. Ignat. Ambro 1789 in 8-vo pag. 103.

Historia Critica Regum Hungariae Stirpis Austriacae. Ex fide domesticorum et exterorum Scriptorum concinnata, a Stephano Katona AA. LL. et Philos. Doctore, Bibliothecae M. Coloc. E. Praefecto. Tomulus X. ordine XXIX. Ab anno Christi MDCVIII. ad annum usque M. DC. XIX. Vacii Typis Antonii Gottlieb Marmarossiensis, Anno Domini M.DCCXCIII. in 8-vo pag. 963.

Varasdinum in Croatia.

LXVIII.

Varasdini habuit Typographiam Joannes Thomas Trattner typographus Viennensis 1774—1776. quae ultra annum 1783. ibidem substitit.

Kratek Navuk Polog kojega, Najbolje beleh murvich drevje Zadobivesze, tery szvilni chervi redno hranitisze mogu, vu Dve knige razdelen kojega popiszal y vuchil je Anton Romanj, Cze-

szarszki y Kraljevszki po Horvaczkom Orszagu Murvih y Szvile Inspector — Vu Varasdinu Stompara po Ivanu Thomassu Plem. od Trattnern, Czes. Kralj y Ap. Szvetl Stamparu letto 1774. in 8-vo pag. 86.

Josephi Valentini Eybel etc. Lucubratio Canonica etc. Varasdini Typis Joan. Thomae Nobilis de Trattnern. Sac. Caes. Reg. Apost. Maj. Typographi et Bibliopolae (1776.) in 8-vo pag. 168.

Einleitung zur kroatisehen Sprachlehre für Teutsche. Varasdin 1783. in 8-vo pag. 118.

Veszprimium.

LXIX.

Circa annum 1789. instituit Veszprimii Typographiam Josephus Streibig Jaurinensis Typographus, quam aliquot annis administrari curavit. Anno 1798. venit in possessionem hujus Typographiae Michael Szammer, quo initio anni 1806. e vivis erepto, vidua ejus Clara Szammer continuat exercitium artis typographicae.

Hrabovszky György előbb Palotai, azután Kis Somlyói Predik. — Jeles Innepekre való kérdések, Seiler Német Catechismussához tartozó toldalékjából. Veszprémben Streibig Jósef betüivel 1789. in 8-vo pag. 37.

Vajda Samuel Tihanyi Apátúr — A' meg ditsőült Szenteknek, jelesűl pedig a' boldog Szűz Máriának tiszteletéröl néhány rövid, és könnyen érthető Bizonyitások. Veszprémben Streibig Jósef betüivel. 1792. in 8-vo pag. 39.

Paintner Mich. Sopron. Hung. Praepositi B. M. V. de Rátóth — Rede bey Gelegenheit der doppelten Jubelfeyer den 29. April 1798. am Jubilate Sonntage, und zugleich Fasttage des Heiligen Roberts etc. Stifters des Cistercienser Ordens als in der

Abtey Zirtz etc. das Andenken des im J. 1098 gestifteten Cistercienser Ordens und der vor 600. Jahren entstandenen Zirzer Abtey gefeyert wurde (mit Historischen Erläuterungen) Weszprim bey Mich. Szammer in 4-to pag. 40.

Az Új Testamentomi Áldozatnak érdemeiről első Szent Mise szolgáltatása alkalmatosságával Ádándon — Somogyban igy szóllott a' kegyes Oskolák' Rendjéből Salamon Jósef Basil. 1806. Szent György Havában. Weszprémben nyomtattatott Szammer Mihály Özvegyének betűivel in 8-vo maj. pag. 26.

Vilagosvarinum (Világos Vár) Ars in Comitatu Aradiensi.

LXX.

Unicus mihi innotuit liber, qui hunc editionis locum praefixum habet. Titnlus ejus est: „A' keresztyéni Tudománynak rövid Summája, az Tiz parantsolatról, Evangeliomról, Imádságról 's a' t. Irta Beythe István. Világos-Varini M.DLXXXII. in 8-vo Auctor dicando hunc librum Francisco Batthyany Juniori, eundem sic alloquitur: Haec documenta legas, animo fervente Puelle, — Haec tibi proponent jussa verenda Dei, — Vita bruto est similis, si non his mens decoretur, Notitiam summi numinis ista dabunt. (vide Horányi Memoria Hungaror. etc. Tom. 1. pag. 162.) Világosvár celebratur captivitate Michaelis Szilágyi, Avunculi Matthiae Corvini Regis. „Michael (scribit Bonfinius Decad. 3. Libr. 10. pag. 412) jussu Regis vinctus, ad *Vilagosvarum* quod lucidum Castellum interpretantur, Turcis quoque finitimum, non sine cohortis praetorianae custodia ducitur, committitur duobus Castelli Praefectis, qui ob Turcarum metum, cum valido id praesidio tenebant. Horum alteri Gregorio Labathlano, Geor-

gio Dachio alteri nomen erat" „*Világos-Várum* (juxta Auctorem Topographiae Regn. Hung. pag. 567) deliciorum olim, hodie excutiens squallores Turcicos oppidum, ardui praealtique montis verticem coronat Castrum: a luce sic appellatum est, quod ad XII. milliaria nostratis mensurae aspectabile sit" Arx Világosvár mature Turcis subjecta est. Antonius Verantius in Epistolà sua Viennae die 19. Septembris anno 1558 ad Thomam a' Nádasd Palatinum data (Katona. T. 23. pag. 62) scribit: „Tria Turcae Castella Gyulae arci opponunt, et jam duo confecta sunt: alterum ad Világosvár in pago Syry, alterum in Erdewhegy; tertium in Varsány sub oculis fere ipsius Gyulae moliuntur" Joannes Sigismundus an. 1665. Jenőnem et Világosvarum occupavit (Istvánfi pag. 281 et 292.) Dum sequente anno (1666) Pertaffus et Gyulam et Jenőnem arces expugnasset, videtur, ob vicinitatem, etiam Világosvarum in ejus potestatem devenisse, cum alioquin constet ex Chronico Pető ad an. 1595. pag. 138. arces Lippae finitimas utpote Jenőnem, Arad. Világosvár etc. tunc fuisse a Turcis desertas, quando memorato anno Sigismundus Báthori Transilvaniae Princeps Lippam expugnavit. Verum et Jenő et Világosvár iterato Turcicum jugum subiverunt; tandem an. 1693 per Heüslerum revindicatae sunt. Cum ergo juxta praemissa Világosvarum anno 1582 fuerit in potestate Turcarum, et hostilibus incursionibus obnoxia, probabile est, memorato anno ibi typographiam nequaquam exstitisse. Ego puto librum superius a me citatum, cui praefixus est impressionis locus Világos Varinum fuisse impressum Német-Ujvarini, et novandi desiderio, loco; Német Uj, fuisse positum Vilagos, cum alioquin etiam Német Ujvarinum sit locus satis elevatus. Hanc opinionem firmat id quod Auctor Libri fue-

rit Minister V. D. Német Ujvarini, quo in loco certum est anno 1584 jam exstitisse typographiam, neque credibile sit Stephanum Beythe ad ultimos Regni fines versus Turcas misisse librum suum pro impressione, cum etiam proprius reperisset typographiam e. gr. Viennae. Dicendum ergo est Vilagos-Varinum loco Német-Ujvarini fuisse positum (sicut Neanesus Uj Sziget loco Sarvarini) et anno 1582. Joannis Manlii Typographiam jam Németh-Ujvarini exstitisse.

Visolyinum (Visoly) hodie pagus in Comitatu Abaujvariensi.

LXXI.

Valentinus Mantskovits typographus, annis 1584 et 1585 Galgocini in Comitatu Nitriensi residens, a Stephano Báthory de Ecsed Visolyinum circa an. 1586. vocatus fuit, ibique artem typographicam usque ad mortem dicti St. Báthori (1605. die 25. Julii) exercuit; nec hungaricam lingvam callebat, quod ipsemet fatetur in dedicatione Indici Biblico praemissa, nec latinam, quod Stephanus Göntzi de illo conqueritur in fine libri sui, in Indice erratorum.

Károlyi (Caroli) Gáspár — Szent Biblia, az az: Istennec O és Wy Testamentumanac Prophétái es Apostoloc által meg iratott szent könyuei Magyar nyelwre fordittatott egészlen es wijonnan Az Istennec Magyar Országban való Anyaszentegyházánac epülésére. Visolban nyomtattatott Mantskovit Balint altal MDXC. Bódog Aszszony hauanac 10. napián. in fol. 686. foliorum. praeter novum Testament. Ut Biblia haec opera Casparis Caroli, Pastoris Ecclesiae Göntzinae (penes Visolyinum) et Seniorem Fratrum Vallis Cassoviensis,

in lingvam hungaricam translata, facilius, et accuratius imprimi velerent, Valentinum Mantskovits Typographum a Stephano Báthori Ecsediensi, in Oppidum suum Visoly evocatum fuisse perhibetur in Historia Eccl. Reform. in Hungar. Autore Paulo Ember, edita per Lampe pag. 730.

Index Biblicus az az: az egez Szent Iras könyveinec kentsere vezerlö mutató, és inditó Laistroma: Melly által kitsiny munkaual az egész Bibliaban be foglaltatott Sz. Irasokat, Caputon és versenként az kiváltképpen való tudtodra szükséges Tzickelekuel egybe nagy hamarsagual meg találhadd az A, Be Ce betűnec rendi szerint. Visolban Németből Magyarra forditattott és nyomtattatott: Mantskowit Balent altal 1593. in 8-vo.

Panharmonia, sive Universalis Consensus Jesu Christi veri Dei et Hominis, et Joannis Calvini oppositus rancidis Calumniis M. Alberti Graweri, Rectoris Scholae Cassoviensis, quibus ille doctrinam non Calvinianorum, sed ipsius Dei de Persona Christi, Coena Domini, Baptismo et Praedestinatione exagitare et invisam reddere conatur. Ubi palam ex verbo Dei, et orthodoxa vetustate demonstratur, cum ipsum cum suis gregalibus teneri horrendissimae illius Blasphemiae, cujus fideles Christi Ministros impudenter insimulat. Visolii ex Officina typogr. Valentini Mantskovits 1599 in 4-to praeter Dedic. et Praef. pag. 254.

Zagrabia in Croatia.

LXXII.

Jam anno 1696. erat Zagrabiae Typographia, quis ejus possessor fuerit, nullibi adnotatum reperi. Jacobus Wenceslaus Heuwel erat Zagrabiae Typographus 1714—1716. — Joannes Bartholomaeus Pallas 1723—1727. — Joannes Baptista Weitz Inclyt. Regni Croatiae Typogr. 1734—1747. — Antonius Rainer Inclyti Regni Croat. Typogr. 1754—1756. — Franc. Cajetanus Hörl Incl. Reg. Croat. Typographus. 1759—1763. —

Typi Zerauschegiani ante an. 1769. — Antonius Jandera Typographus Ven. Capituli Eccl. Zagrab. 1769— 1770. — Julianna Janderiana Vidua 1773. (Belii Geogr. Hungar. etc. Editi an. 1779. pag. 39. „ Typographia Zagrabiensis antiquissima flammis absumta est an. 1769. Venerabile Capitulum novam iterum erexit.) — Postea erant Typographi Zagrabienses: Joannes Thomas Ttrattner 1779—1790. — Josephus Carolus Kotsche 1780 ultra an. 1804. — Antonius Novoszel 1796 ultra an. 1806. — Etiam Collegium Societatis Jesu Zagrabiense penes Academiam habuit typographiam anno 1742, quae tamen brevi post vendita esse videtur, quia in Catalogo Societatis Jesu Provinciae Austriacae an. 1749. nullus in Collegio Zagrabiensi Typographiae Praefectus occurrit, cum tamen in Collegiis Tyrnav. et Cassoviens. typographias possidentibus similis Typographiae Praefectus occurrat.

Pauli Ritter Dalmatae Chronica. Zagrabiae an. 1696. (vide Szörényi Vindiciae Sirmienses etc. pag. 35.)

Pauli Ritter (alias Vitezovich) Segniensis Dalmatae Croatia rediviva regnante Leopoldo M. Caesare deducta. Zagrabiae 1700. in 4-to pag. 32. — Ejusdem Stemmatographiae Illyricanae Liber 1. Editio nova auctior. Zabrabiae 1702 in 4-to fol. 16. — Ejusdem Plorantis Croatiae Saecula duo Carmine descripta Zagrabiae 1703 in 4. pag. 96.

Pejacevich Jocobi S. J. — Veteris et Novae Geographiae compendiosa congeries, seu compendiosa expositio geographica Europae, Asiae, Africae, Americaeque typo data. Zaprabiae 1714. in 8-vo pag. 81.

Pabulum Spirituale Ovium Christianarum (Hrana Duhovna Ovchicz Kerschanszkeh) seu Conciones in Sacra Evangelia Dominicarum totius anni omnibus Pastoribus animarum, et animabus eisdem subjectis pro consequenda Vita aeterna per-

quam utiles et necessariae compositae ac in lucem datae a R. P. Stephano Zagrabiensi Concionatore Capucino (lingua Croatica) Pars I. Zagrabiae typis Jacob. Wenc. Heywel 1715 in 4-to pag, 613. — Pars II. Conciones Festivales ibidem an. 1716 in 4-to pag. 650. — Pars III. seu Sermones Ascetici etc. quibus adjuncti Sermones panegyrici super quaedam festa B. V. Mariae, ac Sanctorum et Sanctarum etc. hosque sequitur brevis discursus pro infirmis pro consolatione etc. ibidem Typis Joan. Barthol. Pallas 1723. in 4-to pag. 530. — Pars IV. Seu Conciones super Dominicas a 1-ma Adventus usque ad 1-mum Pentecostes. Typis iisdem ibidem 1727. in 4-to pag. 426. *in fine*: Sermones miscellanei pro diversis temporum necessitatibus pag. 172. — Pars V. et ultima ibidem. Typis Joan. Weitz 1734. in 4-to pag. 336 et 293.

Flos Latinitatis, ex Auctorum Latinae Linguae Principum Monumentis excerptus, et tripartito verborum, nominum et particularum ordine et indice in hunc digestus libellum, auctore R. P. Francisco Pomey Soc. Jesu. Editio in Croatia prima. Zagrabiae typis Joannis Baptistae Weitz Inclyti Regni Croatiae Typographi Anno 1747 (Latine et Croatice) in 8-vo min. pag. 319.

Mulich Georgii Soc. Jes. Cathechismus Croaticus. Zagrabiae typis Collegii Soc. Jesu 1742. in 8-vo pag. 640. Summarium pag. LXVI.

Controversiae Ecclesiae Orientis et Occidentis Disputationi publicae propositae in Acad. Zagrab. S. J. 1754. Respondente Gregorio Aloysio Popjevocs SS. Theol. Auditore ex Praelectionibus Antonii Werntle S. J. Zagrabiae typis Antonii Reiner in 4-to plag. 22 1/2.

Justi Lipsii Flores Senecae, ex L. Annaei Senecae, ex L. Philosophi epistolis, et libris philosophicis excerpti, atque in gratiam Veteris Sapientiae Amatorum secundum editionem Tyrnaviensem recusi MDCCLVI. Zagrabiae typis Antonii Rainer, Inclyti Regni Croatiae typographi privilegiati in 12-mo.

Tractatus de incertitudine Scientiarum in Academ. Zagrab. latinitate donatus (a Croata Glinensi Marco Krajachich) Zagrabiae typis Cajetani Franc. Hörl I. Regni Croatiae Typographi 1759 in

8-vo pag. 215. Enarrantur in Dedicat. Comiti Joanni Patachich, Tabulae Banalis Assessori, Familiae Patachichiae merita in fol. 10.

Epitome DoctrinaeMoralis et Canonicae ex Constitutionibus, aliisque operibus fel. recor. Benedicti XIV. Pont. Max. excerptae a P. Joanne Dominico Mansi, Archiepiscopo Lucensi, auditoribus oblatum, dum ex universa Philosophia Theses in antiquissimo B. V. M. de Remete Monasterio Ordinis S. Pauli primi Eremitae publice defenderet R. F. Dyonysius Ratchky, praefati Ordinis Philosophus absolutus. Praeside R. P. Aquinat. Szentmartonyi, ordinis ejusdem Philosophiae Doctore, ac ejus Professore actuali et Ordinario. Anno Domini 1769. Mense Augusto, die—Zagrabiae Typis Antonii Jandera in 8-vo pag. 296.

A. R. P. Jacobi Dorsi, Benedict. Weingart. Instructio Confessarii. Zagrabiae Typis Antonii Jandera in Capitulo (1770) in 8-vo pag. 364.

Kercselich Histor. Cathedr. Eccliae Zagrabiae Typis primo Rainerianis, dein Zerauschegianis, ac demum Antonii Jandera vbl. Capitul. Eccl. Zagrab. in nova villa.

Calendarium Zagrabiense ad annum I. C. 1773 in usum Croatiae digestum ab Cultore Astronomiae Zagrabiae typis Julianae Viduae Janderianae in 4-to.

Joannis Baptistae Lalangue Medicinae Doctoris Artis obstetriciae Magistri, suae Excellentiae Banalis, una et Inclyti Comitatus Warasdinensis Medici, tractatus de aquis medicatis Regnorum Croatiae et Sclavoniae etc. etc. Illiti izpiszavanye vrachtvenih vod Horvatzkoga y Slavonszkoga Orzsaga y od Nachina nye vsivati za potrebochu lyudih. — Vu Zagrebu, Stampana po Ivanu Thomassu Plem. od Trattnern, Czes. Kral. Apost. Szvetl. Stamporu, y knygo-Tergovczu. Letto 1779. in 8-vo pag. 116.

Werntle Antonii (S. I.) Epistola, qua S. P. Q. Latii sibi gratulatur Inclyta Herorum regna Hungariae et Croatiae suo rursus ore loqui, eis vero congaudet lingvam latinam revertisse ab exilio et pro mortua declaratam rediisse in vitam. Zagrabiae descripta Litteris Joan. Thom. Trattnern. 1790. in fol. plag. 1.

Potverdyeni Nachini, za vu vodi vtoplene, Zadussene, y drugem nachinom neszrechne Lyudi

najprilosnesse pomochi Koji na poszlusnotz Kralyevzkoga odluchenya Dan. 5. Febr. 1779. previszokomu Kralyevzkômu vu vugerzkom orszagu tolnacha Zpravischu danoga za ohchinzku Haszen, y Znanye razglassujusze. — Vu Zagrebu, pritizkani po Josefu Karolu Kotsche 1780. in 8-vo pag. 28.

Brezovatsky Titi — Mathias Garabontziás Diák, vu trojem dogodu izpelyan, y igran vu Kralyevszkom Konviktu vu Zagrebu dana 12. Szechna Letto 1804. xu Zagrebu pri Josefu Karolu Kotsche in 8-vo pag. 98.

Ferrich Georgii-Imago viri Sapientis. Zagrabiae typis Novoszelianis 1796. in 8 vo fol. 4 to.

Kussevich Ordin. Notarii—Dictio, dum Comitem Ignatium Gyulai d Maros-Némethi, et Nádaska, Regnorum Dalmatiae, Croatiae, et Slavoniae Banum nomine SS. et OO. I. Comitatus Zagrabiensis die Solennis Introductionis, in limitibus ejusdem I. Comitatus 28-va Julii 1806. salutaret pronunciata. Zagrabiae typis Novoszelionis in 4-to pag. 6.

Index Typographiarum Regni Hungariae, et Transsilvaniae

pag.

I. Abrug-Bánya 31
II. Agria. 31
III. Alba-Julia. 33
IV. Alba-Regia. 36
V. Alsó-Lyndva. 36
VI. Balásfalva. 37
VII. Bartpha. 37
VIII. Bisztricz. 40
IX. Buda. 41
X. Cassovia. 46
XI. Cibinium. 51
XII. Claudiopolis. 57
XIII. Colocza. 66
XIV. Comaromium. 67
XV. Corona. 69
XVI. Debrecinum. 73
XVII. Detrekő. 80
XVIII. Diószeg. 83
XIX. Eperjesinum. 83
XX. Essekinum. 84
XXI. Flumen. 85
XVII. Galgocinum. 85
XXIII. Jaurinum. 86
XXIV. Keresdinum. 88
XXV. Keresztarinum 89
XXVI. Kesmarkinum. 94

pag.

XXVII. Kismartonium. 95
XXVIII. Leutschovia. 95
XXIX. Magno-Carolinum 99
XXX. Magno-Varadinum. 101
XXXI. Magyar-Ovarinum. 106
XXXII. Mariana vallis (Marienthal) 106
XXXIII. Maros-Vásárhelyinum. 106
XXXIV. Medgyesinum. 107
XXXV. Monyorokekinum 107
XXXVI. Nagy-Enyedinum. 108
XXXVII. Nedelische. 109
XXXVIII. Német-Schitz. 109
XXXIX. Német-Ujvarinum. 110
XL. Neoplanta. 112
XLI. Neosolium. 113
XLII. Papa. 114
XLIII. Pestinum. 117

OSZK

	pag.
XLIV. Posonium.	120
XLV. Puchovium.	125
XLVI. Quinque-Ecclesiae.	126
XLVII. Rárbok.	126
XLVIII. Sabaria.	127
XLIX. Samaria.	127
L. Sáros-Patakinum.	128
LI. Sarvarinum (Neanesos, Új-sziget).	131
LII. Schemnicium.	138
LIII. Semptavia.	139
LIV. Servesta.	140
LV. Solna.	141
LVI. Sopronium.	142
LVII. Strigonium.	146
LVIII. Szakolcza.	147
LIX. Szegedinum.	147
LX. Szigethum.	148
LXI. Temesvarinum.	149
LXII. Trenchinium.	150
LXIII. Tsepreginum.	151
LXIV. Tsikiense Monaster.	153
LXV. Tyrnavia.	153
LXVI. Udvarhelyinum.	164
LXVII. Vacium	164
LXVIII. Varasdinum.	165
LXIX. Veszprimium.	166
LXX. Világosvarinum.	167
LXXI. Visolyinum.	169
LXXII. Zagrabia.	170

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár